

Ple del Parlament

VIII legislatura / Vuitè període / Divendres, 16 de juliol de 2010

Ple del Parlament

Presidència

del M. H. Sr. Ernest Benach i Pascual

Sessió núm. 84

SESSIÓ NÚM. 84

La sessió s'obre a les nou del matí i cinc minuts. Presideix el president del Parlament, acompanyat de tots els membres de la Mesa, la qual és assistida per la secretària general i el lletrat major.

Al banc del Govern seu el president de la Generalitat, acompanyat de tot el Govern.

ORDRE DEL DIA DE LA CONVOCATÒRIA

Punt únic: Debat general sobre la sentència del Tribunal Constitucional sobre l'Estatut. (tram. 255-00009/08). President de la Generalitat. Substanciació.

El president

Comença la sessió.

(Remor de veus.)

Debat general

sobre la sentència del Tribunal Constitucional sobre l'Estatut. (tram. 255-00009/08)

Aquesta sessió, si a les senyores diputades i als senyors diputats els sembla bé..., tindrà un únic punt de l'ordre del dia, que és el debat general sobre la sentència del Tribunal Constitucional sobre l'Estatut. Es regirà pels articles 132 i 133 del Reglament i la seqüència acordada per la presidència i la Junta de Portaveus del dia 13 de juliol de 2010. Té la paraula el molt honorable president de la Generalitat.

El president de la Generalitat (Sr. José Montilla i Aguilera)

Gràcies, senyor president. Senyores i senyors diputats, estem en una hora greu de Catalunya, una hora greu i exigent. És una hora greu perquè una decisió legal del Tribunal Constitucional ha esmenat l'acord assolit entre el Parlament de Catalunya i les Corts Generals per aprovar l'Estatut d'autonomia de Catalunya. És una hora greu perquè la voluntat manifestada pel poble de Catalunya en el referèndum de l'Estatut, ara fa quatre anys, ha estat alterada i, a judici de molts, menystinguda. És una hora greu perquè aquesta decisió del Tribunal Constitucional ha anat acompanyada d'una actitud hostil d'una part de la classe política i de la societat espanyola vers les legítimes aspiracions catalanes de reconeixement nacional i de progrés de l'autogovern. És una hora greu perquè s'ha posat en qüestió la possibilitat de renovar la relació entre Catalunya i Espanya millorant-ne l'encaix a través dels procediments i del instruments democràtics previstos per la Constitució espanyola de 1978.

I al mateix temps també és una hora exigent. És una hora exigent perquè requereix de les institucions catalanes, de les forces polítiques democràtiques, de la ciutadania, del conjunt de la nostra societat, una resposta a l'alçada de les circumstàncies històriques. És una hora exigent perquè la nostra resposta ha de conjugar la determinació col·lectiva de defensa de l'autogovern de Catalunya, en els termes pactats, aprovats i ratificats, amb la intel·ligència necessària per evitar que aquesta crisi institucional i política agreugi encara més la difícil situació que vivim a causa de la crisi econòmica. Aquesta és una hora exigent perquè requereix, amb relació a la gravetat del problema suscitat, una resposta adequada també per part de les institucions democràtiques de l'Estat espanyol –del Govern, de les Corts Generals–,

que en el seu moment van creure en la constitucionalitat de l'Estatut i hi van votar a favor. Una hora exigent perquè l'aprovació de l'Estatut, el 2006, no va ser una concessió d'Espanya a Catalunya; va ser un pacte polític entre els representants legítims de la sobirania del poble de Catalunya i els representants legítims de la sobirania del conjunt d'Espanya, un pacte que inclou, naturalment, els ciutadans o ciutadanes de Catalunya.

De manera que el poble català ha aprovat, podríem dir, tres vegades l'Estatut vigent: a través dels seus representants al Parlament –la proposta inicial–, a través dels seus representants a les Corts i, directament –directament–, a través de referèndum celebrat el 18 de juny de l'any 2006. No hauria de sorprendre ningú fora de Catalunya, per tant, la indignació que provoca la decisió de l'alt Tribunal.

És obvi que la sentència del Tribunal Constitucional ha de ser acatada des d'un punt de vista legal. No seré jo, com a president de la Generalitat, qui cridi a la rebel·lia, transgredint els límits del que ha de ser el capteniment institucional, potser repetint episodis estèrils del nostre passat. Però és evident també que la situació originada per la sentència planteja d'entrada un problema democràtic: com restituir la voluntat popular expressada per les institucions i la ciutadania.

Aquesta restitució és la que hem de reclamar, és la que tenim dret a reclamar; és el que vam reclamar el dissabte 10 de juliol, manifestant-nos pels carrers de Barcelona, de la capital de Catalunya, en un clam emocional, massiu i cívic d'indignació democràtica. Una indignació democràtica tant pel fons d'una decisió que malmet aspectes sensibles de l'Estatut com, sobretot, per les formes mostrades en un llarg procés farcit d'anomalies.

Als catalans ens han fet un tort en mutilar, censurar i interpretar l'Estatut, però, a més per la manera com ho han fet, percebem que se'ns ha menystingut, que ens han faltat al respecte. Una falta al respecte que ja vam sentir al llarg del procés de tramitació estatutari i que va denunciar en el seu moment el president Pasqual Maragall afirmant, en un discurs que alguns de vostès recordaran, al Senat, fa gairebé cinc anys... Deia, el president Maragall: «Cataluña» –en castellà, era al Senat– «pide respeto para su proceso de reforma, el mismo respeto con el que Cataluña ha actuado y seguirá

actuando. Respeto para la tramitación de esta propuesta, que se hace siguiendo escrupulosamente los procedimientos establecidos en la Constitución y en el actual Estatuto.»

Malauradament –malauradament–, aquella petició va ser com predicar en el desert. Vam veure com es multiplicaven actituds i fets poc respectuosos amb les nostres aspiracions. Ens han faltat al respecte aquells qui van presentar un recurs contra l'Estatut de Catalunya i no ho van fer contra altres estatuts amb disposicions idèntiques a les recorregudes en el nostre. Ens han faltat al respecte grups i persones que han propiciat o tolerat una campanya indigna contra l'Estatut i contra tot allò que vingüés de Catalunya. Ens han faltat al respecte determinats altaveus que han llançat les seves infàmies sobre el nostre model lingüístic o sobre l'aportació solidària de Catalunya al finançament del conjunt de l'Estat. Ens han faltat al respecte aquells que han maniobrat per alterar la composició del Tribunal Constitucional. Ens han faltat al respecte aquells que han impedit la seva renovació en temps i forma. Ens han faltat al respecte aquells que ara voldrien que la gent oblidés el seu paper motor del conflicte institucional i polític creat i que tant ha malmès els llaços emocionals entre Catalunya i el conjunt de pobles d'Espanya. Ens falten al respecte quan volen quan volen reduir les nostres aspiracions a una qüestió administrativa, ignorant la seva profunda càrrega simbòlica i identitària. I tampoc no han sabut estar a l'alçada els qui es vanagloriaven d'haver passat el ribot per l'Estatut presentat per Catalunya i ara minimitzen el fet que el Tribunal Constitucional hagi censurat tot allò que vam votar perquè ho consideraven ajustat a la Constitució.

Tot plegat constitueix una desconsideració cap a les nostres institucions democràtiques i cap a la societat catalana, que han manifestat les seves aspiracions observant les regles del joc establertes. El que hem proposat i aprovat, ho hem fet apel·lant a un esperit constitucional obert i integrador i respectant les regles de joc democràtic. En la negativa a considerar la constitucionalitat de l'Estatut en la seva integritat hi veig una vulneració del pacte estatutari i, anant més lluny, també una degradació d'aquell esperit obert sobre el qual es va edificar el pacte constitucional.

Per això crec que tenim tot el dret a reaccionar en els tres nivells en què ho estem fent: l'emocional, el jurídic i el polític. Tenim dret a expressar la nostra indignació, tenim dret a reclamar respecte i volem, sobretot, exigir el compliment del que vam pactar. Després d'exercir el nostre dret a protestar, a reclamar i a exigir, com va fer el poble de Catalunya sortint al carrer com poques vegades ho havia fet, ens hem de plantejar, amb la màxima serenitat i el màxim rigor possible, quin camí seguir a partir d'ara. Com ha dit encertadament el president Jordi Pujol, la resposta a la sentència del Tribunal Constitucional, més enllà de l'expressió emocional del rebuig, s'ha d'articular de diverses maneres i s'ha de traduir políticament en diferents etapes.

Però per fer-ho cal destriar amb cura els problemes de diversa índole que planteja la decisió del tribunal. És necessari distingir per clarificar i per poder actuar amb més intel·ligència. Entenc que ens trobem davant de tres tipus de problemes, de naturalesa diversa, i que necessiten plantejaments i respostes d'abast conceptual i temporal ben diferents. Es tracta de la relació entre Catalunya Espanya, del problema democràtic derivat de la confrontació de legitimitats, també, i de com aplicar l'Estatut vigent i recuperar-ne els aspectes esmenats.

És molt probable que les respostes de les forces que hem defensat l'Estatut a aquestes qüestions no siguin coincidents, perquè els objectius de les forces polítiques catalanes pel que fa al futur de l'encaix o de la relació de Catalunya amb Espanya són molt diferents. De tota manera, en tant que problema d'avui, estic segur que hauria d'haver-hi marge suficient per definir i acordar un full de ruta compartit. Perquè, si del que es tracta és de definir com aplicar l'Estatut i com recuperar-ne els aspectes esmenats, crec que podem i hem de trobar un terreny compartit que ens permeti ser efectius, i ser-ho en un termini no massa llarg de temps, i evitar així decebre la ciutadania. Temps hi haurà també de contrastar propostes, models i horitzons per al país i per al nostre autogovern quan les diferents forces polítiques competiran d'aquí a uns mesos davant la ciutadania. Però aquest és un debat que no correspon al moment present, i farem bé tots procurant resistir la temptació de posar l'interès legítim, absolutament legítim, dels partits davant de l'exigència de defensar l'esperit i la lletra de l'Estatut.

Voldria tractar, a continuació, amb una mica més de deteniment, els tres problemes que tenim plantejats i com crec que els hauríem d'abordar.

La relació Catalunya-Espanya. Sens dubte la sentència del Tribunal Constitucional i les vicissituds connexes influiran i marcaran, a partir d'ara, la relació entre Catalunya i Espanya. Influiran en els ànims col·lectius, en la conformació de voluntats, en les expectatives de futur, en el grau de confiança en aquesta relació.

No es tracta d'un problema d'ara, òbviament. Es tracta d'una qüestió de fons que travessa la nostra història contemporània, des del moment que els catalans prenem consciència de la posició insatisfactòria que ocupem a Espanya i el catalanisme es planteja l'objectiu de transformar-la. Es tracta del que s'ha convingut a definir com «l'encaix» de Catalunya a Espanya i que des de Catalunya s'entén com el reconeixement i respecte necessari envers la nostra identitat nacional, cultural, lingüística, singular i diferenciada, i la possibilitat d'autogovernar-nos en el marc d'un estat espanyol que accepti, empari, animi i defensi la seva pluralitat constitutiva.

Seguir construint la nació catalana, aconseguir i exercir l'autogovern: aquests han estat els objectius del catalanisme, al costat d'una voluntat manifesta de participar activament en la construcció d'un projecte col·lectiu amb els altres pobles d'Espanya. Aquesta ha estat l'aspiració mantinguda des dels seus orígens, des dels seus inicis, pel moviment catalanista, un moviment plural i transversal que ha conegut èxits i fracassos durant el segle XX i que, des d'una perspectiva històrica, podríem afirmar que ha iniciat el segle XXI amb un grau de satisfacció dels seus objectius inicials, que Catalunya endins qualificarien de notable: hem salvat la nostra identitat, la nostra cultura i la nostra llengua, hem consolidat la nostra consciència nacional i hem estat exercint, pacíficament, l'autogovern des de fa més de trenta anys.

S'ha de reconèixer aquesta realitat i s'ha d'admetre que aquest progrés ha estat possible gràcies al restabliment de la Generalitat amb el president Tarradellas, gràcies a una constitució que ha fet viable l'autogovern, concretat a Catalunya en els estatuts del 1979 i del 2006.

S'ha de reconèixer també que, al costat d'aquesta realitat, d'aquesta realitat positiva, hi conviu una insatisfacció sobre l'evolució de l'Estat autonòmic i sobre el tractament

rebut per Catalunya en aquest marc, al llarg de tres dècades, molt especialment –molt especialment– en el tombant de segle, entre els anys 2000 i 2004. Una insatisfacció centrada en les limitacions institucionals, competencials i financeres de l'autogovern i, sobretot, en l'insuficient reconeixement de la singularitat nacional de Catalunya.

Amb èxits i fracassos, amb encerts i amb errors, aquest ha estat el camí elegit pel corrent central del catalanisme durant més d'un segle i, tal com jo ho entenc, aquest és un camí que el poble de Catalunya va ratificar en el referèndum del 8 de juny de l'any 2006. Un camí que cal seguir, mentre la majoria del poble de Catalunya així ho vulgui i ho decideixi.

Cal deixar molt clar que aquesta aspiració catalanista depassa el simple joc polític convencional, és una aspiració que no serà possible aconseguir mitjançant el simple joc de majories i minories polítiques o d'aliances conjunturals. El seu motor és un sentiment majoritari i transversal que sorgeix de la societat. La seva força resideix en la integració de sensibilitats polítiques i socials diverses. La seva operativitat es multiplica, quan es produeix l'acord ampli de les forces polítiques del país que permet negociar, en una bona posició, amb les institucions de l'Estat.

Possiblement –possiblement–, aquí, rau bona part del malentès amb Espanya, en la nostra dificultat per fer entendre –o en la seva negativa a entendre– que no estem parlant de qüestions administratives ni de pactes polítics conjunturals, sinó d'una qüestió que demana una predisposició i una cultura democràtica que admeti la pluralitat nacional, cultural i lingüística d'Espanya, una pluralitat que el fet que no la sentin amb la mateixa intensitat una part de les comunitats no resta ni un àtom de força i de raó als que sí que la sentim, la volem i l'exigim. I el fet d'admetre aquesta realitat ha de configurar, d'una altra manera, tant la cultura política com el marc institucional de l'Estat espanyol.

En definitiva, si Espanya vol donar una solució al secular «problema català», ha d'estar –ha d'estar– disposada a canviar, començant per admetre que es tracta no del problema d'uns quants, sinó d'un problema constitutiu de la seva pròpia essència; un problema de reconeixement democràtica de la realitat plurinacional d'Espanya; Espanya no canviarà fins que no canviï la manera com es presenti, s'expressi i es

consideri aquest problema des de la capital i des dels diferents nuclis de poder polític i mediàtic.

Tant a Madrid com al conjunt del país, hi ha veus potents que conformen l'estat anímic i d'opinió de bona part dels espanyols en relació amb Catalunya, les seves institucions i la seva voluntat col·lectiva.

Hi ha, a Espanya, qui nega el problema, perquè considera que no té entitat política, que es tracta d'un problema inventat, gairebé metafísic i, per tant, insoluble. És una nova manera de tornar a la coneguda tesi orteguiana de la «conllevància» que ens condemna o ens condemnaria a un malestar crònic i a sentir que vivim en el marc de l'Estat en una situació d'inferioritat. També, també és una manera de no assumir que es tracta d'un problema d'Espanya, com molts hem estat dient des de Catalunya, molts, des de fa temps.

Entenc que Catalunya ha plantejat aquesta qüestió amb lleialtat, que ha fet reiterats esforços per explicar el fonament i l'abast de la seva demanda de reconeixement, però val a dir que hem arribat al punt que Catalunya mostra també símptomes de fatiga, sobretot quan veu, després de tant esforç, que nuclis que conformen un sentiment espanyol força estès no semblen massa interessats a correspondre-hi.

Precisament, aquest cansament és el que està alimentant, a Catalunya, una desafecció sentimental i política que hauria de preocupar, seriosament, els responsables institucionals, polítics, econòmics i socials d'Espanya. Jo mateix ho vaig advertir, parlant com a president, a Madrid mateix, ja al novembre de l'any 2007, i, francament, resulta sorprenent veure no ja l'hostilitat d'una minoria radical i estrepitosa, que hi és i que es fa sentir, sinó també la indiferència d'una majoria confiada en una suposada immutabilitat de la realitat espanyola.

L'animadversió o la indiferència de l'altre són el pitjor punt de partida si es vol resoldre adequadament un problema agut. I aquesta és la pitjor hipòtesi que es podria verificar, des del meu punt de vista. Possiblement, hi ha qui vol creure's que el problema no existeix, a la vegada que confia en els nostres errors o en la nostra incapacitat per no veure'ns en la necessitat, òbviament, d'afrontar-ho.

Ho deixo aquí i plantejat en aquests termes, com una reflexió que crec ineludible a Catalunya, a Madrid i també a la resta d'Espanya i crec que és inseparable del plantejament que ens cal fer a l'hora d'abordar com resolem, de forma concreta, el problema creat per la sentència del Tribunal Constitucional.

Ja he dit abans que és lògic que es proposin respostes ben diferents per part de les forces que van treballar per un estatut que, ara, el Tribunal Constitucional ha retallat, perquè els objectius de les forces polítiques catalanes, pel que fa al futur de la relació o l'encaix de Catalunya amb Espanya, són molt diferents.

De tota manera, en tant que problema d'avui, estic segur que s'hauria de poder definir i acordar un full de ruta compartit i és responsabilitat nostra abordar, avui, els problemes del present, tant com ho és oferir als nostres conciutadans horitzons engrescadors i plausibles per al futur de Catalunya.

Vull fer esment, breument, també al segon tema de fons, el problema democràtic derivat de la confrontació de legitimitat entre les institucions democràtiques i el Tribunal Constitucional.

No és un problema nou, però sí que s'ha manifestat amb tota la seva intensitat en el cas de l'Estatut, perquè és la primera vegada que el Tribunal Constitucional ha hagut de dictaminar sobre una llei aprovada pel vot popular en referèndum.

Les sospites sobre la parcialitat del tribunal i sobre la seva vulnerabilitat a les pressions externes no han fet altra cosa que créixer, des del moment que el Partit Popular va decidir presentar el seu recurs contra l'Estatut.

No és moment de tornar a recordar els episodis viscuts. És moment de constatar el dany causat i de procedir, en la mesura del possible, a la seva reparació. Per això vam prendre iniciatives per a la renovació immediata del Tribunal Constitucional i per reformar la llei que el regula, per evitar processos tan dilatats i convulsos com els que hem hagut de patir.

Però crec, crec que també és necessari i oportú obrir una reflexió de fons sobre les relacions entre les institucions democràtiques i les institucions de control judicial.

Com vostès saben, és un problema de fons que acompanya, polèmicament, el naixement i el desenvolupament de les democràcies, que ha tingut episodis, fins i tot, històrics de gran ressò com la confrontació, en el seu moment, del president Roosevelt i del Tribunal Suprem dels Estats Units, arran de la legislació del «New Deal», que, en l'àmbit doctrinal, es planteja la tensió entre les institucions majoritàries i les institucions contramajoritàries, entre autogovern democràtic i restriccions institucionals a la democràcia.

En el nostre cas, aquesta tensió és encara més rellevant, perquè, a la pràctica de l'Estat autonòmic, s'ha convingut la necessitat d'arbitrar les tensions i els conflictes entre centre i perifèria, entre les institucions centrals de l'Estat i les autonomies. Una relació que és desigual, asimètrica i que, per compensar-la, requeriria disposar d'una institució arbitral, realment –realment–, independent.

No és tampoc la meva intenció fer, ara, una valoració del protagonisme del Tribunal Constitucional en la configuració de l'Estat de les autonomies, tot i que ha contribuït de manera indubtable a precisar l'abast d'alguns dels seus elements bàsics. El Tribunal Constitucional no havia pretès mai, fins ara, tenir un paper fonamental en la definició del model d'Estat, no li corresponia i no li correspon.

Tampoc és, ara, el moment ni aquest és el lloc adient per plantejar les conseqüències de portar fins al final la reflexió que he apuntat, però no tinc cap dubte que la reforma del Tribunal Constitucional és necessària, podria dir «imprescindible», per millorar la nostra qualitat democràtica i que és necessària per evitar situacions de contraposició flagrant amb la voluntat democràtica i per garantir un tractament equitatiu als interessos de les autonomies.

La sentència del Tribunal Constitucional sobre els recursos contra l'Estatut ha fet créixer entre nosaltres aquesta percepció de baixa qualitat democràtica i alguns ja fa temps que advertíem de les conseqüències negatives no tant d'una o altra sentència com del simple fet que cap tribunal sentenciés sobre una llei referendada per la sobirania popular, malgrat que s'hagi fet amb la llei al seu favor.

Passem, ara, a tractar el nucli del debat que, avui, tenim plantejat. Què fem amb l'Estatut tal com ha quedat, després del seu pas pel Tribunal Constitucional? I

transcendent aquesta pregunta, quina és la resposta que som capaços de donar en forma d'actuació política compartida o no al poble de Catalunya, a la societat catalana?

Ens cal, primer, disposar d'un diagnòstic precís de les conseqüències de la sentència sobre la mateixa llei, sobre el mateix Estatut. Un diagnòstic que crec que ha de començar per la part positiva, és a dir, per determinar tot el que podem seguir fent amb l'Estatut, un estatut en vigor que hem estat desplegant a bon ritme, des de fa quatre anys, i que apliquem amb tota normalitat.

Certament, el Tribunal Constitucional, amb la seva sentència, salva el cos central de l'Estatut, en confirmar, en gran mesura, la seva constitucionalitat. Podem afirmar que no s'ha aconseguit l'objectiu d'invalidar l'Estatut, tal com pretenien els seus impugnadors i tal com reclamen els magistrats més conservadors del Tribunal Constitucional amb els seus vots particulars i tal com reclamaven també els sectors més durs de la dreta política i mediàtica espanyola amb els seus comentaris i posicionaments editorials; només cal recordar que els recurrents impugnaven més de la meitat dels preceptes estatutaris.

Per tant, l'Estatut segueix vigent i plenament operatiu, amb la seva carta de drets i deures, amb les seves millores competencials consolidades, conservant els nous àmbits materials, eixamplant així l'espai legislatiu del nostre autogovern; amb les possibilitats de participar en l'exercici de determinades competències estatals, o amb el nostre propi règim lingüístic, que confirma la validesa del model i per tant la utilització del català com a llengua vehicular a l'ensenyament; amb el nou model de finançament.

Per entendre'ns, cap nova competència transferida s'ha de retornar, ni s'ha de revisar l'acord de finançament, ni s'ha de modificar el nostre model escolar, i la llengua catalana seguirà sent la dels mitjans de comunicació públics de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals.

No hem de desfer la feina feta en aquests quatre anys d'aplicació de l'Estatut, durant els quals s'ha desplegat normativament, amb una cinquantena de lleis aprovades pràcticament; s'han transferit competències tan rellevants com la inspecció de treball,

la gestió del servei ferroviari de rodalia, l'expedició del primer permís de treball dels immigrants o l'ordenació del territori i algunes altres; s'ha aprovat i ha entrat en vigor el nou model de finançament.

És a dir, l'Estatut, malgrat les esmenes del Tribunal Constitucional, segueix sent un instrument útil per al nostre autogovern. I això crec que tinc, que tenim el dret de dir-ho i de dir-ho ben clar, per sortir també al pas d'afirmacions apocalíptiques que pretenen fer creure a la ciutadania que l'Estatut ha desaparegut, que ha quedat reduït a un simple paper mullat.

Ara bé, un cop precisat que l'Estatut manté una part important del seu potencial, cal que parem atenció a les anul·lacions i limitacions que per la via interpretativa ens imposa el Tribunal Constitucional amb la seva sentència, i cal que avaluem què són i què suposen, què són i què suposen aquestes limitacions.

En primer lloc, crec necessari ressaltar la intencionalitat política de fons que traspuja la decisió de l'alt tribunal. És precisament aquesta manifesta intencionalitat política la que fa que aquesta sentència, des del meu punt de vista, provoqui tant de rebuig. Perquè el tribunal, en comptes de procurar comprendre i respectar la intenció del legislador, pretén imposar la seva pròpia visió de l'Estat autonòmic; una visió reticent cap al lògic desenvolupament i enfortiment d'un estat descentralitzat i complex que la Constitució de 1978 fa possible, i una visió que a més entra en contradicció amb anteriors interpretacions del mateix Tribunal Constitucional.

L'informe del grup d'experts, al qual vull agrair públicament la seva feina, diu a aquest respecte: «La sentència no aplica la seva reiterada doctrina sobre el principi de deferència cap al legislador, que en aquest cas encara s'hauria d'haver aplicat de forma més exquisida per la funció constitucional de l'Estatut i pel plus de legitimitat que deriva del procediment de la seva elaboració i aprovació.»

Amb la sentència, el Tribunal Constitucional fa una intervenció política, extralimitant-se en voler imposar la seva pròpia concepció per damunt del legislador, posant així en qüestió el pacte polític assolit entre les institucions centrals de l'Estat i la Generalitat, i adoptant la figura impròpia del legislador negatiu.

I quina és aquesta visió que pretén imposar? La trobem explícitament en la seva doctrina sobre la nació, en no admetre el reconeixement de Catalunya com a nació, en negar el respecte al sentiment d'identitat nacional manifestat pel Parlament de Catalunya; una negació emfàtica, expressada amb una retòrica recarregada, dirigida a destacar reiteradament la nació espanyola com l'única sobirana, de manera absolutament a més a més gratuïta, ho podem dir així. Amb el seu correlat en el cas de la llengua, en considerar la llengua castellana com l'única de què es pot exigir el coneixement.

Sembla que d'aquesta manera es volgués tancar la porta a una interpretació de l'Estat autonòmic en termes més plurinacionals, plurilingüístics i pluriculturals; una interpretació que, portada a l'extrem, faria impossible la integració de la realitat nacional de Catalunya en el marc constitucional.

En aquest sentit es pot dir que la decisió del tribunal és irresponsablement excloent, que no ha ponderat les conseqüències històriques del pas que ha donat, ni ha tingut en compte la realitat social de Catalunya. Aquesta sensibilitat històrica i social seria exigible en un òrgan jurisdiccional de tanta –de tanta– rellevància.

En consonància amb aquesta visió es vol rebaixar també la posició constitucional de l'Estatut. L'informe dels nostres experts ho afirma taxativament en les seves conclusions quan diu: «La sentència debilita significativament la funció constitucional de l'Estatut d'autonomia i en substitueix el seu paper en el bloc de la constitucionalitat pel del mateix tribunal.»

I més endavant segueix l'informe tot afirmant que «la sentència tracta sovint l'Estatut com una llei merament autonòmica, a través de la qual la comunitat autònoma pretendria imposar a l'Estat obligacions i mandats, i oblida que és una norma estatal fruit d'un pacte polític entre el Parlament de Catalunya, entre la Generalitat i l'Estat».

És a dir, s'ha produït una regressió en la doctrina del mateix Tribunal Constitucional, que sembla expulsar l'Estatut del bloc de constitucionalitat. Ho sembla. Sembla que no s'admeti la funció d'estímul que l'Estatut volia representar per a la innovació de l'Estat autonòmic en el seu conjunt.

A la vista d'aquesta plantejament, no és gens d'estranyar que la sentència estigui feta des de la desconfiança, i per tant plena de prevencions injustificades vers el legislador; prevencions que sobretot es concreten en una lectura de la tipologia competencial que invalida la intenció primigènia de l'Estatut d'establir una garantia plena del nostre autogovern i en la pèrdua també de garanties concretes en determinats àmbits.

D'aquesta manera es limita seriosament la capacitat de l'Estatut per aprofundir l'autogovern i es deixa aquesta possibilitat de nou a mans de la negociació amb el Govern de l'Estat, i per tant sotmesa a les contingències de l'evolució política.

En resum, la sentència del Tribunal Constitucional produeix un resultat ambivalent: per una banda, podem dir que no afecta les parets mestres del nostre autogovern, però, per l'altra, condiona seriosament les possibilitats d'engrandir-lo. Denota i deixa sembrat un pòsit de desconfiança en les relacions entre les institucions de la Generalitat i les institucions centrals de l'Estat que serà difícil i costós superar. Al final em referiré de nou a aquesta qüestió de la confiança.

Quina resposta? Com he dit en tot moment crec que la nostra resposta ha de saber conjugar alhora el respecte de la voluntat popular, la defensa de l'autogovern, l'acompliment del pacte polític i el respecte a l'Estat de dret. Perquè només una resposta formulada des de la màxima unitat possible, serena, constructiva i confiada en la nostra força tindrà l'eficàcia política de defensar l'autogovern i l'eficàcia social de preservar la cohesió del país; una resposta guiada per la voluntat de no renunciar a la satisfacció plena de les aspiracions d'autogovern contingudes en l'Estatut, tal com vaig dir hores després de conèixer la resolució del tribunal.

També vaig dir, ja des del moment en què es va recórrer l'Estatut, que la meva norma de conducta en el cas que el Tribunal Constitucional estimés alguns dels aspectes del recurs estaria presidida per l'objectiu de salvar el pacte polític en què es fonamenta l'Estatut, el pacte polític assolit entre el Parlament de Catalunya i les Corts Generals i entre les forces polítiques que van donar suport a l'Estatut amb els seus vots. La preservació d'aquest pacte polític i l'exigència del seu compliment amb total lleialtat

institucional és la principal garantia que la voluntat de millora de l'autogovern concretada en l'Estatut no podrà ser ignorada o rebaixada.

Penso que cal exigir ara aquesta garantia; cal fer valdre el pacte estatutari. I això implica dialogar amb els principals responsables de les institucions de l'Estat i de les forces polítiques representades també a les Corts Generals, per plantejar la necessitat –l'obligació, diria jo– d'assumir conjuntament les conseqüències polítiques i jurídiques de la sentència i per proposar altres vies per donar compliment al contingut del pacte subscrit. Per tant, doncs, exigència, diàleg i negociació. Per començar, amb el president del Govern d'Espanya.

Crec que aquesta és l'obligació del president de la Generalitat com a màxima autoritat institucional de Catalunya, una obligació derivada del deure ineludible de dirigir l'autogovern amb l'instrument de què es disposa.

Ara bé, crec necessari que el diàleg vagi més enllà de l'acompliment del pacte estatutari, per emmarcar-se en la necessitat de reforçar el pacte constitucional i revifar, per tant, l'esperit constitucional obert i integrador, apel·lant legítimament a l'esperit de la Constitució del 78 que vam respectar amb el procés estatutari i que ara hem vist rebaixat i menystingut.

Crec que no podem rebaixar la nostra aspiració a ser reconeguts com a nació; les garanties de l'adequada dotació financera d'infraestructures, d'inversió, de participació en centres de decisió, que ens han de permetre seguir sent un país pròsper, que, cal recordar-ho, és la gran locomotora també d'Espanya; la determinació a fer sentir la nostra veu i la nostra llengua en les institucions espanyoles i europees; la nostra exigència de sentir-nos reconeguts en les institucions comunes de l'Estat.

I tot això s'ha de fer començant a negociar amb el Govern espanyol la modificació de determinades lleis estatals, tal, també, com es suggereix en l'informe del grup d'experts, que apunta la possibilitat de modificar-ne més d'una desena; o bé mitjançant la utilització en casos específics dels articles 150.1 o 150.2 de la Constitució.

I seguir vetllant pel compliment satisfactori dels acords adoptats en ferm, com el del nou model de finançament o el del compromís sobre les inversions de l'Estat en infraestructures a Catalunya, utilitzant a fons els instruments de relació bilateral i impulsant noves iniciatives legislatives per reconèixer efectivament la pluralitat cultural i lingüística d'Espanya.

Sóc conscient que aquesta negociació l'hem de fer sense la garantia en alguns casos..., sense la garantia jurídica que l'Estatut ens proporcionava i que ara el tribunal ens nega, i que, per tant, el resultat d'aquesta negociació depèn molt més de les condicions polítiques en què es realitzi. I que més enllà –més enllà– caldrà, quan es donin les circumstàncies favorables, que no és precisament ara, recuperar i eixamplar aquesta garantia, molt probablement per mitjà d'una reforma de la Constitució que entre altres coses reconegui explícitament la nostra realitat nacional.

No conec millor garantia d'èxit que la d'establir un acord bàsic –de mínims, si volem– entre les forces polítiques catalanes que vam aprovar l'Estatut i les que s'han esforçat a desplegar-lo i aplicar-lo lleialment.

Els proposo definir, defensar i exigir el mínim comú denominador en defensa de l'Estatut. La defensa de la dignitat catalana comença per aquí, en aquests moments passa per aquí. Parlo d'un mínim que contingui tot el que ha de contenir, tot allò que la sentència hagi pogut posar en qüestió; un acord a prova també, cal dir-ho, de neguits i confrontacions electorals, que sigui tan vàlid o que pugui ser tan vàlid avui com el dia després de les eleccions; un mínim acordat a Catalunya que puguem defensar i exigir i negociar amb les institucions centrals de l'Estat.

Tinc la convicció que cal superar la idea de la unitat com un acte màgic capaç de resoldre tots els problemes. Crec que la unitat no pot reduir-se a un fet puntual o a un moment de catarsi col·lectiva. Crec en la unitat més com un procés o com un fil conductor, amb un objectiu ben definit i amb els mitjans proporcionats.

Creguin-me, senyores i senyors diputats, si som capaços d'oferir aquest exemple de realisme i de lleialtat haurem fet un pas modest però segur per recuperar la confiança ciutadana en la política. Ens convé fer-ho perquè és el que li convé al país, perquè és el mínim que la ciutadania espera de tots nosaltres. Perquè, per molt que impressionin

els crits i les pancartes, el nostre poble coneix també l'altíssim valor de la convivència. Perquè no podem permetre'ns el luxe de noves picabaralles, malgrat que ja sé que entrem en un procés preelectoral, en què la confrontació política serà, és inevitable. Perquè hi ha una sentència que ens ha indignat i que alhora conviu amb una crisi també que ens colpeix des de fa mesos i de la qual sortirem si concentrem també totes les nostres forces, també en aquest tema, al més col·lectivament possible.

Senyores i senyors diputats, hi ha pactes que són possibles encara que no hi hagi confiança; són possibles si els compromisos estan clars i les clàusules contractuals donen les garanties necessàries. Però els pactes polítics només es poden fer o bé per força –que no és el cas–, o bé per la confiança. I aquí és on hi ha el moll de l'os de la situació en la qual ens trobem. Després de la sentència del Tribunal Constitucional, ha quedat tocat l'Estatut, que ja el refarem, però ha quedat lesionada també la confiança mútua. Aquest és el problema. Podrem abordar tal punt o tal altre amb legítima voluntat de recuperació del nostre text estatutari, però el problema no és només de recuperació, sinó de reparació de la confiança entre les institucions catalanes i espanyoles. El que ha crescut i creix és la desafecció, el cansament, la fatiga i una legítima sensació també d'irritació, que ens ha portat –o que ens pot portar, més aviat– a pensar que cal deixar de banda el camí de l'entesa, del pacte o de l'acord.

Nosaltres demanem respecte i reconeixement; respecte i reconeixement que volen dir, òbviament, quotes de poder també i d'autogovern. Però no és només de competències que parlem: parlem de visions també, parlem d'emocions, parlem de sentiments, d'afecte, l'absència del qual és el desafecte, i d'aquí ve la desafecció.

Què hem de fer, doncs, en aquesta hora decisiva? Abandonar el camí de l'entesa?, o persistir a voler que Espanya sigui diferent, encara que una part d'ella no ho vulgui? Jo crec que Catalunya no podrà avançar tota sola; més ben dit, sí que pot estar sola, però, honestament, he de dir que tinc la convicció que la solitud no és el progrés i que el progrés només és possible fent un joc d'identitats múltiples, no excloents, que reforcin la nostra identitat, i projectant-nos.

La relació Catalunya-Espanya –o Espanya-Catalunya, tant se val– ja no podrà basar-se en el compromís i l'acord si no recuperem la confiança i el respecte. Seria molt

lamentable que de la voluntat al pacte acabéssim derivant en l'interès del contracte. En els pactes el més important no és la lletra –que també, no?–, sinó l'esperit, l'actitud, la paraula donada, l'encaixada de mans; el pacte exigeix confiança i lleialtat. En els contractes l'important és la lletra: les garanties, la signatura, el compromís adquirit; en els contractes, òbviament, el que prima és l'interès.

Sense confiança pot obrir-se pas una nova relació més freda, pràctica i exigent, no exempta de malentesos o conflictes, també segurament més racional que emocional. Sense confiança Catalunya podria acabar decantant-se per una relació marcada bàsicament per l'interès i concloure que si Espanya ens interessa per raons econòmiques, socials, culturals, polítiques o estratègiques, sense ignorar, evidentment, la profunda vinculació emocional que també senten –o sentim– milions de catalans, llavors ens hi hem d'entendre, fixant naturalment les nostres condicions, i aconseguir un equilibri que permeti projectar-nos, créixer i fer possible alhora la nostra voluntat inequívoca d'autogovern i la nostra identitat. Ens hi hem d'entendre, doncs, en definitiva, perquè ens interessa; així de clar o així de cru. Dit tot això, jo estic pel pacte, i no pel contracte.

Estic convençut que el present de Catalunya passa ara per fer complir el que hem acordat i que la recuperació plena, íntegra de l'Estatut no és només una exigència democràtica i ètica, fruit de la seva legitimitat i d'una visió de país més o menys àmpliament compartida, sinó el camí que ens ajudarà a restablir un nou model. Mentre refem l'esperit constitucional del 78, recuperem, hem de recuperar el text estatutari, el contingut del text estatutari.

Espanya, en el seu conjunt, no és aquesta sentència, Espanya no és tampoc el Tribunal Constitucional que l'ha dictada. Però és obvi que hi ha una part de la societat espanyola que no només comparteix la sentència, sinó que la troba fins i tot en alguns casos massa condescendent. Aquesta part de la societat representa una Espanya menys interessant i incloent que l'Espanya fins i tot de la Transició i la Constitució. Seria molt lamentable que el catalanisme, que històricament havia tingut un projecte de transformació i construcció d'Espanya, acabés veient-se temptat de centrar-se

només en el projecte de transformació i construcció de Catalunya. Seria lamentable, però per alguns la sentència –per alguns– ho fa possible.

En l'escenari actual hi perdem tots, és clar, però qui més hi perd, també ho crec, és Espanya, perquè és més pobra moralment, perquè frena la seva pròpia pluralitat, perquè entén menys les emocions i les voluntats dels seus pobles.

Finalment, estic convençut que, malgrat aquesta hora greu i exigent que deia al començament, estem davant d'una hora també esperançada, perquè de tot aquest procés en sortirà, n'estic convençut, una Catalunya més forta, més conscient que no pel fet que d'altres en el passat perdessin temps i oportunitats d'avançar en l'autogovern ara nosaltres hem de córrer tant que posem en risc la convivència que s'ha construït amb l'esforç de generacions. Més conscient que mai que cap deriva no ens pot fer perdre el valor essencial de la unitat civil del nostre poble, que és el bé més preuat que tenim; més conscient que mai que les identitats múltiples són el model del futur per a les nacions com la nostra i en un món cada vegada més obert i globalitzat; més conscient que mai que totes les forces polítiques catalanistes han de compartir espais comuns; més conscient que mai que el progrés de Catalunya i les eines que el fan possible són la clau de volta de la nació i que sense progrés no hi ha nació. Garantim el progrés, fem de l'interès la punta de llança de les nostres estratègies, recuperem afectes si és possible, però per damunt de tot fem-nos respectar per avançar. I el primer de tot és fer respectar l'Estatut, no abandonar-lo, ni menystenir-lo, ni ignorar-lo. Aquest hauria de ser l'objectiu essencial, bàsic, unitari i compartit d'aquest plenari, dels diputats i diputades, de la majoria de les forces polítiques de Catalunya en aquesta hora greu i exigent a què ens enfrontem.

Moltes gràcies, senyores i senyors diputats.

(Aplaudiments.)

El president

Suspenem la sessió, que reprendrem a dos quarts d'onze en punt.

La sessió se suspèn a tres quarts deu del matí i catorze minuts i es reprèn a dos quart d'onze i set minuts.

El president

Es reprèn la sessió.

Prosseguirem el debat amb les intervencions dels representants dels grups parlamentaris. L'ordre d'intervenció serà de major a menor.

Té la paraula, en representació del Grup Parlamentari de Convergència i Unió, l'honorable senyor Artur Mas.

El Sr. Mas i Gavarró

Moltes gràcies, senyor president del Parlament. Senyor president de la Generalitat, senyores i senyors diputats, aquest és un plenari que es fa amb caràcter extraordinari, sobretot per fer una valoració de la sentència del Tribunal Constitucional i per analitzar-ne també les conseqüències.

Voldria encetar aquesta intervenció fent una mica de recuperació de la història passada, perquè alguns es poden preguntar si, vist el resultat de tot aquest procés estatutari, valia la pena?, valien la pena tants esforços?, pagava la pena tanta dedicació, tanta voluntat, tants esforços a tot arreu?

Crec que la resposta avui, si ens ho mirem des del punt de vista del cost i del benefici, si fos estrictament aquesta visió, podríem dir que no. Podríem dir que, des del punt de vista del cost-benefici, no pagava la pena. Perquè, en definitiva, fixin-se, estem veient si ens quedem en alguns casos com teníem l'Estatut del 79. I l'Estatut del 2006 no es va fer per quedar-nos com estàvem; es va fer per fer un salt endavant important.

Per tant, si la conclusió fos: «Fixa't, estem com estàvem, més o menys. Hem donat un petit pas endavant, molt petit; en algun altre cas potser l'hem fet una mica enrere, encara que també sigui petit: més o menys com estàvem», si és així, pel cost-benefici realment no pagava la pena.

Ara bé, si ens ho mirem des del punt de vista del curs de la història de Catalunya i de la relació entre Catalunya i Espanya, crec que aleshores aquest Estatut sí que ha

valgut la pena. Vist des d'aquesta altra perspectiva, des del curs de la història de Catalunya, jo crec que efectivament valia la pena.

Entre altres coses, perquè el final d'aquest procés, tal com ha acabat, amb aquesta sentència del Tribunal Constitucional, crec que ha obert els ulls a molts catalans. I no precisament aquells catalans que ja estaven convençuts en un sentit determinat del que havia de ser Catalunya i el seu futur, sinó que gent que podia estar més dubtosa, gent que podia encara pensar que l'esforç important per entendre's amb l'Estat espanyol o perquè l'Estat espanyol pogués acceptar una visió nacional de Catalunya, amb totes aquestes conseqüències, aquesta gent, que potser pensaven diferent, estan obrint els ulls i estan canviant la seva opinió. I això passa a molts partits, a molta part de la societat; no només en uns àmbits, sinó que crec que és sentiment bastant transversal.

I a més a més, en aquest curs de la història –i en aquest sentit torno a dir que sí que valia la pena, aquest Estatut, encara que hagi acabat com hagi acabat en aquest moment–, saber que el camí que portàvem durant els darrers trenta anys porta a un cul-de-sac, això, també s'havia de saber d'una vegada per totes.

I, en efecte, el camí dels darrers trenta anys ara ens porta a una paret, que és una paret alta, que no té portes i que no té finestres, i que, per tant, no es pot passar a través d'ella. I ens porta a un cul-de-sac. I si això és així, doncs, fixin-se, aleshores com a mínim això serveix perquè tots tinguem..., vaja, tots, o com a mínim la majoria tinguem consciència que el que cal és canviar de camí, si aquest no ens porta allà on ens havia de portar, si no ens permet avançar, si s'ha convertit en una paret, si el pacte constituent de l'any 78 no dóna més de si. I això no ho diem nosaltres, només, ho diuen pares de la Constitució, d'aquells que hi han cregut sempre i l'han defensada sempre i l'han considerat com a quelcom que podia ser o constituir un marc per avançar clarament en l'autogovern de Catalunya. Si aquesta gent ho diu, és evident que això en aquest moment està així.

La sentència del Tribunal Constitucional. Jo crec que, vistos el contingut i la forma –i em sembla que el president de la Generalitat hi feia una referència, en aquest sentit, també–, aquesta sentència és un acarnissament, un autèntic acarnissament. I lamento

dir-ho, perquè podia haver estat molt diferent. Però hi ha un acarnissament del Tribunal Constitucional, com a gran poder de l'Estat, cap a les aspiracions nacionals de Catalunya.

Imaginín-se si l'Estatut que hagués arribat allà, al Tribunal Constitucional, que també hi hauria arribat, hagués estat l'Estatut del 30 de setembre de l'any 2005. En lloc d'un acarnissament, hauríem assistit probablement a un festí canibalesc. Aquesta és la sensació que nosaltres tenim. Perquè, si amb l'Estatut que es va pactar a les Corts s'atreveixen a fer el que estan fent, imaginín-se vostès, si el senyor Zapatero hagués complert la seva paraula –cosa difícil d'entendre per part de molts–, què hauria passat amb aquell Estatut que realment és el que hauríem desitjat majoritàriament les forces polítiques d'aquest Parlament.

L'Estatut del 2006, el que ara ha estat sentenciat i en part executat, aquest estatut, tenia un nervi central, una columna vertebral, un nucli dur, uns òrgans vitals, que passaven per la nació, la cultura, la llengua, els drets històrics i els símbols nacionals –la personalitat de Catalunya i la definició nacional de Catalunya–; passaven pel nostre poder de decisió, és a dir, les nostres competències i el blindatge d'aquestes competències –aquesta era una part central de l'Estatut–; passava per la bilateralitat, és a dir, poder tractar de tu a tu amb l'Estat espanyol i amb les seves institucions, i passava pels recursos, és a dir, finançament, inversions, esforç fiscal diferenciat, etcètera. Tot això ha quedat tocat. Aquest nucli dur, aquests òrgans vitals, tots han quedat tocats; alguns han quedat tocats, els altres tocats i enfonsats. Aquesta és la realitat de la sentència.

Alguns diuen: «És que s'ha salvat el 95 per cent.» Sí, home!, però si se salva el 95 per cent de la quantia i es dissol o es toca o s'ataca el que és el nucli essencial, passa una mica com al cos humà: si tot queda bé, tot queda ben posat, i el cor i els pulmons queden absolutament inutilitzats o bastant inutilitzats, aquell cos, per molt intacte que quedi, doncs, no pot acabar de funcionar. I aquesta és la realitat. Ens agradi o no, aquesta és la realitat.

Hi ha hagut en aquest sentit una alteració greu, molt greu, de la voluntat del poble de Catalunya expressada a les urnes. I a més a més hi ha hagut una altra cosa: hi ha

hagut –em sembla que el president també ho deia, potser amb altres paraules– una constatació bastant clara en el sentit que la Constitució espanyola ja no és aquella constitució que en lletra i esperit era un marc obert i flexible que permetia avançar; en uns moments a més velocitat, en altres a menys velocitat, però permetia avançar en la línia de l'autogovern de Catalunya. Aquella Constitució, que era efectivament oberta i flexible, l'estan transformat en una cotilla estreta i tancada. Aquesta és la realitat.

I aquest és un altre missatge que ens dóna el Tribunal Constitucional, que és un dels grans poders de l'Estat. Ens diu: «Escoltin, aquella Constitució, que potser vostès van pensar que era d'una manera, nosaltres, que som els que la interpretem, diem que és d'una altra manera. I les aspiracions del poble de Catalunya, expressades a les urnes..., en aquesta Constitució, segons la nostra interpretació» –diuen ells–, «vostès no hi caben.» Aquesta és una altra, crec, constatació greu del que passa també en aquest moment.

Això, senyor president, es pot canviar, com vostè ens explica alguna vegada? Es pot refer, tot això? Jo crec que no. I els dic que no es pot refer el que ha quedat malmès. Atenció!, sempre es podrà refer una llei concreta, però l'esperit del que significava l'Estatut i l'aposta de l'Estatut, aquest no es pot refer. I, si no, fixin-se en un parell de coses.

La primera. Quines reaccions hi ha hagut fora de Catalunya a aquesta sentència? Reacció del PP? La previsible: van presentar el recurs, satisfets que el Tribunal Constitucional hagi tocat o tocat i enfonsat alguns articles essencials. Potser volien arribar més lluny? Segur, segur que volien arribar més lluny. Que la carnisseria fos més completa? Més completa, encara. Però s'han sortit amb la seva, parcialment. I efectivament estan contents, encara que hagin causat un mal important, que en el curs de la història quedarà; aquestes són ferides que no es tanquen amb facilitat, amb molt poca facilitat. Però, bé, quedarà aquesta ferida, desgraciadament. Es podia haver evitat.

Però és que la reacció del Partit Socialista, senyor president, és que ja els va bé aquesta sentència. Ho diu el senyor Zapatero i ho diu la senyora Chacón; és a dir, a

Madrid –a Madrid– ho diu el PSOE i ho diu el PSC. Ja els va bé. No només s'ha d'acatar, com vostè deia, sinó que a més a més està ben feta.

I això és molt preocupant, perquè aleshores la pregunta que ens fem des de Catalunya és: escoltin, si a Madrid la reacció és aquesta –el PP, content, i al PSOE i als representants del PSC ja els va bé aquesta sentència–, quin aliat tenim per refer tot això, més enllà de les paraules? Quin aliat tenim?

I, a banda del món polític, a banda del món dels partits, la pregunta és: qui més ha sortit criticant la sentència del Tribunal Constitucional en el conjunt de l'Estat espanyol? Fora de la política. Hi ha algú que hagi entès que Catalunya realment veia retallades greument les seves aspiracions nacionals? Escolti'm, absolutament ningú.

I com es referà tot això, senyor president, si resulta que aquí no hi ha ningú que ho entengui, o pràcticament ningú que ho entengui, i evidentment ningú que ho verbalitzi? Com es referà tot això? Anant simplement a La Moncloa a parlar amb el senyor Zapatero? Amb això vostè aconseguirà potser alguna cosa, en aquell sentit de «refarem una llei i a través d'aquesta llei potser aconseguirem alguna coseta més amb relació a allò que ens han escapat». Potser aconseguirà això, no li dic que no, i no dic que això sigui dolent –no dic que això sigui dolent–, però és evident que tot això el que no recupera és tot el que significava l'aposta de l'Estatut de Catalunya votada pel poble català un 18 de juny de l'any 2006.

Molta gent es pregunta: «I ara, què? I a partir d'ara, què?» Si la constatació fos més o menys aquesta, «i ara, què?» I això jo li deia que no s'arregla anant a veure el president del Govern espanyol. Vostè ho haurà de fer, segurament, no li dic que no; però això no s'arregla d'aquesta manera. Entre altres coses, perquè, deixi'm dir-li-ho..., vostè el coneix millor que jo, però el president del Govern espanyol li dirà no sé quantes coses, però és que la corrua de gent que se sent enganyada pel president del Govern espanyol ja és molt gran.

Ara els darrers que han pujat al carro són els sindicats. Aquells que havien estat tan suaument tractats, tan compresos: «No us preocupeu, no hi haurà re que us pugui ofendre, no hi haurà re que us pugui molestar...» I al final, catacrac! I els sindicats ja se senten, també, enganyats. Ja no només se senten, en el tema de la reforma

laboral, doncs, fent una cosa que a ells no els agrada; és que se senten enganyats!, perquè els havien dit una cosa, els havien promès una cosa, i ara en faran una altra.

I a vostè ara li donaran bones paraules, perquè a més a més vénen les eleccions catalanes i s'ha de fer una mica de pinya, però a l'hora de la veritat vostè sap que, en aquest terreny, per recuperar el que cal recuperar, en aquest moment i en aquest terreny, poca cosa o re de re.

Per tant, en aquest «ara, què?», una doble constatació: o estem al final d'un camí..., i potser hi haurà una part de la població catalana que dirà que estem al final d'un camí i que el que ens cal ara és amb el que tenim administrar-nos, i, si volem manar més i tenir més poder, anar a Madrid a exercir aquest poder. Hi haurà gent que pensarà això; jo crec que una minoria.

Aquest seria un final de camí, des del punt de vista del corrent fondo, profund, del catalanisme i de les aspiracions nacionals de Catalunya, expressades fins ara per una majoria clara i important de la societat catalana. O bé hi ha un nou camí, i en aquest nou camí, jo crec que aquesta Catalunya autonòmica i constitucional d'aquests darrers trenta anys, doncs, és evident que no té continuïtat, o almenys continuïtat eficaç.

I perquè Espanya, a més a més, no vol ser canviada, i això ho hem d'entendre, i potser algun dia els catalans ho haurem d'acceptar: Espanya no vol ser canviada. O fins al punt que volia ser canviada ja ha canviat, i potser nosaltres com a catalans i com a catalanistes hi hem fet una aportació, però no vol ser més canviada. I, a més a més, constatem-ho: són més i tenen més poder que nosaltres. I, per tant, si són més, tenen més poder i no volen ser canviats, potser en aquest canvi de rumb de Catalunya hem d'entendre que la situació és aquesta i forjar el nostre propi camí de futur, independentment de si a l'Estat espanyol això li agrada una mica més o li agrada una mica menys.

I per una altra raó, que també ens n'hem d'adonar, i és que Espanya no accepta Catalunya tal com és. La vol quieteta, la vol col·laboradora, la vol productiva –perquè, evidentment, d'aquí se'n treuen molts diners per al conjunt–, la vol culturalment folklòrica, la vol domesticada, però la vol sense perfil, la vol sense personalitat pròpia. No l'accepta, no ens accepten tal com són. No perquè ni siguem millors o pitjors, no

es tracta d'això, no és un problema de qualitat; és un problema de registre mental, és un problema de si Espanya accepta fàcilment la diferència. I és evident –i això ens ho diu el Tribunal Constitucional– que Espanya, la diferència, no l'accepta fàcilment. I nosaltres, senyores i senyors diputats, som diferents. I tant de bo ho continuem sent durant molts anys, perquè el dia que no siguem diferents voldrà dir que hem perdut el nostre perfil cultural, el nostre perfil lingüístic i la nostra voluntat de ser nosaltres mateixos i d'autogovernar-nos a nosaltres mateixos.

Per tant, s'ha d'encetar un nou camí. Costarà una mica més, costarà una mica menys, trigarem unes setmanes, trigarem uns mesos, però s'ha d'encetar un nou camí. I el nou camí, crec que ens el marca no només la manifestació com a tal manifestació, sinó el lema de la manifestació. El nou camí ens el marca aquell lema que deia: «Som una nació, nosaltres decidim». Crec que aquest ha de ser aquest nou camí.

Amb quins límits?, algú es preguntarà, amb quins límits hem d'encetar aquest nou camí? Per mi i per Convergència i Unió, amb cap; no hi ha límits en aquest camí, no hi ha una estació intermèdia d'arribada, no hi ha límits. Aquest camí l'ha de fer el poble de Catalunya democràticament, pacíficament i establint en cada moment de la història del futur les majories socials que ens portin a aquest camí de «Som una nació, nosaltres decidim».

Ara bé, com? Vostè ho deia, senyor president, jo hi estic d'acord: aquest nou camí –jo penso que ha de ser nou, aquest camí, no pot ser el dels últims trenta anys– ha de ser un camí que es faci evitant al màxim les fractures socials dintre de Catalunya. Crec que aquest és un bé a preservar. Atenció: quan un país com Catalunya agafa un nou camí en aquesta línia de «Som una nació, nosaltres decidim», alguna esquerra interior hem d'entendre que es produirà, perquè la unanimitat no la tindrem en aquest terreny. Però una cosa són esquerdes interiors i una altra cosa són fractures socials en tota regla; són dues coses diferents. Jo penso que les fractures socials en tota regla, a dintre de Catalunya, s'han de poder evitar.

Canviar de rumb, sí, clarament; maniobres brusques, simplement dic «atenció». Canviar de rumb, sí, clarament, però maniobres brusques, anem simplement amb compte, perquè fa segles que amarrem el nostre vaixell en els ports, en podríem dir,

de l'Estat espanyol. Aquesta maniobra, poc o molt, la tenim coneguda; segles, portem així. I, si es tracta d'atracar el vaixell en altres ports, necessitem una mica d'entrenament, no fos cas que el vaixell en algun moment se'ns estimbés contra les roques. I, per tant, això requereix no tant estrictament prudència com simplement saber que hem d'avançar per un nou camí, però hem d'avançar d'una manera que una majoria forta del poble de Catalunya hi cregui, hi sigui i que, a més a més, procurem fer les maniobres tal com ens convé fer-les.

En aquest nou rumb potser caldrà fer algunes primeres escales. És difícil a vegades fer un viatge sencer quan canvies de rumb, i es poden fer o s'hauran de fer algunes primeres escales. La pregunta és: les podem compartir àmpliament, aquestes escales? Potser no compartirem l'objectiu final d'una forma àmplia en aquest mateix Parlament, però podem fer algunes escales junts en aquest nou camí, si és que vostès consideren que el camí realment ha de ser nou? Jo els dic que si vostès consideren, alguns de vostès, que el camí ha de ser el mateix dels darrers trenta anys, nosaltres no hi creiem. I, atenció, hi hem cregut, hi hem cregut i molt, i no ens n'averگویim, perquè aquest camí dels darrers trenta anys ha donat resultats i ha donat fruits. I nosaltres ho diem i ho fem constar en acta. I ho torno a dir: no ens n'averگویim; al revés, ha donat fruits i ha donat resultats. Però si ha de ser un nou camí, aleshores, que és el model que nosaltres tenim en aquest moment, creiem que en aquest nou camí hi ha d'haver algunes escales del trajecte que les hauríem de poder fer junts.

No els posaré un exemple concret com una proposta en aquest moment, però..., i m'adreço una mica a tots. En altres parlaments de nacions històriques de l'Estat espanyol, quan es parla, per exemple, d'administrar els recursos propis d'aquell territori, tots els partits hi estan d'acord. Allò que aquí és tan difícil, que hi hagi unanimitat, en altres parlaments de nacions històriques que estan a dintre de l'Estat espanyol hi ha unanimitat total per administrar els propis recursos d'aquell territori. Ja sé que les situacions són diferents, però en aquestes escales que hem de fer en aquest nou camí, no podem compartir fins i tot per unanimitat que Catalunya té dret i té necessitat d'administrar els seus propis recursos? Vostès diran: «d'una forma solidària», evident, ja parlarem de com. Però no hauria de ser un horitzó, aquest,

compartit en una escala d'aquest trajecte d'aquest nou camí? I allà no hi ha diferències entre partits. Una persona del PP, o del Partit Socialista d'Euskadi, o de qualsevol altre partit, o de gairebé tots, de tots el del marc democràtic com a mínim, tots defensen això; i ho defensen al País Basc i ho defensen a Madrid, mira per on. I aquí resulta que en temes que ens podrien unir en aquesta escala d'un nou trajecte, encara avui, després de trenta anys de democràcia a Catalunya i de reexistència d'aquest Parlament, no hem estat capaços ni tan sols de formular demandes en aquest sentit.

Subratllo això no perquè hagi de ser l'únic tema, ho vull deixar clar; simplement per fer notar que hi hauria temes en els quals fóra molt bo que Catalunya pogués anar junta, aquí i a tot arreu, en defensa d'aquelles coses que en aquest moment són necessàries i són urgents per al nostre país.

Voldria destinar la part final de la meva intervenció a la part final que també explicava el mateix president de la Generalitat, el senyor José Montilla. Aquestes darreres hores i aquests darrers dies estem vivint un altre cop les desavinences entre els partits polítics; ja va passar amb l'organització de la manifestació, ara torna a passar per fer una resolució del Parlament de Catalunya en una setmana clau, una setmana important. Vostè ha definit, si no ho recordo malament, la situació, senyor president, com a greu, greu i exigent. Doncs bé, si la situació és greu i exigent i van sortir més d'un milió de persones al carrer ara farà una setmana, és admissible que el Parlament de Catalunya, que representa el poble de Catalunya, representa aquella gent que va sortir al carrer i d'altres que no hi van sortir, òbviament, és admissible que el Parlament de Catalunya no sigui capaç de fer una resolució per votar-la aquí i per enviar-la a Madrid? (*Remor de veus.*)

I vostès, a través dels rumors que diuen, òbviament, perquè sempre estan en el mateix registre, òbviament diuen: «Els culpables són els de Convergència i Unió.» (*Remor de veus.*) Sí, si ja ho sabem, si ho diuen a tot arreu... I també ara ho estan dient d'una forma o d'una altra: sempre, els culpables són la gent de Convergència i Unió. Jo els agrairia una cosa: a veure si algun dia es posen d'acord en alguna altra cosa més, que el fet que totes les culpes són de Convergència i Unió; segurament el

país aniria molt millor. Perquè aquí ràpidament vostès es posen d'acord; però, si passessin d'aquest estadi, diguem-ne, mental i d'actitud i pensessin que no tot és culpa de Convergència i Unió, potser –potser– ens podríem arribar a entendre.

Què els vull dir, amb això? Els vull dir que, recuperant una mica el fil del meu argument anterior, és molt probable que des del punt de vista de l'objectiu nacional – l'objectiu nacional– no ens puguem posar d'acord, és molt probable. L'objectiu nacional, quin és el final d'aquest nou trajecte, és possible que aquí no hi pugui haver un consens ampli, ja els ho admeto. I s'entén, a més a més, s'entén que no hi pugui ser. Ara bé, una cosa és que no hi hagi entesa sobre l'objectiu nacional en últim terme, però no hi pot haver entesa sobre la causa nacional? Sobre l'objectiu potser no, però sobre la causa nacional tampoc hi pot haver entesa? I ara avui no estem definint l'objectiu nacional –no estem definint l'objectiu nacional–, estem volent definir la causa nacional, que és molt diferent. I, segons com, fins i tot més important –segons com, fins i tot més important.

I, en aquesta línia de la causa nacional catalana, com pot ser que aquells que han triat un camí i que l'han seguit i que s'han clavats al final, doncs, les bufetades corresponents, perquè no se n'han acabat de sortir amb la sentència del tribunal..., com pot ser que en aquest moment això no sigui possible?

I Convergència i Unió està intentant, encara que vostès es pensin que no i encara que vostès ho acusin tot de tacticisme, etcètera, Convergència i Unió està intentant subratllar que en aquest moment el que és important és subratllar la causa nacional, perquè aquesta sí que pot ser àmpliament compartida. I, si avui no som capaços de subratllar i d'acordar aquesta causa nacional, efectivament, farem el ridícul i, efectivament, aquella gent que en la manifestació al costat nostre, senyor president, deia, entre altres coses, «no ens mereixeu», aquella gent tindrien raó.

És un moment en què aquest Parlament ha d'estar a l'alçada de les aspiracions del poble de Catalunya. No de l'objectiu nacional; cadascú definirà el seu, és legítim que no tothom estigui d'acord amb aquest objectiu final. Però, en canvi, seria altament improductiu, altament negatiu, que no estiguéssim d'acord –i avui en podem tenir una prova– en la causa nacional catalana. I aquí s'ha de fer el màxim esforç.

Nosaltres, com hem intentat fer-lo, aquest esforç? Dient-los: vostès diuen que la situació és greu i exigent, avui el president ho ha repetit, «la situació és greu i exigent»; doncs, molt bé, si la situació és greu i és exigent, la nostra pregunta és: una majoria parlamentària que dóna suport a un govern, un govern que quan es va formar es va dir govern d'entesa, no es pot entendre davant d'una situació greu del país per presentar una proposta en el Parlament de Catalunya amb la tranquil·litat que l'oposició de Convergència i Unió –nosaltres estem a l'oposició– els votarà el que presentin?

Vostès diuen que la situació és greu, que és exigent, i nosaltres els diem: el Govern de la Generalitat, el Govern d'entesa, amb el seu president al capdavant, amb la majoria parlamentària que representa, facin una proposta. Vostès són els que tenen el comandament de la nau en aquest moment, facin una proposta. Nosaltres no l'alterarem, no la modificarem; la votarem. I permetin-me que hi afegeixi una altra cosa, per si hi ha algun temor: i a més a més, sigui la que sigui, no la criticarem –i a més a més, no la criticarem. Fixin-se si la poden fer amb tota llibertat: la votarem i no la criticarem.

Deixi'm dir-li també una altra cosa, senyor president, permeti'm que la hi adreci directament a vostè, perquè em sembla que ara precisament és l'hora, vivint els moments que estem vivint –vostè definia la situació com a greu i exigent, jo hi estic d'acord–, ara és l'hora d'intentar, doncs, estar tots a l'alçada de les circumstàncies. Nosaltres, potser equivocadament, jo crec que no, però creiem que amb aquesta actitud intentem facilitar les coses en un moment, com vostè deia, en què ens apropem a unes eleccions i que, per tant, hi poden haver temptacions per part de cadascú de desmarcar-se de l'interès més general, no?

També li dic una altra cosa: si això no és possible, jo crec que ho hauria de ser, crec que en aquest moment, el Govern del país, amb la majoria que té al darrere, tripartit, hauria de tenir una posició, sabent que des de Convergència i Unió no hi posarem traves ni hi establirem crítiques.

Però, si això no fos possible, senyor president, que vegi que de moment no ho és –si això no fos possible–, jo li faig una darrera proposta, que em sembla que pot ajudar a

desbloquejar aquesta situació, i els prego que hi vegin, en aquesta proposta, el màxim ànim de col·laboració. Ja sé que molts interpreten la política com el joc de la tàctica, del pur curt terminisme, i que, per tant, qualsevol proposta una mica elevada està en contra de la mateixa política, no? Jo sóc dels que penso que això no és així i que hi ha moments en la història dels països en que cal demostrar que això no és així.

Si els partits, per la raó que sigui, no són capaços, avui, de fer una resolució en el Parlament..., senyor president, vostè es el president de la Generalitat i el president del país, jo li demano una cosa: faci vostè una proposta, faci-la arribar als grups parlamentaris, i la que vostè ens faci arribar, Convergència i Unió, encara que puguem considerar que no sigui estrictament la nostra, encara que a nosaltres ens agradés anar per un altre camí, una mica més enllà, el que sigui, la que vostè ens faci Convergència i Unió la votarà.

Vostè és el president, i jo li demano que exerceixi com a president, fent aquesta proposta, amb la garantia que Convergència i Unió la hi votarà. Per una raó, perquè d'aquesta setmana i d'aquest Parlament, avui no en pot sortir una situació de: «No hem fet res més que explicar cadascú la seva història, la seva cosa i qui dia passa any empeny; el país unit en el carrer i el Parlament desunit —el país unit en el carrer—, el poble unit i el Parlament desunit és una situació que no ens podem permetre. A mi m'agradaria que vostè fes això.

I que consti una cosa: jo no he sentit què diran els altres grups parlamentaris. Per tant, fixin-se que el risc que nosaltres assumim és molt gran, perquè podria arribar a passar —espero que no— que li votéssim nosaltres una cosa que vostè presenti i potser algú altre no. Podria arribar a passar. I, per tant, és un risc.

També li demano una cosa, que em sembla que davant d'aquest oferiment no és molt demanar. Li demano que la seva proposta —vostè l'ha de fer, sense condicions—, però jo li demano que reculli allò que vostè ha estat dient aquestes darreres setmanes. Avui mateix i fa quinze dies, i que reculli d'una forma o d'una altra el que va significar el poble de Catalunya al carrer amb més d'un milió de persones. Faci-ho com vulgui, de la forma que vostè cregui, de la forma que cregui més convenient.

El president de la Generalitat, si els partits no es poden entendre, té una funció superior. I la funció superior del president, es digui com es digui, i sigui qui sigui, és precisament d'intentar desbloquejar situacions en moments greus del país. Jo li atribueixo aquesta funció, òbviament, li demano que l'exerceixi i li ofereixo el suport de Convergència i Unió perquè el Parlament de Catalunya estigui a l'alçada de les circumstàncies, com el poble de Catalunya ho va estar el passat dissabte manifestant-se als carrers de la capital de Catalunya.

Moltes gràcies.

(Aplaudiments en un sector de l'hemicicle.)

El president

Té la paraula, en nom del Grup Parlamentari Socialistes - Ciutadans pel Canvi, l'il·lustre senyor Miquel Iceta.

El Sr. Iceta i Llorens

Moltes gràcies, senyor president. Senyores i senyors diputats, pujo a la tribuna amb motiu d'un debat important, sobre un tema molt transcendent per al futur del nostre autogovern.

Probablement la proximitat de les eleccions al Parlament de Catalunya, i també les diferències de fons pel que fa als projectes nacionals dels partits amb representació parlamentària, no ens permetin avui donar la resposta contundent, unitària i completa que mereix la sentència del Tribunal Constitucional sobre el recurs presentat pel Partido Popular contra l'Estatut, ratificat en referèndum pels ciutadans i ciutadanes del nostre país. D'una banda, també és lògic, un problema tan greu no se soluciona amb un ple del Parlament ni amb una resolució, ni en un dia, ni una setmana, ni un mes.

Però, tot i que existeix aquest risc –que no puguem donar aquesta resposta unitària, contundent i completa–, crec que seria encara més perillós un escenari en el qual pretenguéssim negar allò que ens separa, i que tampoc no fóssim capaços de posar l'accent en allò que ens uneix.

Precisament per això vull començar la meva intervenció fent un tribut a la tasca desenvolupada pel president de la Generalitat des del moment en què es va conèixer

que el Tribunal Constitucional havia dictat sentència, a través d'una declaració institucional, que el meu grup parlamentari va subscriure sense reserves, com subscriu avui la seva intervenció d'aquest matí.

El president Montilla va afirmar des del primer moment que rebutjava el contingut de la sentència, tot i que, lògicament, com a persona respectuosa de l'estat de dret i de les institucions en què s'organitza, manifestava la seva disposició a acatar-la. S'ha dit en moltes ocasions, i no està de més reiterar-ho, que «acatar» no vol dir necessàriament «compartir»; que en democràcia existeix també el dret a dissentir de les sentències. I aquest és un dret que cal exercir amb contundència quan es tracta de sentències dictades per tribunals en una situació tan anòmala com la de l'actual Tribunal Constitucional espanyol.

El president Montilla va fixar de forma clara un full de ruta per donar resposta a aquesta sentència: un esforç de lectura conjunta de la sentència que ha donat lloc a l'informe dels experts, que saludo i reconec des d'aquí; un esforç de treball conjunt per acordar una posició comuna en defensa de l'autogovern, que, a hores d'ara i lamentablement, no s'ha pogut produir; una crida a partits, sindicats i associacions a convocar una manifestació unitària que pogués anar encapçalada per les institucions del país i presidida per la senyera de tots, com així va ser, afortunadament.

Gràcies, president, per haver mantingut des del primer moment una resposta digna i ferma a una sentència que mai no s'hauria hagut de produir. Gràcies per no haver fet partidisme i per haver pensat sobretot en el país. Tant de bo tots plegats fóssim capaços de fer-ho sempre!

També, gràcies, president, per defensar fermament les teves conviccions, encara que això, de vegades, això pugui generar algun problema als teus, però he de dir que el president Maragall ja ens va preparar per a moments així.

Curiosament, president, la vostra posició de dignitat i ferma –almenys així jo la qualifico– va merèixer el qualificatiu de «feixista» per part de la dirigent del *Partido Popular*, senyora Dolores de Cospedal, a qui jo li suposava un millor coneixement del que ha significat històricament el feixisme en el nostre país i a tot Europa.

El nostre grup parlamentari ja havia fixat quina seria la seva posició un cop coneguda la sentència en una data tan llunyana com el 28 de març de 2007 –parlo de fa més de tres anys–, quan des d'aquesta mateixa tribuna jo els deia: «L'estat de dret, la legalitat i la política democràtica ens donen instruments per recuperar els elements que una eventual sentència desfavorable ens pogués fer perdre, perquè encara que el Tribunal Constitucional no ens donés la raó, nosaltres no perdríem les nostres raons, però només podem fer-les prevaler des del respecte a les institucions i a la llei; no trencant la baralla, per responsabilitat, per convicció, per interès, perquè no volem una fractura entre catalans i tampoc una fractura entre catalans i la resta dels espanyols.»

Senyor president, senyores i senyors diputats, aquesta frase, pronunciada des d'aquesta mateixa tribuna el 28 de març de 2007 la repeteixo avui sense canviar ni una coma.

Per a nosaltres, l'Estatut no és mort, ni està ferit de mort, ni el camí del pacte constitucional del 1978 ha caducat, ni s'ha d'abandonar aquest rumb. No serà aquesta sentència la que ens faci canviar de conviccions ni de bandera, no a nosaltres.

Dels primers anàlisis que tenim de la sentència, sembla deduir-se que no haurem de retornar cap nova competència transferida, que no haurem de revisar l'acord de finançament, que no haurem de modificar el nostre model escolar basat en la utilització del català com a llengua vehicular, que els nostres símbols nacionals seguiran sent qualificats de símbols nacionals i que TV3 i Catalunya Ràdio podran seguir emetent íntegrament en català. Ho dic per desmentir aquells que proclamen a tort i a dret que l'Estatut està mort, per desmentir els que creuen que tot se n'ha anat en orris, tot cridant-los, això sí, al combat per recuperar allò que s'ha malmès, perquè coses importants s'han malmès, algunes d'aquestes materials i d'altres en el terreny dels sentiments, i també en el terreny de la confiança i el respecte, com ens deia el president en la seva intervenció d'aquest matí.

Som conscients que la sentència ha anul·lat completament un article de l'Estatut, n'ha mutilat tretze més i n'interpreta vint-i-set més de forma restrictiva. Som conscients que la sentència debilita de forma significativa la funció constitucional de l'Estatut, oblida

que és fruit d'un pacte polític entre la Generalitat i l'Estat i està carregada de prevencions injustificades i injustificables, i cal denunciar-ho amb contundència.

Crec sincerament que la principal crítica a aquesta sentència és precisament que s'hagi produït. Molts ciutadans no entenen com s'ha pogut canviar, així com així, una llei tan laboriosament elaborada, i que finalment els va ser sotmesa a referèndum. És el xoc de legitimitats de què parlava el president en el seu discurs, recordant Roosevelt i el New Deal. Podia haver recordat també el pobre Al Gore, que va perdre la presidència dels Estats Units per una decisió, a totes llums, injusta del Tribunal Suprem d'aquell gran país.

Precisament per això avui hem demostrat la nostra indignació envers la sentència i el tribunal que l'ha emès. No ho hauria d'haver fet per respecte a un acord entre el Parlament de Catalunya i el Congrés dels Diputats i el Senat, per respecte a la majoria absoluta de les Corts Generals que el van aprovar i per respecte, sobretot, als ciutadans i ciutadanes de Catalunya, que el van ratificar en referèndum –el nostre Estatut.

El Tribunal Constitucional no hauria d'haver dictat sentència per respecte a la plena i normal vigència de l'Estatut al llarg de quatre anys, precisament al llarg dels quals l'Estatut ha estat objecte d'un intens desenvolupament normatiu, amb l'aprovació –com ens ho recordava el president– d'una cinquantena de lleis –per cert, només una d'elles recorreguda davant del Tribunal Constitucional–, amb una bona colla de noves competències ja transferides a la Generalitat, que incloïen –ho deia també el president– la inspecció de treball, la gestió del servei de rodalia o l'expedició del primer permís de treball als treballadors immigrants, i amb un nou model de finançament inspirat directament en l'Estatut i negociat directíssimament entre el Govern de Catalunya i el Govern d'Espanya pel conseller d'Economia, per Antoni Castells.

El Tribunal Constitucional no hauria d'haver dictat sentència conscient de la seva anòmala situació. Incomplet, amb un dels seus membres recusat i amb quatre membres més que han vist artificialment prorrogat el seu mandat en més de dos anys i mig. Per què no s'ha inhibit el Tribunal Constitucional? Per què no ha dictat una

sentència que avalés la plena constitucionalitat de l'Estatut, tenint en compte que tot el seu desplegament ulterior segueix subjecte al control de constitucionalitat? Per què el tribunal ha decidit imposar la seva visió a la del legislador, sense cap mena de deferència? Per què ha decidit actuar sense respectar la voluntat popular expressada en el referèndum? Per què el tribunal ha decidit decantar-se per una interpretació restrictiva del pacte constitucional?

Des del meu punt de vista és obvi que ens trobem davant d'un exemple evident d'irresponsabilitat i de manca absoluta de visió d'Estat. El Tribunal Constitucional no ha estat a l'alçada de la seva funció i ha provocat un problema polític i jurídic de conseqüències imprevisibles que afecta també els altres estatuts d'autonomia que es van inspirar en el nostre.

Saben per què estem tan indignats els federalistes? Perquè precisament la sentència ataca un dels fonaments, un dels nostres principis, el del pacte, el d'aprofundir en l'autogovern i en el reconeixement de la realitat plurinacional d'Espanya a través del diàleg i l'acord.

Potser alguns, en el fons, pensen que aquesta sentència revalida la vella i coneguda teoria del «peix al cove». «Ja ho dèiem», repeteixen ara. Parlen d'«autogol», oblidant que si abans no s'havia abordat una reforma estatutària era per haver optat pel Partit Popular com a suport necessari, no per altres motius. D'altres potser pensen que la sentència els ajuda a posar punt i final a l'etapa estatutària per donar el salt cap a la independència. No cal que digui que respecto aquesta opció i els i les que la defensen, però tampoc caldria que els digués que no la comparteixo. Em coneixen bé.

Espero que s'entengui també que, sense voler minimitzar en absolut el contingut jurídic de la sentència i els seus efectes concrets, em preocupi molt més el fet que aquesta sentència demostra fins a quin punt se'ns vol fer llegir avui la Constitució amb uns ulls i un esperit ben diferent als de 1978.

És motiu d'especial preocupació la lectura dels vots particulars de la sentència, redactats per magistrats proposats pel PP. Afirmen, sense embuts, que l'Estat de les autonomies és merament un procés de descentralització, neguen el mateix concepte d'autogovern o el fet de considerar que la Generalitat sigui també Estat. És evident

que es tracta de vots particulars que consideren que la sentència no ha estat prou contundent contra l'Estatut. Si haguessin prevalgut, l'Estatut hauria estat, llavors sí, liquidat políticament i jurídicament.

Ara toca respondre políticament a la sentència, acatant-la, sí, però mostrant clarament la nostra disconformitat; mantenint el nostre compromís de defensa del contingut íntegre de l'Estatut i de desplegament amb plenitud del seu potencial d'autogovern, exigint la lectura àmplia, generosa, conseqüent i fidel del pacte constitucional del 1978 per impulsar l'evolució federal de l'estat de les autonomies.

El fet que el Tribunal Constitucional hagi decidit modificar allò que va acordar el Parlament de Catalunya amb el Congrés dels Diputats i el Senat, que va ser aprovat per majoria absoluta de les Corts Generals i que va ser ratificat pels ciutadans i ciutadanes de Catalunya ha tornat a posar sobre la taula una qüestió ben delicada: l'encaix de Catalunya a Espanya. I posa de manifest una clara regressió política que pretén consagrar una interpretació restrictiva del pacte i del text constitucionals. I això té conseqüències polítiques que van molt més enllà del contingut concret de la sentència, unes conseqüències que expliquen per què els federalistes estem, permetin-me, en el fons més indignats que altres per aquesta sentència. Perquè la sentència el que sembla és voler arxivar per sempre la via federal; deixaria viva la via autonomista, deixaria viva, lògicament, la via sobiranista, independentista, però diria: «El federalisme, a Espanya, no hi cap.» I nosaltres no podem acceptar-ho, no podem admetre que la sentència del Tribunal Constitucional impliqui la fi del nostre projecte polític ni la mort dels nostres ideals.

L'altre dia, en un curiós debat a TV3, algú afirmava, amb referència al procés estatutari, que «això ha acabat malament, molt malament». Jo discrepo radicalment d'aquesta interpretació, perquè, escolti'm, crec que això no ha acabat. A Catalunya mai no li diu quan s'acaben, les coses. En tot cas algú pot dir-li o no voler dir-li quan comencen, però no quan s'acaben.

També perquè Espanya no ha donat un cop de porta a Catalunya, com alguns defensen; entre altres coses, perquè ni Catalunya ni Espanya són realitats homogènies, per bé que de vegades parlem d'una i altra com si es tractés de dues

persones. Permetin-me, i joestic segur que com que ens uneix un vincle de molt afecte..., la senyora Dolors Montserrat no està en absolut indignada per la sentència; per tant, quan diem «Catalunya està indignada», en tot cas devem parlar d'una Catalunya on no hi ha Dolors Montserrat. En poso l'exemple perquè a vegades aquesta personalització del país i del sentiment nacional ens porta, jo crec, a excessos. (*Remor de veus.*)

Però no només per això, sinó perquè la sobirania de Catalunya..., perdó, del poble espanyol resideix a les Corts Generals, que van donar el seu suport per majoria absoluta a l'Estatut que després va referendar la ciutadania de Catalunya. L'intendent constitucional no és el titular de la sobirania popular; no vulguem confondre el nostre poble identificant un tribunal deslegitimat, parcial i polititzat amb una expressió de rebuig de tot Espanya cap a Catalunya. No és Espanya la que ha dit «no». Per això la interpretació constitucional restrictiva d'aquest tribunal ha de canviar, com el mateix tribunal, per permetre el desenvolupament de l'estat de les autonomies en un sentit federal, interpretant allò que els constituents van escriure.

Els socialistes de Catalunya ens fixem dos grans objectius: refer el pacte estatutari i enfortir el pacte constitucional. Volem l'Estatut, tot l'Estatut, i desenvolupar en plenitud tot el potencial d'autogovern que conté. Per això demanem també enfortir el pacte constitucional, perquè certament aquest tribunal n'ha fet una interpretació restrictiva, que contrasta, per exemple, amb la decisió d'anular parcialment la LOAPA, acordada entre la UCD i el PSOE, que va decidir un tribunal constitucional ben diferent d'aquest, el qual demostra que la doctrina constitucional pot variar amb el temps i que no necessàriament ha de ser aplicada sempre en perjudici de les aspiracions nacionals de Catalunya.

Enyorem els temps en què «nacionalitat» i «nació» eren sinònims, quan intel·lectuals de la resta d'Espanya no tenien cap problema a parlar de «nació de nacions». Són temps que cal reivindicar, recuperar i actualitzar. Sembla que coses que eren possibles immediatament després de la Transició hagin esdevingut avui impossibles, a causa de la regressió política del Partit Popular, avui més proper a l'antiga Alianza Popular que a l'extinta UCD, però també a causa de les febleses i mancances dels

progressistes espanyols, que obliden de vegades una de les seves tradicions més riques, la federal, i es mostren acomplexats davant el neocentralisme i el patrioterisme de la dreta conservadora espanyola. Certament, els nacionalistes de vegades aconseguen l'acomplexament dels que no ho són, també aquí, a casa nostra.

Però, abans de seguir, permetin-me un petit parèntesi: intentar posar en el mateix sac el PSOE i el PP només té una explicació, que és una evident mala fe. El PSOE va fer possible l'Estatut mentre el PP ha volgut liquidar-lo, el PSOE ha obert portes al català mentre el PP les vol tancar.

Segueixo el fil –sí, inclús volia obrir les portes al senyor Sirera al CAC i no ha pogut. Segueixo el fil. (*Remor de veus.*) Nosaltres ens neguem que una sentència emesa en un moment determinat, per un tribunal determinat... –home, doncs...–, en una situació especialment anòmala (*persisteix la remor de veus*), signifiqui la fi de la història en comú dels pobles d'Espanya o impliqui retornar a una Espanya de matriu únicament castellana. Per nosaltres, l'Espanya possible i desitjable és l'Espanya plural, l'estat que volem és l'estat federal. Nosaltres no volem renunciar a l'ideal de fraternitat entre els pobles, ni a un projecte espanyol compartit, ni a un projecte europeu compartit.

Som conscients de les dificultats i dels riscos, d'un distanciament emocional entre Catalunya i la resta d'Espanya que la sentència agreuja, i també dels riscos d'una fractura interna a Catalunya, que hi són. A aquells que volen canviar la senyera de tots per una altra bandera, els diem que s'assegurin abans que la nova bandera uneixi més gent que la vella; que pensin que, si reformar l'Estatut necessita l'acord de dos terços del Parlament, no convé impulsar un referèndum per la independència amb un vot de diferència a la Mesa del Parlament, i menys encara si per fer-ho es pretén desconèixer la legalitat vigent.

Els socialistes catalans refermem el nostre compromís federal, conscients que el catalanisme té dues grans opcions de futur, que lògicament contenen, una i altra, tants matisos com es vulgui: o bé treballar per un millor autogovern en el marc espanyol, assegurant el ple desenvolupament de l'Estatut votat pels ciutadans i ciutadanes de Catalunya i l'evolució de l'estat de les autonomies en un sentit federal, o bé preparar el camí per a la independència de Catalunya, la secessió de la resta d'Espanya, amb la

voluntat que Catalunya esdevingui un nou estat, que hauria d'aconseguir la seva integració a la Unió Europea. Certament, o bé Espanya es reconeix plenament com plural i diversa, o pot esdevenir un marc fracassat per a la convivència entre els pobles que la integren; tot depèn de si l'actual reacció autoritària, centralista i uniformadora que proclama el Partit Popular esdevé irreversible, o si s'és capaç d'avançar en la via del desenvolupament dels nous estatuts, prenent el federalisme com a guia de solució dels problemes pendents i dels que en el futur es puguin plantejar; un federalisme adequat, lògicament, a la realitat plurinacional, pluricultural i plurilingüística d'Espanya.

Catalunya només es pot sentir còmode en l'Espanya plural i només podrà seguir essent motor del desenvolupament econòmic, social i cultural d'Espanya si pot ser ella mateixa, si és reconeguda com a tal, si se li garanteix l'adequada dotació financera, d'infraestructures, inversions i de participació en els centres de decisió per seguir essent una gran locomotora d'Espanya, una punta de llançadora europea des de l'euroregió Pirineus Mediterrània, si es pot reconèixer millor en les institucions comunes de l'Estat –el Senat i el Tribunal Constitucional– i si pot fer sentir la seva veu i la seva llengua en les institucions espanyoles i europees, en un camí que tot just comença.

El socialisme català reclama més autogovern per a Catalunya a través del ple desenvolupament del nou Estatut i més federalisme a Espanya i a Europa. Per avançar hem de tenir una idea clara de l'Espanya que volem construir i amb quins aliats pretenem fer-ho. Pels socialistes catalans la prioritat és clara: un enfortiment de les posicions federalistes en el si de l'esquerra espanyola i en particular del Partit Socialista Obrer Espanyol.

I Catalunya endins sembla clar que la millor resposta a la sentència hauria de partir de la unitat dels catalanistes. Ara bé, de la unitat catalana se'n parla molt, però poques vegades l'hem vista. Per Esquerra Republicana de Catalunya, l'opció és la independència. Per Convergència i Unió, l'opció sembla el concert econòmic i el dret a decidir –o fer de convidada de pedra i aixecar-se abans d'hora a les reunions que convoca el president de la Generalitat. (*Remor de veus.*) Per Iniciativa per Catalunya

Verds - Esquerra Unida i Alternativa, la unitat passa pel federalisme plurinacional, al qual Socialistes i Ciutadans pel Canvi també aspirem. Pel PSC, en aquests moments, la unitat passa per la defensa de la integritat de l'Estatut com el vam votar els catalans i les catalanes, per desplegar amb plenitud el seu potencial d'autogovern, per refer el pacte estatutari i enfortir el pacte constitucional.

Davant d'aquesta disparitat d'objectius i prioritats, no serà fàcil posar-nos d'acord, tot i que cal fer tots els esforços necessaris per aconseguir-ho, però som conscients i no hem d'amagar que cap de nosaltres –i em refereixo a tots nosaltres- renunciarem al nostre projecte ni a les nostres conviccions. Temps hi haurà, els propers mesos, de confrontar projectes polítics per al futur de Catalunya i dels catalans, temps hi haurà per parlar i per fer que parli el poble de Catalunya i ens doni un mandat per als propers anys; però en aquesta hora –greu i exigent, l'ha qualificada el president de la Generalitat– crec que si una cosa ens hem d'exigir és claredat respecte del que proposem a la ciutadania. I crec que si una cosa ha tingut de bona la sentència és que ajudarà potser a clarificar quines són les propostes que avui fan les diferents forces polítiques.

Entenc que els representants d'Esquerra Republicana de Catalunya donen per morta la via estatutària i proposen emprendre sense embuts el camí cap a la independència de Catalunya. Els socialistes –ells ho saben bé– no compartim aquest camí, i, si aquesta fos una condició d'Esquerra Republicana per formar qualsevol majoria en el futur, no podria ser amb nosaltres.

Els representats de Convergència i Unió parlen... –(*adreçant-se al Sr. Mas i Gavarró, que entra al Saló de Sessions*) gràcies per tornar– del dret a decidir –perquè és que ara us tocava– com a brúixola que ens haurà de guiar els propers anys. (*Remor de veus.*) Si volen dir...

El president

Senyores diputades, senyors diputats, si us plau...

El Sr. Iceta i Llorens

...crec que haurien d'aclarir un pèl més...

El president

Senyores diputades... (*Persisteix la remor de veus.*) Senyor Iceta, un segon. Intentem... Senyores diputades i senyors diputats...

El Sr. Iceta i Llorens

Hi torno, perquè només m'havia perdut una frase.

El president

Sí, vinga.

El Sr. Iceta i Llorens

Puc?

El president

Sí, sí...

El Sr. Iceta i Llorens

Gràcies, president. Els representants de Convergència i Unió ens parlen del dret a decidir com a brúixola que ens haurà de guiar els propers anys; crec que hauran d'aclarir un pèl més de què parlen. Si el que volen dir és que actuaran com a demòcrates i acceptaran allò que decideixi la majoria del poble de Catalunya, això ho donem per descomptat.

Aquesta mateixa setmana –i avui crec que ho ha reiterat, però la cita és la d'aquests darrers dies, però crec que s'assembla molt a la que ha fet avui des d'aquesta tribuna– el senyor Artur Mas deia: «El camí estatutari i constitucional no ha donat els seus fruits. Hem arribat al final de l'estació i hem de canviar de rumb» –em sembla que és l'expressió que utilitzava avui–, i que els catalans han de decidir per àmplies majories cap a on volen anar. Jo li he de dir que no acabo d'entendre què volen dir exactament aquestes paraules: que esperarà que una majoria de catalans li diguin cap a on hem d'anar?, o que també opta per aquest camí de trencament del marc estatutari i constitucional, perquè Catalunya pugui esdevenir un estat, un nou membre de la Unió Europea?

Si en això coincideixen o coincidissin els diputats de Convergència i Unió i els d'Esquerra Republicana de Catalunya, estan en el seu dret d'articular una majoria i iniciar un procés de separació d'Espanya. Amb nosaltres, repeteixo que no hi comptin, però vull afermar la seva plena legitimitat per fer-ho. L'únic que ens atrevim a exigir a tothom és claredat, que s'expliqui clarament al poble de Catalunya quin és el camí que es proposa, quin és el full de ruta, que es digui com es pensa que Catalunya s'ha de governar d'aquí fins allà, amb quines eines, amb quines lleis i amb quin estatut.

Els socialistes no hem apostat ni apostarem per la independència ni la separació de Catalunya de la resta d'Espanya, sinó per una exigència radical de respecte per Catalunya, per la nostra dignitat com a país, pel nostre Estatut, per la nostra voluntat d'autogovern, per la nostra llengua, per un finançament just, per una implicació profunda de Catalunya en la construcció d'un estat federal per als pobles d'Espanya. Pels socialistes catalans primer és i serà Catalunya, però no una Catalunya permanentment irritada o desconcertada, sinó una Catalunya constructiva, orgullosa de si mateixa i sense haver de decidir entre dues banderes, la de tots i la d'uns quants, per molts que siguin.

Aquesta és la nostra convicció, i creiem que aquest és el sentiment majoritari i profund a la societat catalana, reivindicant, com sempre fem des d'aquesta tribuna, la pluralitat dels projectes polítics que hi han, no només la dels partits que van participar activament en la construcció estatutària, sinó també el Grup Popular i els que avui formen part del Grup Mixt, tots igualment catalans, tots amb projectes legítims, tots amb igualtat de possibilitats de defensar-los, acostar-se o separar-se, en funció de les seves conviccions.

Insisteixo que ens trobem després de la sentència en una situació que ens exigeix parlar clar. Parlar clar vol dir acceptar que som davant d'una certa disjuntiva que no hem triat nosaltres –i en això estic d'acord amb el que deia el senyor Mas: no l'hem triat nosaltres–, però és una disjuntiva que obre dos camins: o bé refer el pacte estatutari i reforçar el pacte constitucional, o bé optar per trencar el marc estatutari i el marc constitucional.

Si aquesta és la disjuntiva, els socialistes afirmem, sense dubtar-ho un instant, que la nostra opció segueix essent la de refer el pacte polític que va fer possible un estatut, la reforma d'un estatut que qui governava fins al 2003 no havia volgut emprendre. La nostra opció segueix essent reforçar el pacte constitucional de 1978, sense renunciar a una futura reforma de la Constitució per dotar-nos d'un senat federal i reconèixer de forma clara la plurinacionalitat. I sabem que això caldrà fer-ho també amb el Partit Popular i que no és una cosa per a demà mateix.

Aprofito per dir: segurament algun dia haurem de reflexionar si vam fer prou bé les coses en el moment de fer l'Estatut, si va ser intel·ligent no comptar amb tothom. Però això, malauradament, de les reflexions sobre el passat el que hauríem d'extreure són lliçons cap al futur. I el que sí que ningú suposo que em negarà és que si volguéssim reformar la Constitució espanyola ho hauríem de fer d'acord amb el Partit Popular. (*Remor de veus.*) Si tota l'estona parlo bé de vostès, no sé per què se m'enfaden...

La nostra opció segueix essent participar activament des de Catalunya en la construcció d'aquesta Espanya plurinacional, que es reconegui i es respecti a si mateixa en la seva diversitat. La nostra opció segueix essent treballar per la majoria social de Catalunya que, avui, no veu incompatible el sentiment de doble pertinença a dues realitats nacionals que poden i al nostre entendre han de ser complementàries, i que alguns només volen..., o volen veure, com a excloents. Vaja, que es podia anar a la manifestació de dissabte passat i celebrar diumenge la victòria de *la Roja*, com diuen els matemàtics, sense solució de continuïtat.

La nostra opció segueix essent treballar des del realisme i l'ambició política per al nostre país, però concentrant les nostres energies en la superació de la crisi, la recuperació del creixement de la nostra economia i la preservació de la cohesió social del nostre poble i de la seva unitat civil.

Nosaltres no actuarem enduts per la indignació o el malestar produïts per una sentència, proposant el risc de camins incerts; ni falses dreceres, ni invents, ni sorpreses, ni passes enrere. A temps difícils, gent seriosa, política seriosa, pocs jocs de paraules, saber on anem i amb qui volem anar. No crec que hi pugui haver major

irresponsabilitat política que la de portar la ciutadania a un cul de sac disfressant-lo de dreuera. Nosaltres no som partidaris de l'aventurisme polític.

Convindria, ho deia abans, haver après alguns errors del llarg procés estatutari abans de començar a treballar en la següent etapa. Primer, tenir clars els objectius que es persegueixen, que estigui ben fixat el lideratge del procés, la màxima unitat possible entre les forces polítiques catalanes, que els objectius fixats siguin àmpliament compartits per la societat catalana, que no introdueixin ni divisió ni crispació innecessàries entre la ciutadania, que la societat civil s'hi impliqui activament. També caldria haver calculat bé les forces de què es disposa i les resistències que caldria vèncer, i comptar amb les necessàries complicitats a la resta d'Espanya. Només així podem vèncer qualsevol obstacle, i aquesta sentència n'és un d'important.

Acabo, senyor president, crec que necessito exactament els segons que encara em queden.

Nosaltres volem resumir el que creiem que, des del nostre punt de vista, cal fer en tres grans moments. El primer, que en part l'hem fet i podríem seguir fent, i és aixecar la nostra veu, expressar la nostra indignació, el nostre malestar, la nostra disconformitat amb la sentència, tot i acatar-la. Dos, refer el pacte estatutari, posant en marxa tots els mecanismes polítics, jurídics, legislatius i de cooperació institucional per desenvolupar el potencial d'autogovern contingut en l'Estatut votat pels ciutadans i ciutadanes de Catalunya. I tres, enfortir el pacte constitucional de tal manera que les institucions espanyoles reconeguin la realitat nacional de Catalunya, el nostre autogovern, les nostres institucions, els nostres símbols, la nostra llengua i la nostra cultura, el nostre dret civil i la nostra tradició jurídica, i un finançament just.

Aquest és el compromís del PSC en el Parlament de Catalunya i a totes les institucions en què estem presents.

Moltes gràcies, senyor president, senyores i senyors diputats.

(Aplaudiments en un sector de l'hemicicle.)

El president

Té la paraula, en nom del Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya, l'honorable senyor Joan Puigcercós.

El Sr. Puigcercós i Boixassa

Bon dia, senyores diputades, senyors diputats, senyor president del Parlament, senyor president del Govern de Catalunya, membres del Govern i persones que ens acompanyen. Aquest és un debat –perquè crec que és un debat– en el qual m'agradaria fer una prèvia; una prèvia sobre el llenguatge, perquè el llenguatge a vegades pot ser carregat d'emotivitat, però a vegades també pot ser molt buit.

Hem escoltat aquests dies paraules com «respecte», «indignació» o, fins i tot, alguns «que enyoren». I deixi'm dir una cosa que pensa aquest portaveu, aquest president de grup, humilment. Escolti'm, a Catalunya, de respecte no ens n'han tingut mai. Jo entenc que hi ha gent que enyora altres èpoques anteriors, quan Catalunya no plantejava un canvi de model. No hi havia respecte, hi ha hagut tolerància; ens han tolerat. I ara algú vol fer esforços, lloables i legítims, perquè ens segueixin tolerant. Però respecte a Catalunya, els ho deixaré clar, no n'hi ha hagut mai. I no cal que ens remuntem a la història. I podem estar indignats? Sí, però la indignació és un estadi transitori. El que hem de ser és conscients del moment polític en el qual vivim. Jo apel·lo en aquesta cambra a la consciència del model polític, que deixem de banda els estats emocionals, que intentem un acte de fredor, d'entendre què està passant políticament i què ha passat en els darrers anys. I deixem d'enyorar. No val refugiar-se en la nostàlgia de moments de la transició política, on realment potser sí que des d'aquella Espanya hi havia algú que reconeixia l'esforç per la democràcia dels catalans. Però això és enyorança, això és passat. Hem de ser conscients del moment polític del present i del futur.

Volia fer aquesta prèvia perquè crec que parlem de paraules que moltes vegades són buides i parlem, per exemple, d'unitat. No deixa de ser una paraula buida quan no se sap per fer què. La unitat és el que ens demana la gent, i el carrer. Fa un moment m'ha enviat un SMS la meva germana –viu a Campdevàdol– i em deia, diu: «Escolta, aconseguirem la unitat?» I és clar, la gent de bona fe vol unitat. Vol que aquí hi hagi un clam d'unitat. Però també hem de parlar clar a la gent, i hem de ser conscients que

més enllà dels estats emotius, hem de deixar clar quin és el moment polític que vivim. I hem de parlar sense ambigüitats, no apel·lant sistemàticament a les metàfores. I hem de deixar clar que la unitat ha de tenir una utilitat, i la utilitat és fer un pas endavant.

El dia de la manifestació, un honorat ciutadà se'm va referir i em deia: «Hem perdut set anys.» I em va fer pensar, perquè aquesta és una pregunta important: «Com hem arribat fins aquí?» I deixi'm dir que ja els avanço la meva resposta: no hem perdut set anys. Segurament els autonomistes consideren que sí que els han perdut. Els independentistes considerem que no. Hem dut el país a les portes d'un salt, d'un canvi. Perquè hem de recordar on érem fa set anys. *(Veus de fons.)* Sí, sí... Fa set anys alguns copartípcips del Govern de José María Aznar, fa set anys... Era el senyor Aznar qui ens parlava de la segona transició, i era el que venia... –i siguem conscients que això ho hem aturat–, el que venia era molt més gros, i tornarà, no s'enganyin. Esperis –esperis, esperis. I tornarà. O, no se'n recorden, quan el senyor José María Aznar parlava de la segona transició, que les comunitats autònomes s'havien de buidar de contingut per donar poder al món municipal?

Escolti'm, en aquests set anys no hem perdut el temps. En aquests set anys s'ha fet cohesió civil en aquest país. En aquests set anys s'ha aconseguit un clima d'acord i una alternança política, i un canvi social, perquè les distintes classes socials d'aquest país han pogut passar pel Govern de Catalunya. Perquè el Govern de Catalunya, senyores i senyors diputats, no és un clos, no és un *coto* privat d'un determinat sector de la societat catalana. Tingui-ho clar! Hi ha menysteniment classista moltes vegades, en aquesta visió. Tingui-ho clar! En aquests set anys s'ha fet un canvi social, i a la... *(Veus de fons.)* Continua el classisme. Vostès em deixaran parlar? O el fill de la minyona no té dret a parlar? *(Persisteix la remor de veus.)*

El president

Senyores diputades, senyors diputats... *(Remor de veus.)* Els prego..., senyores diputades, senyors diputats, els prego que mantinguem silenci i el respecte a la persona que està expressant-se.

El Sr. Puigcercós i Boixassa

En aquest país hi ha hagut un avenç important, hi ha un canvi social, que ha arribat també al poder, i que en la manifestació del dia 10 de juliol també es detectava aquest canvi social. És aquella gent que es manifestava, que també exigeix un canvi, no receptes del passat.

Mirin, el 1978 Esquerra Republicana ja no va votar la Constitució. Es va abstenir. En aquella Constitució, fruit d'una imposició i no d'un pacte, diguem-ho així –imposició d'una situació creada, d'una dictadura, soroll de sabres, vostès recordaran perfectament, els que tenen més experiència i més anys ho recorden perfectament–, va haver-hi una constitució que Esquerra Republicana es va abstenir, no la va avalar.

I en aquests moments han passat els anys, i als anys vuitanta Esquerra Republicana va donar suport a Convergència i Unió per consolidar l'autonomia, durant sis anys. I va ser un període de construcció important, vital. I som aquí gràcies a aquells anys. *(Veus de fons.)* Sí, sí..., les coses com siguin, clar que sí. I el 2003 Esquerra Republicana va conformar un acord d'esquerres, i va conformar un acord d'esquerres, com els deia, per alternança política, per fer la Catalunya inclusiva, la Catalunya de tots, i evidentment, també, per aturar un canvi involutiu que s'acostava. I per fer un pas endavant, un nou estatut. Una reforma de l'Estatut –clar que sí!–, una metamorfosi, un canvi. No era el que volia Esquerra Republicana, no en tinguin cap dubte. Però era el mínim comú denominador d'aquesta cambra. I aquest va ser l'esperit del 30 de setembre. I aquest va ser l'acord, i vam tardar molt a arribar-hi, i va costar molt arribar fins aquí. I vam fer aquest Estatut, i alguns hi volien veure una transformació federal de l'Estat, legítima, i possiblement sí. Si aquell Estatut hagués reeixit, hauríem tingut un pacte durador per molts anys, perquè hi havia les condicions per acabar amb la fatiga del país.

Perquè..., perdonin que m'aturi un moment aquí, estem parlant de fatiga. I això no és un estat emocional. També ho pot ser, però és un estat físic i psíquic. I en aquest país hi ha molta fatiga. És com el mite de Sísif: durant molt de temps els catalans i les catalanes pugem la pedra dalt de la muntanya, i els déus cada nit ens la tornen a fer baixar. I això és l'Estatut, això és la legislació del Govern de Catalunya, això és la

pugna per les inversions, la pugna per al finançament, desgast, fatiga, cansament per part de la gent del nostre país.

I una part important, substancial de la gent del país ens diu que ja no pot més, que ja no aguanta aquesta fatiga, que està cansada de veure com una ordre ministerial, un decret, una llei, una interpretació dels pressupostos, la negativa sistemàtica a executar els pressupostos de l'Estat, quan parlem de ferrocarrils, de carreteres, de centres tecnològics, que deixa Catalunya de costat. Tot ens costa molt i ens fatiga. I, en canvi, veiem altres territoris..., escolti, que són regats sistemàticament, que hi han acords, que no hi ha problema. A Catalunya li costa molt, i això fatiga la nostra gent. A altres, no els costa gens: estan sistemàticament regats pels beneficis de l'Estat, que nosaltres contribuïm generosament a aportar.

Aquesta fatiga algú la vol perpetuar. Algú, per la via del 150.2 de la Constitució diu que refarem el pacte, i d'altres volen buscar fins i tot un acord, no sabem si amb el PSOE, amb el PP, amb qui sigui; són els mateixos a l'hora d'enfocar Catalunya. És veritat que hi ha matisos, senyor Iceta, hi ha matisos. Però, en el fons, hi ha acords de profunditat entre aquesta Espanya uniforme del Partit Popular i el que queda de l'Espanya plural. No sé què queda exactament, però alguna cosa potser sí que queda. Però hi ha un acord de fons. I alguns diuen que això ho faran pel 150.2, i d'altres que trobaran un sistema de finançament just. Jo crec que tot això comportarà més fatiga, perquè no volem encarar quina és la realitat. I la realitat del 2010 és que tenim un país que vol més, que demana més, que exigeix més i que vol un pas endavant. I que és un camí nou, n'hem de ser conscients.

Però, miri, tenim les condicions per fer aquest nou pas, perquè en aquests set anys hem fet molta feina, i tant! Hem cohesionat civilment el país, ho vaig dir en la pregunta de sessió de control el dimecres. Escolti, el cap de setmana aquest país s'ha posat a prova –s'ha posat a prova–: més d'un milió de catalans i catalanes manifestant-se pel centre de Barcelona amb un discurs clarament, identificablement, sobiranista. No ens enganyem, hi havia de tot, evidentment, eh? Hi havia rebuig a la sentència. Però hi havia, no en tingui cap dubte, una manifesta voluntat de canvi, de sobiranisme, d'independentisme. Hi era. I l'endemà, l'endemà diumenge, amb la victòria de la

selecció espanyola, hi havia també més de cent mil catalans i catalanes celebrant a Montjuïc la victòria de la selecció espanyola.

Ha passat alguna cosa? No. És el mateix que està passant a les façanes d'aquest país. Durant dies hem vist que a les façanes de les cases hi havia estelades, banderes espanyoles..., aquell joc que fan de constitucionals o no constitucionals, i a l'ascensor la gent es deia «bon dia». Aquest és el grau de convivència que hem aconseguit en aquest país. I això és molt important, perquè sense cohesió civil –sense cohesió civil–, sense un sol poble, ja li dic jo, com independentista, que no avançarem, i no entenc per què això posa nerviosa la gent. És bo el grau de convivència que hem assolit en aquest país, de cosir el país, i no en tingui cap dubte, aquests set anys, quan els parlava d'alternança democràtica i que tothom pogués arribar a dirigir aquest país i a governar-lo..., té molt a veure amb això. Perquè ningú se n'ha sentit exclòs, perquè això no és un *coto* privat d'una minoria, al contrari.

Per tant, s'acaba una etapa i en comença una altra. I comença una nova etapa que comença amb la manifestació; no em vaig cansar de dir-ho. La manifestació no era, almenys per Esquerra Republicana, el final d'un etapa, el final d'un procés estatutari. No era un exorcisme –si em perdonen l'expressió–, que tothom anés a treure els seus dimonis. No, no, la manifestació és el principi. És una expressió de milers i milers i milers de ciutadans, de tots els orígens, que parlen totes les llengües –perquè escoltàvem, a la manifestació, català, castellà i altres llengües de les que avui hi han a Catalunya–, de diferents orígens socials, de diferents punts territorials, que demanaven una cosa molt clara, amb un lema claríssim: «Som una nació, nosaltres decidim». Què vol dir, això? Vol dir una cosa tan senzilla com que l'àmbit de decisió, el subjecte de sobirania, és el poble de Catalunya. Ningú ha de decidir per nosaltres.

I això és una expressió democràtica. No és una expressió independentista; la podem compartir els independentistes i d'altres. És una expressió simplement democràtica, perquè estem parlant de democràcia. Estem parlant que, autonomistes o independentistes, però, al final, el que volem és que Catalunya pugui decidir. I el que demanem és que aquesta decisió, la que defensa la majoria de la gent de Catalunya –no tothom, però una immensa majoria–, la puguem portar a la pràctica, la puguem

exercir. Es tracta d'exercir. No es tracta de dir que volem que hi hagi una resolució avui que parli del lema de la manifestació. No, no, això ja ho sabem –això ja ho sabem. Es tracta d'exercir el que demanava la gent a la manifestació.

I deixin que els digui una cosa: no hi ha alternativa a catalanisme, com a vehicle per transportar aquest país cap al futur, no n'hi ha. Però també els he de dir que aquest vehicle que es diu «catalanisme» ha canviat de motor, el motor ja no és l'autonomisme, el motor avui és l'independentisme. Això no vol dir que en el vehicle el catalanisme tots siguin independentistes, no. La força motora del país és l'independentisme, i és el que es respirava i el que es palpava a la manifestació.

La pregunta que ens hem de fer és si es donen les condicions avui per fer aquest canvi històric, per fer un pas endavant. I crec, sincerament, que hem de mirar enrere i hem de ser agraïts

Miri, la meva generació i la generació dels que..., fa vint-i-cinc anys, vaig assistir a la meva primera manifestació de la meva vida a Barcelona, i era pel lateral de les Rambles, amb una bandera estelada, demanant independència, i érem quatre. Sortosament, vint-i-cinc anys després, som uns quants més. Però fixin-se que aquesta expressió democràtica –democràtica–, demanant la independència d'aquest país, ha de reconèixer els que van fer la transició en aquest país i ha de reconèixer el que ens han aportat els homes i els dones que van sortir del franquisme i ens van portar al model actual. I hem de reconèixer-ho, i hem de ser agraïts. Es va fer una gran construcció els anys vuitanta i noranta, i hem constituït una administració pròpia, hem defensat un model escolar propi, un model lingüístic que preserva i defensa la nostra llengua, malgrat els atacs sistemàtics i aquella fatiga que ens pugui venir de fora. Però s'ha fet un gran esforç, i hem de reconèixer-ho.

La meva generació, com els deia, durant molts anys vam ser crítics amb la Transició, i vàrem creure que no s'havia anat més lluny i que es podien fer millor les coses. Possiblement, però tots hem de ser també conscients, amb el temps, de les dificultats que es van trobar aquells homes i aquelles dones. Per tant, aquests anys que han significat un avenç social important, perquè teníem una caixa d'eines, una sèrie d'instruments que ens permetien avançar i crear aquestes institucions que abans he

definit de gairebé del no-res, d'un país trinxat per una dictadura que s'havia de defensar a partir d'una societat civil..., el reconeixement a aquells homes i a aquelles dones.

Però és que la caixa d'eines, senyors diputats i senyores diputades, la caixa d'eines se'ns ha quedat petita. Ja ens falten instruments, necessitem més instruments, més eines. Els hem tret tot el suc, a aquests instruments; però a hores d'ara hem de canviar. I crec que durant aquests set anys hem fet un camí conjunt, un camí entre les esquerres catalanes important, com deia, transcendent. Hem guanyat temps.

Però, com deia també un dia en aquesta tribuna, els trajectes són compartits; però hi ha moments que part del trajecte ja no és compartit. Hem fet una gran feina durant aquests set anys, hem fet un gran trajecte. Però em fa l'efecte, com deia l'altre dia el president..., dimecres, a la sessió de control, el president em deia: «Escolti, el PSC no l'acompanyarà en el camí cap a la independència.» Ho entenem –ho entenem. És un canvi de les estacions, hi ha gent que baixa en una estació, n'hi ha d'altres que continuem. I nosaltres hem decidit continuar.

I hem decidit continuar perquè crec que hem de parlar clar als ciutadans i ciutadanes, hem de parlar-los clar i els hem de dir que no volem fatigar més a ningú, no volem frustrar a ningú, volem parlar clar. I aquest país necessita un estat propi, necessita crear la seva legalitat. Perquè ens han dit ben clar que, dins de la legalitat constitucional espanyola, Catalunya i allò que volen una part substancial dels catalans no hi cap; ens ho han dit ben clar. No és que ens n'anem perquè no ens hi volen, sinó que és la constatació d'un fracàs, el fracàs del model de l'Espanya plural.

Algú es pot escarrassar –i és molt legítim– a lluitar i seguir lluitant perquè Espanya pugui ser plural, però crec sincerament que aquí, doncs, hi ha un canvi d'estació. Hi ha qui decideix baixar del tren; hi ha qui continuarà, com el cas d'Esquerra Republicana, en el tren, dient-ho. I ho dic sense penedir-nos de res, al contrari: han estat anys molt profitosos, molt positius, però ara cal seguir endavant.

I cal seguir endavant perquè hi ha les condicions per fer aquest canvi. Un 60 per cent de la població de Catalunya no va votar la Constitució espanyola, un 60 per cent de la població de Catalunya és aliena a una decisió en un moment històric. Sí, sí, són

generacions noves. Un 60 per cent dels catalans actuals no va votar la Constitució espanyola, no la va poder votar; miri, qui es parla, en aquest cas mateix. I, per tant, en aquests moments hi ha una part de generacions important de catalans i catalanes no hipotecats per la Constitució. Hi ha un canvi en les noves generacions a Catalunya. La globalització ha marcat, ha obert les fronteres; el país és un altre. I l'entrada a la Unió Europea de l'Estat espanyol també conforma una nova realitat. I, sobretot –parlem clar, parlem clar a la gent–, no hi ha perill militar, que va ser la gran eina que va amenaçar la nostra Transició.

Hem de ser conscients, doncs, de la nostra potencialitat, i necessitem, doncs, noves eines, i hem d'iniciar una nova transició. Una nova transició cap a l'estat propi, cap a una Catalunya independent. I és una transició i és un camí nou, segur. I que algú dirà: «Generarà incerteses»; segur. Però més incerteses genera la situació actual, quedar-nos estancats esperant –esperant– que l'Espanya democràtica, l'Espanya plural, reaccioni. Nosaltres no ens volem quedar esperant, volem seguir caminant. I no volem fer-ho sols. Ens agradaria fer-ho acompanyats dels milers i milers de catalans, i també d'aquesta cambra, perquè crec que, com deia un editor català molt important, Catalunya serà independent, sí o sí. El que hem de veure és quan i de quina manera.

Creiem que cal la reflexió de molts ciutadans i institucions d'aquest país. Cal que es faci una reflexió serena, tranquil·la, freda, més enllà de la indignació –ja m'hi referia al principi–, per veure que l'única sortida d'aquest país –democràtica sempre, respectant majories– és, com deia, i com deia la manifestació, que el país, que la gent del país, la gent de Catalunya, decideixi.

Per tot això podem dir que les properes eleccions seran l'inici d'un procés constituent. El debat ja no és si tripartit sí, tripartit no; el debat és autonomia o independència. (*Remor de veus.*) I a algú –a algú– li sap greu que hagi canviat el marc. Per això tota la situació que hem viscut aquests darrers mesos... Perquè algú volia la sentència, sí; però la sentència era un tema menor; el que hi havia més important eren les eleccions. I malauradament la sentència, per a alguns, ha vingut abans. I això canvia el marc de referència, evidentment, perquè el debat ja és un altre. I aquestes

eleccions seran importants perquè definiran la correlació entre autonomistes i independentistes. Aquest serà el debat.

Perquè, escolti, és veritat: hi ha moltes coses per fer en aquest país, i tant. Aquest país té molta potencialitat; aquest és un país que va endavant, malgrat els discursos més apocalíptics. Al contrari, és un país que la seva gent s'esforça malgrat les dificultats. Però, escolti'm, la gent també vol claredat, no vol camins i metàfores, vol que hi hagi un camí clar, saber les dificultats que pot haver-hi, però també els avantatges.

I, per tant, no en tingui cap dubte: el proper debat és si aquest país vol continuar igual o vol ser independent, i aquesta serà la correlació que marcarà. Perquè al final, escolti'm, volem continuar formant part d'un estat autonòmic que no dona oportunitats a Catalunya, sí o no? Volem caminar cap a l'estat propi, sí o no? I com ho farem? Aquestes són les preguntes que es fa la gent.

La gent agrairia, doncs, que siguem clars i que deixem d'una banda el tacticisme. Perquè no és al que hem assistit (*remor de veus*)... –el tacticisme, sí, el tacticisme; algú se sent al·ludit?–, no és al que hem assistit aquests dies amb la pancarta, no és això d'avui de la resolució; portem vivint aquest tacticisme des de fa molt temps. És la pugna per l'hegemonia entre Convergència i el PSC. És la pugna per l'autonomisme, en definitiva. Vostès estan instal·lats en l'autonomisme i estan intentant pugnar per aquest espai, i és lògic. I ho vam viure quan es va construir l'Estatut en aquesta cambra; alguns dels avui presents ho deuen recordar: s'utilitzava l'Estatut, no com un instrument al servei del país, sinó com un element d'erosió dels uns contra els altres.

Miri, qui els parla havia cregut sempre que el catalanisme tenia uns mínims, hi havia uns mínims compartits. I a vegades t'adones que no necessàriament és així. La sorpresa de qui els parla –i gairebé històrica– és pensar, doncs, que les vegueries, que era una reivindicació històrica del catalanisme, ha tingut més pals a la roda per part de l'autonomisme de Convergència i Unió que no pas per part del PSC. (*Remor de veus*.) Qui els parla ha assistit amb sorpresa –amb sorpresa, perquè em pensava que hi havia uns mínims compartits– que quan es fa una llei com la del cinema tindria el suport entusiasta i d'entrada... Perquè ho va intentar; i s'ha de reconèixer, el

conseller Pujals, quan estava a Cultura, i no se'n va acabar de sortir. I, escolti, va tenir tot el nostre suport, amb aquell decret. Doncs, miri, pensava que no hi hauria pals a les rodes. Jo pensava que hi havia uns mínims compartits.

El que hem pogut veure aquests darrers mesos és que el tacticisme impera, per la pugna, per l'hegemonia. I ho hem viscut amb la Llei electoral, ho vam viure amb l'Estatut, ho vam viure en el procés..., després de tancar el 30 de setembre aquí, d'arribar a un acord aquí, el Grup dels Socialistes ja va anunciar esmenes a Madrid. I algú –Convergència i Unió– va tancar, amb l'aquiescència del PSC, un acord a Moncloa. Ara no ens queixem. Aquest ha estat el procés.

I el senyor Artur Mas –i li puc reconèixer l'esforç– ha dit, diu: «Escolti, i sort que el vam rebaixar», diu, «perquè imagini's el que hauria passat si haguéssim portat directament el 30 de setembre...» No ho sé... (*Remor de veus.*) Estem parlant..., estem parlant, senyores diputades i senyors diputats, estem parlant d'una situació de pugna política entre Catalunya i Espanya, i crec que l'Estatut del 30 de setembre era un bon instrument.

Les eleccions han de conformar, com deia, una nova correlació. I crec sincerament que només avançarem si vostès es mouen també. I els ho dic sincerament, sense mirar enrere: només avançarem si el Partit dels Socialistes és capaç de trencar cadenes amb el Partit Socialista Obrer Espanyol, perquè això tenalla també el país. I sabem que és difícil i que forma part d'una cultura política. Però només avançarem si vostès, senyors del Partit dels Socialistes, prenen decisió ferma, clara i valenta i fan un pas endavant. I només avançarem si Convergència i Unió deixa de fer lobby i grup d'interès a Madrid. Només avançarem per aquesta via, si hi ha les mans lliures podrem avançar entre tots. I els ho dic francament: això és el que hem d'explicar a la gent. La unitat que algú demana aquí a crits, en definitiva, està frenada per aquestes dues inèrcies: pels interessos d'uns, de caràcter privat, i, en definitiva, perquè no es trenquen les cadenes amb el Partit Socialista.

Nosaltres, Esquerra Republicana, volem que vostès es moguin, i ho desitgem pel bé del país. Ja els ho diem ara: nosaltres sempre hi hem posat el màxim perquè vostès es moguin. I així va ser, perquè vam forçar i vam treballar un acord el 30 de setembre.

Perquè nosaltres hem defensat que aquest país avanci col·lectivament, avanci conjuntament. I aquesta és la voluntat que s'expressava als carrers de Barcelona, com els deia, el 10 de juliol. Perquè, com li deia, les pancartes, els lemes, el que presidia, en definitiva, és un lema; però s'ha d'executar, s'ha de portar a la pràctica, el lema s'ha d'exercir, no només amb boniques paraules.

Som aquí, doncs, per donar resposta a l'embat de l'Estat, un més. Estàvem tots mirant la sentència, i curiosament teníem la Llei de ports a Madrid. Estàvem mirant les sentències... Sí, sí, els socis, el Partit Socialista. (*Remor de veus.*) Sí, sí..., escolti, jo no jugo a tàctiques, jo parlo clar, senyor Mas. (*Forta remor de veus.*)

El president

Senyores diputades, senyors diputats... Senyores diputades, senyors diputats...

El Sr. Puigcercós i Boixassa

Estàvem mirant...

El president

Senyor Puigcercós, un segon, si us plau...

El Sr. Puigcercós i Boixassa

Sí, gràcies.

El president

És ben senzill: hi ha un orador a la tribuna. Si us plau, silenci. Em fa l'efecte que en totes les intervencions s'ha intentat mantenir aquest respecte. Per tant, els prego que deixin parlar. (*Pausa.*) Gràcies.

Senyor Puigcercós, pot continuar.

El Sr. Puigcercós i Boixassa

Gràcies, senyor president. Nosaltres creiem sincerament que durant aquests anys hem viscut una situació de tacticisme permanent. Es parla d'unitat, però, en definitiva, si no es trenquen cadenes, si no es deixen interessos privats de costat, no hi haurà unitat possible, perquè no podrem avançar.

I és veritat: miràvem la sentència del Tribunal Constitucional i vàiem que s'estava fent la Llei de ports, i també mirant la sentència del Constitucional hem vist la Llei de l'audiovisual, i també mirant la sentència hem pogut veure, doncs, com ja se'ns diu, que AENA, no es tancarà i es bloquejarà perquè l'aeroport de Barcelona pugui estar dirigit, planificat des de Barcelona, públic o privat, però des de Barcelona. I hem viscut el que està passant amb les caixes d'estalvi. I, alerta, les caixes d'estalvi no és un problema només de llei, també diguem-ho clar, perquè ens escolta molta gent avui, aquí hi ha hagut mala gestió per part d'equips directius, i que ens han posat a tots als peus del Banc d'Espanya i del Govern espanyol, també diguem-ho.

Per tant, senyores diputades i senyors diputats, crec que hi ha un mínim que, en aquesta cambra, podríem sortir, avui, d'acord. Hi ha un mínim. Crec que la majoria d'aquesta cambra està d'acord que som una nació. Algú podria dir: «Home, doncs, això ja ho sabem.» Doncs, no, s'ha de dir sempre i ben alt. Que nosaltres decidim, perquè l'única font de legitimitat de les decisions que afecten a Catalunya només les pot prendre el poble de Catalunya, perquè Catalunya ja existia abans de la Constitució. I això cal recordar-ho. I això crec que els membres i companys del Partit dels Socialistes de Catalunya haurien de recordar-ho sistemàticament als seus correligionaris del PSOE.

Ni un pas enrere amb l'autogovern. Celebro que el president de Catalunya diu que no farà ni un pas enrere i que no renunciarà a cap de les lleis que hem fet durant aquesta legislatura. Perquè, malgrat tot i malgrat la situació d'incertesa, aquest és un instrument important: aquesta cambra és important, representa la legitimitat i la voluntat popular de Catalunya, i els instruments de què ens hem nodrit durant aquests darrers anys segueixen sent importants, perquè, malgrat el camí que iniciem avui, la vida continua.

I també és evident que hem de reconèixer la pluralitat d'opcions. Aquest és un país plural: hi ha autonomistes, hi ha gent que creu que Catalunya ha de ser una simple regió d'Espanya i hi ha aquells que creiem que nosaltres hem de ser un estat independent, que volem la independència. Aquesta és la pluralitat. Però, sobre aquestes premisses –que som una nació i que tenim dret a decidir i que volem

decidir— crec que podem construir una proposta unitària i que ha de tenir conseqüències, no és només un brindis al sol. La fatiga de moltes persones, l'excés de tacticisme es deu, senyores diputades i senyors diputats, es deu a això: senzillament, que no veuen concreció en bona part de les actuacions; concreció aquí, i també ho diré clar, i a Madrid.

Per tant, escolti'm, nosaltres sí que som partidaris d'una resolució unitària —i tant que sí!—, que deixi ben clar quin és el nostre rebuig a la situació actual, que deixi ben clara quina és l'actitud de futur que vol Catalunya, però també els avanços que nosaltres presentarem una proposta amb una voluntat i un desig: no quedar-nos sols.

Esquerra presentarà una resolució en base al que nosaltres creiem que pensava la immensa majoria de les persones que es manifestaven el 10 de juliol. I, a l'any 1977, hi va haver una gran manifestació, que demanava autonomia: «Llibertat, Estatut i amnistia». Aquest era l'eslògan del 77, avui, crec que l'eslògan era un altre; el clam més escoltat, el 10 de juliol, era «independència».

I nosaltres serem coherents en aquesta línia, per tres raons: la primera, perquè hi ha un esgotament del marc autonòmic. La realitat nacional de Catalunya no cap en el marc constitucional espanyol.

En segon lloc, perquè hi ha una manca de voluntat, per part de l'Estat espanyol, per reconèixer la plurinacionalitat. Miri, dit clarament, perquè ens entengui tothom, a Espanya només ens hi volen de genolls i pagant. Ho va dir el senyor Mariano Rajoy, diu: «El que han de fer els catalans és treballar i pagar impostos.» I em fa l'efecte que això expressa molt bé el que pensen alguns de Catalunya. A nosaltres, ens hi volen de genolls i pagant, i em fa l'efecte que ja no és només un problema de dignitat, és un problema també de supervivència com a poble.

I, en tercer lloc, perquè nosaltres considerem que aquest Parlament ha d'iniciar la transició política cap a la independència per constituir un estat propi en el si de la Unió Europea, mitjançant un referèndum per la independència d'aquest país. Creiem que aquest és el full de ruta, no n'hi ha cap altre. Sabem que és una decisió arriscada, com tot, aquesta vida es nodreix i s'omple de decisions arriscades.

Però els ho repeteixo, nosaltres, Esquerra Republicana de Catalunya, defensarem una resolució unitària, però també demanem respecte per als independentistes, perquè puguem expressar aquí, democràticament, que volem que aquest Parlament posi les condicions per iniciar una transició cap a la independència de Catalunya.

Escolti, el context no és, precisament, contrari. Al cor de la Unió Europea, Flandes clama per fer un pas endavant i esdevenir Estat de la Unió Europea. Escòcia es troba en un procés similar. Catalunya té un context, per primera vegada en molts anys, en segles, favorable a poder esdevenir un estat, i que ningú temi, hem posat les condicions per fer un estat i una Catalunya inclusiva, on hi cap tothom, i s'ha demostrat, com deia, quan la societat catalana ha demostrat aquest grau de maduresa que va representar el dia 10 de juliol i l'11 de juliol.

I vaig acabant. I, fixin-s'hi, senyores diputades i senyors diputats, he parlat gairebé vint-i-nou minuts i no he parlat del Tribunal Constitucional. Perquè, no ens equivoquem, el Tribunal Constitucional és una eina, és un instrument, és una petita baula més de la cadena, no és la causa, és una conseqüència. La causa és una situació política que es congria des de fa molts anys, segles, i és que Catalunya vol ser assimilada.

Vostès saben perfectament que hi ha aquell mapa del segle XIX, en el qual es defineix com és l'Estat espanyol. Hi ha una Espanya uniforme –és l'Espanya, doncs, castellana–, hi ha una Espanya foral, hi ha una Espanya colonial –en aquell moment, encara quedaven, encara, Cuba i Filipines– i hi havia una Espanya assimilada. I aquests érem nosaltres. I no ha canviat: hi ha hagut gent, des de l'Estat, que ha tingut propostes creatives i honestes, segur, hi són, i també hi seran, però són la immensa minoria. Jo demano un acte de realisme per part de qui ens escolta, un acte de realisme i també de valentia per entendre que hem de sortir d'aquest esquema de l'Espanya assimilada. Nosaltres no volem ser assimilats, volem ser tal com som: no som ni millors ni pitjors, però ens sembla que aquest país es mereix una oportunitat.

Tota l'energia positiva que té Catalunya, que té la gent de Catalunya, amb distints orígens, es mereix una oportunitat i aquesta oportunitat només té una forma de crear-se, que és tenint un estat propi, sent un país independent.

No és que no ens hagin deixat cap altra via. Mirin, qui els parla ha estat sempre independentista, des de fa molts anys; però també entenem que, cada dia, hi ha moltes persones en aquest país que, no havent estat mai independentistes, creuen que és l'única solució. És el que deia el Ferran Requejo: «L'independentisme estratègic.» Són aquells que creuen, sincerament, que no hi ha altra solució, que la solució més pràctica, la més positiva, la més constructiva, la més realista és que aquest país pugui esdevenir independent.

Moltes gràcies, senyores i senyors diputats.

(Aplaudiments en un sector de l'hemicicle.)

El president

En nom del Grup Parlamentari del Partit Popular de Catalunya, té la paraula la il·lustre senyora Dolors Montserrat.

La Sra. Montserrat i Culleré

Gràcies, president. Molt honorable president del Parlament, permetin-me que, les meves primeres paraules i en nom del Grup Parlamentari popular, agraeixi la presència de la nostra presidenta del partit, Alícia Sánchez-Camacho, per estar, avui, donant suport com sempre als nostres postulats i, evidentment, al nostre grup parlamentari. Moltes gràcies a ella i a tots, vostès, els que han vingut a escoltar en directe el debat d'avui que tenim i que ha fet el nostre president, senyor Montilla.

Senyor president de la Generalitat, senyores i senyors diputats, per començar vull destacar la disconformitat del meu grup parlamentari respecte a l'objecte d'aquest Ple, que pretén plantejar una resposta a la sentència del Tribunal Constitucional.

President, estem d'acord amb vostè que és una hora greu. Vostè ha anomenat, en diferents ocasions, la gravetat del moment. Vostè, com a president de la Generalitat, està qüestionant institucions que són garants de la nostra democràcia, institucions de les quals vostè en forma part, perquè recordem que vostè és el màxim representant de l'Estat a Catalunya.

És greu que ara facin tants escarafalls, president, quan l'origen de tot plegat són vostès mateixos: primer, el senyor Zapatero, per prometre el que no es podia complir,

per enganyar la ciutadania amb la seva ajuda, senyor Montilla; i, segon, perquè l'origen de tot plegat és el pacte del Tinell, basat en l'exclusió. Vostès han trencat aquell esperit de 1978, el pacte de consens entre totes les forces polítiques catalanes.

Tingui clara una cosa, no reivindiqui una Espanya plural mentre no reconegui una Catalunya plural, una Catalunya de tots. Ni Catalunya és només de vostè, ni tan sols la majoria de catalans pensen com vostè; per tant, no parli de respectar sentiments, quan no respecta els sentiments dels altres.

Senyor Montilla, no s'avergonyeixi de ser espanyol, li ho dic sense complexos, jo em sento catalana, igual que tot el meu grup parlamentari, i espanyola, i crec que l'Estatut constitucional és el nostre marc de referència d'una Catalunya forta dins d'una Espanya comuna.

El que estan fent vostès, avui, el que fa vostè, senyor president, és enganyar la ciutadania, és generar frustració i falses expectatives, i el que és més greu: animar la insubmissió, l'incompliment d'una sentència. I pitjor encara: posar en dubte un dels elements cabdals de l'Estat de dret, la separació de poders i el compliment dels mandats judicials. Ho estan fent amb la vista posada a les properes eleccions autonòmiques i no amb vocació de Govern ni de servei a la ciutadania. No tenen altre interès ni altre objectiu que aquest que li acabo de dir.

Senyor president, sé que el Partit Popular és l'objecte de totes les seves obsessions i dèries. Ho hem pogut constatar al llarg d'aquesta legislatura. També li podria parlar de l'etapa de Cornellà, però ho deixo per un altre moment. Vostè s'està dedicant a fer d'oposició a l'oposició, en lloc de governar, en lloc de preocupar-se dels problemes reals dels catalans, que en són molts. Ja m'hi referiré. Deixi ja l'argumentari amb el que sempre ens té acostumats amb aquest foli petitet, que això denota pobresa de recursos.

Ara, que ja tenim sentència sobre l'Estatut, aquest tema s'hauria de donar per tancat. Tenim competències, més de les que ni tan sols, fa uns anys, hauríem somniat, un nou model de finançament, un pressupost de més de 40.000 milions d'euros, i ara és el moment d'exercir-les per tirar endavant Catalunya, president. Per tant, ja n'hi ha prou d'utilitzar el debat entorn de l'Estatut com una cortina de fum per tapar la seva

pròpia incompetència i la del seu Govern per solucionar els problemes que veritablement tenen els catalans en el seu dia a dia.

Vostè sap que mentre es discuteix del tema de l'Estatut no es parla de l'atur, no es parla de les set-centes mil persones aturades. I ho sap vostè. No es parla de la pobresa; no es parla de la pobresa en què estan instal·lades moltes famílies a Catalunya; no es parla, president, de l'exclusió social de moltes persones, tampoc del tancament de petites i mitjanes empreses, de la manca de credibilitat financera de la Generalitat, ni de les mesures que s'havien d'adoptar en la cimera, que vostè s'hi va comprometre, anticrisi, fa cinc mesos, i encara no hem arribat..., o vostès no han arribat a cap acord. Nosaltres sí que ens hem compromès i vam dir que estaríem al seu costat.

Miri, vostè parla de la reducció burocràtica que va prometre i no ha complert, ni de la pujada dels impostos, ni del cas Pretòria, ni del cas Palau, ni de les tensions de tresoreria que, ahir, podíem comprovar, aquí, en el Parlament de la Generalitat per atendre els proveïdors, ni de les trenta mil famílies que arribarem a finals d'any, que hauran de passar només amb quatre-cents euros mensuals. Aquesta és la qüestió, i això vostè ho sap i això vostè ho tapa amb un debat que no és el debat que hauríem de tenir avui, aquí, en el Parlament.

Vostè prefereix que li donem voltes i voltes al debat de l'Estatut. Doncs, bé, per al Partit Popular és una bona notícia que tinguem un Estatut constitucional que ha d'oferir la necessària estabilitat en la vida política, més necessària que mai en temps de crisi econòmica: si no hi ha estabilitat política, no hi ha estabilitat econòmica, president.

El dictamen és favorable per als catalans, perquè atorga seguretat jurídica i salvaguarda els drets, deures i llibertats de tots en el marc comú de convivència de la Constitució. L'Estatut integra ara els interessos generals de tots els catalans.

Senyor president, prou de generar conflictes innecessaris on no n'hi ha, prou de buscar enfrontaments on no n'hi ha ni n'hi hauria d'haver. En el dictamen de l'Estatut no s'han de buscar vencedors ni vençuts. Aquest és un llenguatge que ens recorda

altres èpoques ja passades. Perquè l'important ha estat aconseguir una llei que sigui útil als interessos generals dels catalans i no a uns o altres partits.

Vostès sabien des del principi que no estaven fent bé les coses. Des del Partit Popular els ho vam dir des del primer moment. Vostès sabien des del principi que hi havien aspectes del projecte de llei inconstitucionals, perquè vostès mateixos van reconèixer que estaven fent un estatut de màxims perquè eren conscients que després el text s'hauria de reajustar amb la Constitució. Per tant, ara no es poden fer ni els sorpresos ni els escarafalls que estan fent.

Des d'un inici podríem haver treballat per aconseguir un major autogovern dins del marc de la Constitució, però no van voler, president, vostès han volgut fer el camí a l'inrevés, amb un estatut que sobrepassava molts aspectes constitucionals, i ara intenten canviar la Constitució per la porta del darrere.

L'única resposta possible és acatar la llei, fer-la complir i garantir un correcte desenvolupament de l'Estatut. Això és el que faria, president, qualsevol govern seriós, el que farien els partits responsables; això és el que fan països com França, Alemanya, Itàlia o Àustria, on tenen també un tribunal constitucional i on no es discuteixen les seves decisions.

Senyores i senyors diputats, nosaltres, tots, els representants dels catalans, de tots els catalans, hauríem de ser els primers a donar exemple i respectar les institucions, les lleis i les decisions judicials que es deriven del marc jurídic institucional que tenim, al capdamunt del qual hi ha la Constitució, de la qual emanen l'Estatut i l'autonomia de Catalunya. S'ha de respectar aquest marc polític establert a la Constitució, que va ser també referendada majoritàriament pel conjunt dels espanyols i dels catalans. I vull recordar aquí que nou de cada deu catalans van referendar-la. Per tant, crec que és una qüestió cabdal i important.

El debat de fons és el definitiu encaix, vostè n'ha parlat al seu inici, de Catalunya dins l'Espanya constitucional. I amb aquesta sentència queda ja suficientment ben clar i ben aclarit quin és aquest encaix, senyor president.

En aquests últims dies els he sentit a dir que aquesta sentència és injusta i dictada per un òrgan il·legítim. D'entrada, aquests arguments no s'ajusten a la realitat.

Senyor president, aniré per temes, començant pel de la il·legimitat. I atenent a arguments jurídics, la norma suprema no és la llei, sinó la Constitució. L'ajust d'una llei a la Constitució fa necessària l'existència d'un òrgan que sigui l'encarregat de la defensa jurídica de la Constitució, sent el seu màxim intèrpret. Aquest òrgan és evident que és el Tribunal Constitucional, que existeix també a altres països, com abans li he dit. Per tant, pel que fa a l'existència de l'òrgan, crec que, president, res a dir.

També hem pogut sentir com qüestionen la composició del mateix tribunal. Hem de dir en primer lloc que en cap cas la composició d'aquest anul·la la legitimitat de la sentència.

En segon lloc, si hi ha hagut retards en la renovació dels seus membres, tal com vostè ha comentat, no és responsabilitat dels magistrats, sinó de les forces polítiques, que no es posen d'acord dins del termini corresponent per renovar la part del Constitucional que ha de cessar en cada moment.

És, per tant, un tema de voluntat política, que no té a veure amb el resultat del treball del Constitucional. Aquí vostès tenen molt a dir, bastant a dir. Són vostès, senyor president, el seu partit, que, amb l'ajuda en el seu moment de Convergència i Unió, d'Esquerra Republicana de Catalunya i d'Iniciativa Catalunya Verds, van ser els responsables d'allargar el mandat de la presidenta senyora Emilia Casas. El PSOE, els seus companys de partit, han tingut bloquejada en el Senat la renovació de dos membres proposats per les comunitats autònomes governades pel Partit Popular des del maig de 2008. Aquesta és la realitat que amaguen, aquesta és la realitat que a vostès no els interessa explicar quan parlen de la composició del tribunal i de la seva legitimitat.

D'altra banda, s'ha dit que aquesta és una sentència injusta. Injusta? Doncs, anem a pams. Partint de la idea del dret romà sobre el concepte de justícia, que és la voluntat de donar a cadascú el que li correspon, la veritat és que la sentència s'ajusta a aquest principi. S'ha acceptat part del recurs d'inconstitucionalitat presentat en el seu

moment; s'ha desestimat una altra part d'aquest, i altres articles s'hauran d'interpretar basant-se en els fonaments jurídics que ha aprovat el Tribunal Constitucional.

Una cosa és que a alguns no els agradi el resultat i l'altra és pensar que la sentència ha de donar la raó als que van redactar l'Estatut; és ben diferent.

Cal que remarqui aquí que el tribunal no està subjecte a cap pacte polític, president; el Tribunal Constitucional només està sotmès a la Constitució, a preservar l'imperi de la llei, com correspon a un sistema democràtic de dret, amb la separació dels tres poders –el Govern, el legislatiu i el judicial–, que a vostès tant els costa d'entendre. I amb aquest esperit ha emès el seu dictamen. Agradi o no agradi; amb vostès, amb nosaltres i amb qui sigui. Això no exclou les possibles crítiques, evidentment, però d'això a dir que la sentència és il·legítima o injusta n'hi ha un bon tros, eh?, senyor president.

Permetin-me que en aquest punt els faci una reflexió. Resulta com a mínim hipòcrita que qüestionin ara el Tribunal Constitucional, quan el Govern de la Generalitat ha presentat vint-i-cinc recursos des que governa el Govern tripartit. Per unes coses sí i per les altres no? En què quedem? Això no és seriós, president, això no és coherent.

També es mostra la seva poca coherència quan els hem sentit a parlar de la resta de recursos interposats al Tribunal Constitucional sobre l'Estatut. Ara, vostè, president, ja no ens pot demanar més que retirem el recurs, perquè ja hi ha sentència. Miri que ens ho ha demanat per activa i per passiva, eh? Però, president, no li he sentit a dir res, encara queden sis recursos. Se'n recorda, oi? Molt bé.

Demaranan vostès ara al defensor del poble, que és del seu partit, senyor Montilla, i vostè ho sap –no cal que em digui que no, que és així–, que retiri el seu recurs sobre cent dotze articles impugnats? Per què amaguen l'existència del recurs d'inconstitucionalitat presentat pel defensor del poble? Per què? Quin sentit té? Falta sentència, què dirà el Tribunal Constitucional? Ho ha pensat, ho ha valorat? Quins interessos defensa el *defensor del pueblo*? Creuen també que el Defensor del Poble, que és una institució democràtica de l'Estat que defensa els drets i les llibertats dels ciutadans, actua també contra Catalunya? Perquè per vostès tot és actuar contra Catalunya i el seu autogovern.

Els demanarà vostè als seus companys de govern socialista, de l'Aragó i de Balears que retirin els seus recursos d'inconstitucionalitat, president? M'agradaria que ens respongués, perquè no els hem sentit a dir res al respecte, ni ara ni mai. Però suposem que hi ha algun motiu. Ja li ho vaig dir en una ocasió: tots ells són companys del seu partit i aquestes coses, és clar, oi?, no se'ls demanen, als amics.

Però parlant d'amics, els companys del seu Govern, el Govern tripartit a Catalunya, proposen fer un nou referèndum com a resposta a la sentència argumentant que si allò que va votar el poble de Catalunya està canviat, cal que aquest es torni a pronunciar.

Tampoc no l'hem sentit a dir res sobre aquesta qüestió, president. Què en pensa? Que sàpiga que això no té cap justificació jurídica, president. La sentència no és recurreble davant ningú, i no es pot apel·lar novament a la ciutadania.

Només tracten d'argumentar postulats polítics falsos –aquesta és la realitat–, mobilitzar la població, enganyant-la i pressionant el Govern central de cara a aconseguir rèdits electorals. Això és així, president.

Respecte al que també han dit alguns sobre aquesta sentència, que posa fi a la Transició –ara crec que ha sortit–, cal dir que és cert, en un sentit positiu: la sentència ens recorda una sèrie de principis i d'elements estructurals del nostre sistema que no s'han alterat i que no es poden superar. Per tant, es demostra l'estabilitat i la coherència que el nostre sistema polític té, president.

President, només li demanem una cosa, i crec que molt important: que el seny s'imposi a Catalunya. Només hi ha una resposta possible, una, i vostè la sap. De veritat esperem que s'acabin aquí les pressions, el dominar o manipular sentiments de la gent, els numerets, les ànsies de fotografies, els espectacles i les parafernàlies, president. Amb això només contribueixen a augmentar encara més la desafecció de la ciutadania vers els polítics. I li vull recordar, per cert, que la desafecció, que ha augmentat exponencialment, per tant, moltíssim, ha sigut durant el seu mandat. Vostès han obert falses expectatives i són ara presoners dels propis errors.

President, tingui un final digne, de legislatura, i preocupi's realment del que importa. Li recordem, president, que el Govern de la Generalitat, com a poder públic, ha d'adoptar les mesures necessàries per donar compliment a la sentència i vetllar perquè es compleixin les lleis. Aquesta és una de les essències del nostre sistema institucional.

Com va dir fa pocs dies una companya seva, de partit, la senyora portaveu del Govern Basc, la senyora Idoia Mendia..., va dir: «Els polítics estem per no enfrontar sentiments, per no generar greuges, ni provocar divisions, sinó per buscar solucions entre tots, des de la legalitat, que permeti avançar cap al futur.» Nosaltres també volem una resolució unitària de respecte a l'Estatut constitucional i el seu desenvolupament, de tots, no el que vol vostè, l'excloent; nosaltres, de tots: l'Estatut constitucional.

I no tingui cap dubte, president, amb vostè o sense vostè, Catalunya, amb l'Estatut constitucional, avançarà cap al futur i amb Catalunya tots els catalans. Sortosament Catalunya es pot defensar de moltes maneres, no solament de la manera que vostè voldria, no solament amb la seva visió. Ningú té el patrimoni de la catalanitat. Catalunya, president, som tots, i per tant també ho som la gent del Partit Popular.

Moltes gràcies.

(Alguns aplaudiments.)

El vicepresident primer

En nom del Grup d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa, té la paraula el senyor Jaume Bosch.

El Sr. Bosch i Mestres

Gràcies, president. Honorable president, el meu grup vol començar la intervenció recordant l'èxit de la manifestació del passat dissabte, dia 10 de juliol, un dia que ha entrat ja a la història de Catalunya. Sota el lema «Som una nació, nosaltres decidim» més d'un milió de persones es varen manifestar a Barcelona després de la sentència del Tribunal Constitucional sobre l'Estatut votat pel poble de Catalunya ara fa una mica més de quatre anys. Per això volem expressar el nostre agraïment a Òmnium

Cultural, als sindicats i a les entitats convocants i, sobretot, als milers i milers de persones que varen participar a la manifestació.

Quina bufetada, quin clatellot al Partit Popular i a tots els que durant els darrers anys han estat menyspreant la voluntat del poble català! I quina desqualificació per als que des d'aquest Parlament, des del PP i el Grup Mixt, han estat repetint que el tema de l'autogovern no interessava ningú, que segons les enquestes no apareixia entre les preocupacions de la ciutadania i menys en moments de greu crisi econòmica. Dissabte hi havia a la manifestació joves sense feina, petits empresaris amb dificultats, persones jubilades amb les pensions congelades, treballadors públics amb el sou rebaixat, molta gent que participarà a la vaga general del 29 de setembre, però tothom tenia clar que no acceptava l'ofensa que s'ha volgut infringir a Catalunya, demostrant que les lluites per als drets nacionals i els drets socials no són incompatibles.

El PP no es creu l'èxit de la manifestació, no la troba representativa del poble català. Per què no proven de convocar-ne una? El lema podria ser: «Som una regió, nosaltres no decidim, ja decideix el Tribunal Constitucional per nosaltres.» A veure quanta gent hi va, a aquesta manifestació. (*Veus de fons.*)

L'èxit de la mobilització del dia 10 també obliga els partits que li varen donar suport a estar a l'alçada, a construir una unitat bàsica, aparcant les pròpies reivindicacions, a no intentar apropiarse d'una manifestació que és de la gent, a fer cas d'allò que ens han dit molts ciutadans i ciutadanes aquests dies: «Ara us toca a vosaltres, no ens decebeu.»

El meu grup ha anat recordant, al llarg de tot aquest procés, que calia no oblidar que el culpable que no hagi estat respectada la voluntat del poble ha estat el Partit Popular, que va interposar el recurs contra l'Estatut de Catalunya mentre no ho feia contra el d'altres comunitats amb alguns articles amb igual redactat. El PP i un *defensor del pueblo* incapacitat per exercir les seves competències perquè el ressentiment personal incapacita per exercir un càrrec públic.

Per això avui volem repetir que ningú entendria, a Catalunya, que uns mesos després de la manifestació cap partit catalanista pogués pactar amb el PP o acceptar els seus

vots per presidir la Generalitat, com si aquí no hagués passat res. Algun partit s'atreveria a afirmar davant la gent que es va manifestar que està disposat a governar amb el Partit Popular? No es tracta d'anar al notari ni de signar cap nou pacte, es tracta de ser conseqüents i de no oblidar els principis a canvi de governar.

La senyora De Cospedal, secretària general del PP, diu que aquesta és una actitud feixista i ho diu mentre comparteix la direcció del partit amb un president fundador que va ser ministre del general Franco, i ho diu al·legant que hem marginat el PP de Catalunya. Però, on són els dirigents del PP que varen intentar una actitud més moderada amb relació a l'Estatut, que al Parlament varen fer votar al PP el títol segon i el títol setè, ara mutilats pel tribunal? On són el senyor Piqué i el senyor Vendrell, que varen començar aquesta legislatura com a president i portaveu del Grup Popular? Els busco als seus escons i no els trobo, i no els ha marginat ni el notari de Convergència ni el pacte del Tinell.

Avui ja gairebé no cal parlar del Tribunal Constitucional. Diuen que no acceptem la seva legitimitat, però, pot deslegitimar-se més un organisme del que ho fan alguns dels seus membres en el seu vot particular? Un magistrat explica que quan han estat necessaris quatre anys de debat és evident que els que han recolzat la sentència han tingut greus problemes per argumentar les seves tesis. Un altre magistrat titlla la resta dels seus companys d'estar allunyats de la realitat jurídica del món contemporani. Volen més capacitat d'autodestrucció?

Són deu els magistrats que han votat, perquè, dels dotze components, un havia mort i l'altre havia estat recusat pel Partit Popular; d'aquests, cinc han publicat vots particulars, tan sols un insòlit sistema de votació ha fet possible la sentència. La crisi institucional que el Tribunal Constitucional ha provocat ha arrossegat el mateix tribunal, que avui ja no té cap mena de credibilitat ni prestigi. Una peça clau de l'Estat de dret ha quedat fora de joc, i els que teòricament eren els seus màxims defensors i ens demanaven i demanen respecte per al tribunal organitzen manifestacions davant la seva seu i anuncien que no accepten que s'apliqui una llei vigent com la de la interrupció voluntària de l'embaràs.

Tot el que ha passat demostra que la potència transformadora de l'Estatut del 2006 era molt elevada, que no era un «estatutet». Quin estatutet pot provocar una reacció del centralisme com la que hem viscut els darrers anys i que ara ha culminat amb la sentència?

El poble de Catalunya no es va equivocar quan el 74 per cent dels votants varen donar suport a l'Estatut en el referèndum del 2006. Que quedi clar: la darrera vegada que, eleccions al marge, el poble català ha decidit sobre el seu autogovern va ser llavors. Si ara repasséssim els arguments dels que des d'un sector del nacionalisme denigraven l'Estatut, més d'un es posaria vermell. Avui no toca fer-ho, però sí que toca recordar que les decisions del poble s'han de respectar i que no és contradictori, sinó complementari, afirmar que «nosaltres decidim» i que «volem tot l'Estatut». Un lema que la meua coalició va portar a la manifestació al costat de l'unitari i que havien proposat personalitats del catalanisme polític com Miquel Roca o Francesc Vallverdú.

Des del nostre punt de vista, la lectura de tota la sentència ens obliga a fugir de dues afirmacions equivocades: la que proclama que la retallada és mínima perquè tan sols s'ha tocat el 5 per cent i una altra d'oposada que diu que el PP ha aconseguit reduir el nostre autogovern per sota o abans de l'Estatut del 79. No compartim ni l'una ni l'altra, com tampoc ho fan el grup d'experts que l'han analitzada i que han emès un informe prou contundent i clarificador.

La sentència toca aspectes essencials de l'Estatut, alguns dels objectius prioritaris, de les innovacions que varen justificar la seva aprovació, n'hi ha diversos: ha restat força jurídica als drets reconeguts al títol primer; ha eliminat la possibilitat d'una modesta desconcentració del poder judicial a Catalunya; ha retocat de forma puntual el sistema de finançament; ha negat la garantia estatutària a la disposició addicional tercera, relativa a les inversions de l'Estat a Catalunya, i ha interferit en el paper d'algunes institucions de Catalunya.

Però hi ha dos punts que ens causen especial indignació: un és l'eliminació de l'ús preferent del català en l'àmbit públic. És cert que, d'entrada, els efectes jurídics semblen mínims i que el model d'immersió lingüística no pateix modificacions; però la intenció inequívoca de la sentència és intentar crear un conflicte lingüístic a Catalunya.

No se'n sortiran, perquè la societat catalana és molt més madura del que es pensen. Però hem de ser conscients que aquest és l'objectiu del tribunal: intentar donar ales als obsessionats en una guerra lingüística que tan sols existeix en els seus caps.

L'altre és molt greu: l'anul·lació de l'article 111 i la interpretació restrictiva que es fa del 110 i 112 fa saltar pels aires allò que es va anomenar «blindatge de les competències» i que no era sinó una tècnica jurídica per evitar la intromissió de l'Estat en les competències de la Generalitat, l'establiment d'unes regles de joc. Aquests tres articles afecten els cinquanta-vuit articles que defineixen cada una de les competències de la Generalitat. Per això no es pot afirmar que tan sols s'ha tocat un 5 per cent de l'Estatut, s'ha tocat molt més, perquè la definició de les competències exclusives, compartides i executives que feia l'Estatut era una peça clau, fonamental del sistema competencial estatutari.

Però no podem fer una anàlisi cenyida tan sols a uns quants articles concrets. El més greu de la sentència és que traspua por, inseguretat, és l'expressió d'un estat insegur, desconfiat. És una sentència preventiva, que neix de les fòbies dels magistrats, expressió d'un centralisme carca i tronat. La sentència nega a l'Estatut el seu caràcter de llei del bloc constitucional, la més important després de la Constitució, per convertir-lo en una llei més i de rang menor perquè, tot i ser una llei orgànica aprovada per les Corts, en el fons és considerada una llei d'àmbit territorial –àmbit territorial limitat.

L'informe dels experts –el president ho ha citat– ho deixa ben clar: «La sentència debilita significativament la funció constitucional de l'Estatut d'autonomia i en substitueix el seu paper en el bloc de la constitucionalitat per al del mateix tribunal.» I: «La sentència tracta sovint l'Estatut com una llei merament autonòmica, a través de la qual la comunitat autònoma pretendria imposar a l'Estat obligacions i mandats i oblida que és una norma estatal, fruit d'un pacte polític entre la Generalitat i l'Estat.»

La por porta els magistrats a una sentència contrària a l'esperit que va fer possible el consens constitucional, a la interpretació oberta que varen defensar els dos ponents catalans de la Constitució del 78, Miquel Roca Junyent i Jordi Solé Tura. Llegint la sentència i els vots particulars és legítim preguntar-se si els magistrats varen votar

«sí» a la Constitució o estaven més a prop del vot negatiu que propugnava el senyor José María Aznar. Amb l'esperit del 78, de consens, de voluntat de construir la democràcia, d'acabar amb els enfrontaments ideològics i territorials que havien torturat Espanya, aquest tribunal constitucional i la seva doctrina haurien estat declarats inconstitucionals.

Totes aquestes prevencions apareixen en tractar la qüestió de la definició de Catalunya com a nació o aspectes com els drets històrics o els símbols nacionals. El magistrat català Eugeni Gay ressaltava en el seu vot particular que és la primera vegada en més de trenta anys que el Tribunal Constitucional inclou en una sentència una referència al preàmbul d'una llei; no el pot declarar inconstitucional i la referència a la nació catalana continuarà per sempre a l'Estatut, encara que provoqui mal de panxa a més d'un.

Però la por, la inseguretats els obliga a precisar-ne el contingut, en un exercici ridícul i inútil. Com també és ridícula l'obsessió per precisar que els símbols nacionals ho són tan sols en tant que Catalunya és una nacionalitat, no una nació; quan és prou coneguda l'opinió de diversos ponents constitucionals que nacionalitat equivalia a nació. Quan qualsevol persona interessada consulti un diccionari trobarà: «Nacional: relatiu o pertanyent a una nació. Exemple: bandera nacional.» I si per acabar la investigació busca «nacionalitat», trobarà com a accepció de «nacionalitat»: «Nació sense estat.» I és que el dret és fonamental en una societat civilitzada, però mai ha de servir per negar la realitat.

Finalment, tal com ha afirmat el catedràtic de dret constitucional de la Universitat de Barcelona, Miguel Ángel Aparicio, constitucionalment «la sentència ha suposat no tant la declaració que amb ella s'assolia el sostre autonòmic, tal com va arribar a assenyalar el president del Govern, sinó que aquest sostre ja s'havia assolit abans d'aprovar-se el nou Estatut d'autonomia de Catalunya. I el que és pitjor: que no hi havia cap mena d'alternativa a aquest mateix sostre i encara menys la federal». Fins aquí la cita.

D'aquest diagnòstic es desprèn una conclusió molt significativa a la qual em referiré més endavant. Es pot apostar o no per un estat federal, però si es vol un estat federal

cal des d'ara defensar la reforma constitucional. El tribunal ha tancat la lectura federalitzant, moderada, progressiva de la Constitució. A partir d'ara difícilment es podrà considerar federalista qui no aposti per la reforma en profunditat de la Constitució del 78. I això vol dir molt més que la reforma del Senat.

El meu grup afirma que no tan sols s'ha trencat el pacte entre Parlament i poble de Catalunya amb les Corts Espanyoles que va fer possible l'Estatut del 2006. S'ha trencat, també, el pacte constitucional del 78 i la lectura que les institucions, les forces polítiques i la ciutadania de Catalunya van fer d'aquella Constitució. El tribunal, obsessionat per una defensa restrictiva del text constitucional i per una visió retrògrada de l'Estat espanyol ha provocat la crisi institucional més greu de l'etapa democràtica i ha tingut la doble irresponsabilitat de fer-ho en uns moments de greu crisi social i econòmica. I així passaran a la història, com uns irresponsables.

El meu grup, malgrat tot el que acabo de dir, no comparteix la idea que de l'Estatut no en queda res i que estem igual que l'any 79; una anàlisi rigorosa ho desmenteix. En primer lloc, perquè les interpretacions que fa l'actual tribunal poden ser modificades en un futur per un altre tribunal amb una composició diferent, tal com defensa la doctrina i tal com ha fet aquest mateix tribunal, canviant fins i tot radicalment en alguns casos allò que havia dictaminat abans el mateix tribunal.

I, en segon lloc, perquè molts dels àmbits essencials de l'Estatut han quedat inalterats malgrat la petició del PP. Poso alguns exemples: el títol de drets i deures i principis rectors es manté, malgrat l'opinió del PP i determinats sectors jurídics que l'Estatut no podia incloure drets perquè estaven reservats a la Constitució; avenços, per posar un exemple, com que el president de la Generalitat presideixi la Junta de Seguretat, resten sense canvis, i les competències traspassades, algunes tan importants com Rodalies Renfe o la Inspecció de Treball no estan en qüestió.

El sistema de finançament està pactat i aprovat i no es modifica, i es va poder pactar gràcies al fet que figurava a l'Estatut, tal com ha recordat aquests dies el conseller Castells. Continuem, doncs, disposant d'una important eina d'autogovern, que hem de continuar desenvolupant, aquí, al Parlament, i a Madrid, malgrat que considerem inacceptable la sentència.

Quina resposta cal donar a l'agressió rebuda? La primera va ser la valenta declaració institucional del president Montilla el mateix dia de la sentència i que el meu grup va compartir, la segona fou la del poble de Catalunya el dia 10 de juliol i fou una resposta massiva, pacífica, contundent, plural i unitària alhora. La pluralitat és consubstancial a la democràcia.

Hi ha qui critica la pluralitat, per exemple, d'un govern de coalició, quan, com es demostra a tot Europa, aquesta pluralitat és un reflex de la societat. Hi ha qui critica el sistema de partits polítics català perquè el troba massa plural, quan és una riquesa que cal preservar per no tenir una societat reduïda al blanc o al negre empobridors. La manifestació era plural, com plurals són les opcions de futur per a Catalunya, i els partits tenen l'obligació de concretar-les i d'explicar-les en la campanya electoral. I no solament pel que fa al fet nacional, sinó amb relació a la lluita contra la crisi econòmica o l'eradicació dels casos de corrupció, que embruten i perverteixen la democràcia.

Però, més enllà de les diferències, el poble es va manifestar en la mateixa direcció, i això és el que ha de fer el Parlament. El meu grup vol una resolució que sigui compartida per tots els grups que rebutgen la sentència. Renunciem a posar a votació les nostres propostes que anirien més enllà. Avui no necessitem marcar perfil, sinó sumar, estar a l'alçada de la manifestació. Durant la campanya electoral ja exposarem les nostres idees i les defensarem aferrissadament, i fins i tot estaria bé que expliquéssim amb claredat amb qui pactarem i amb qui no, perquè esquerres i dretes continuen existint, en contra, una mica, del que deia el senyor Puigcercós.

Però això no exclou la possibilitat de deixar clar davant la ciutadania que hi ha uns mínims amb relació a la defensa de l'autogovern que tots compartim, perquè ens queda encara molt de trajecte per compartir i cal portar la unitat catalana a Madrid. S'ha parlat de solidaritat catalana; ens agrada. Però concretar-la vol dir saber renunciar a allò que és propi de cadascú per construir un posicionament comú. Nosaltres hem parlat que caldria un compromís de no-votació de pressupostos ni d'investidura del president del Govern central, si no s'ha concretat i fet realitat el compromís públic de retornar a Catalunya el nivell d'autogovern que el Tribunal ens ha

rebaixat. El vicepresident Carod ha parlat d'una assemblea dels parlamentaris catalans de totes les institucions per concretar postures comunes. Coincideix amb una resolució, que també ho veia així, del consell nacional d'Iniciativa. Ens agradaria parlar-ne amb tothom per concretar-la.

Aquesta unitat és també imprescindible per desfer la idea que tenen alguns sectors espanyols que després de la manifestació, amb l'estiu, la crisi econòmica i les eleccions, tot tornarà al seu lloc i la indignació catalana s'esvairà. Els demostrarem que s'equivoquen, que res no tornarà a ser igual. Per això nosaltres hem proposat la celebració d'una consulta popular perquè la ciutadania pogués rebutjar la sentència, no l'Estatut del 2006, que continua sent vàlid. Volfem aconseguir una votació de més del 90 per cent de rebuig, una consulta per sumar, no per dividir, per fer-nos més forts i per donar la veu darrera al poble. Des d'aquesta perspectiva era una proposta, com ens va dir el catedràtic de dret constitucional Javier Pérez Royo fa pocs dies, jurídicament irreprotxable. Qui s'atreveria a dir que l'ofensa estava oblidada i que s'havia tornat a la normalitat, si al començar la propera legislatura plantegéssim aquesta qüestió en la línia proposada pel president Maragall?

Assumim que avui no fa consens entre els grups parlamentaris, però diverses enquestes indiquen que és una resposta ben vista per la majoria de la població. Sabem que sempre és millor una proposta en positiu, però hi ha negacions que són afirmacions de futur. Perquè també cal, quan convé, que diguem «no» o «no és això, companys, no és això», encara que a Lluís Llach li emprenyi, amb raó, que determinades frases de les seves cançons continuïn essent vigents després de tants anys.

El primer moviment de la resposta institucional unitària és exigir al Govern del PSOE el compliment de la totalitat del que va pactar amb el Parlament i el poble de Catalunya aprovant l'Estatut. El president de la Generalitat tindrà tot el suport del meu grup parlamentari per fer efectiva aquesta via, la immediata reforma de la Llei orgànica del poder judicial, per fer possibles les previsions estatutàries en matèria de justícia que un tribunal constitucional normal hauria considerat constitucionals, perquè quedaven supeditades a aquesta llei orgànica; la modificació d'altres lleis orgàniques,

com la del Defensor del Pueblo i de totes les que calguin, però també compromisos polítics per als casos en què no és possible modificar legislació, com succeeix en qüestions relacionades amb les competències o la disposició addicional tercera. Es tracta d'utilitzar tots els mecanismes jurídics i polítics que considerem necessaris, inclòs l'article 150.2 de la Constitució, però sobretot a partir d'un compromís clar i inequívoc i amb un calendari precís, que fins i tot podrà adoptar la forma d'una llei de millora de l'autogovern. I la voluntat política s'hauria de concretar en traspassos pendents, com els dels aeroports de Girona, Reus i Sabadell, o els trens regionals, i d'altres no derivats directament de l'Estatut, com la participació determinant de la Generalitat i els ajuntaments afectats en la gestió de l'aeroport del Prat.

Però el meu grup insisteix en l'acord global. Coneixem massa el senyor Zapatero. No es tracta ara de pactar una cosa i d'aquí a tres mesos una altra. Es tracta d'aprovar al Congrés dels Diputats un pacte global de millora de l'autogovern de Catalunya, de pactar-lo i de complir-lo.

Ho reiterem: en el camí que ha definit en el seu discurs el president, ens tindrà al seu costat. Però volem ser sincers: el que s'ha trencat és tan greu que ja no en tenim prou, amb això. Volem tot l'Estatut, però creiem que Catalunya ha iniciat una etapa en què caldrà anar més lluny i en què els partits, senyor Mas, hauran o hauran de proposar alguna cosa més que un nou camí, hauran de concretar una miqueta més, perquè que el camí no té límits ja ho sabem, ho sabem tots els que hem defensat el dret a decidir des de fa molts anys.

Pensem que aquest país ha de debatre amb tranquil·litat i rigor el seu futur, que hem de passar de les consignes a les propostes. I què vull dir, amb això? Que algú ha sentenciat que les opcions federals o confederals no han de ser ni tan sols discutides; que aquí tan sols hi caben el blanc o el negre, sense matisos, com si la realitat fos simple i senzilla, i no plural i complexa. Vull dir que aquest país no ha analitzat encara de debò, no ha debatut de debò l'opció federal, que Catalunya pugui disposar d'un estat propi dins d'una Espanya federal, en el marc de l'Europa dels pobles.

De moment la ciutadania tan sols ha decidit una cosa: que volia l'Estatut del 2006. Això des d'una perspectiva democràtica és inapel·lable. I ara Catalunya té el dret de

discutir lliurement cap on vol continuar avançant, discutir i debatre sense límits. Ni posats a Madrid pels que creuen que no tenim dret a decidir, ni posats a Catalunya pels que creuen que Catalunya tan sols ha de poder decidir una única opció. Les coses són més complicades i exigim un debat a fons de totes les alternatives, com correspon a un país madur. Continuar resignadament igual que ara pot ser una opció, l'adéu a Espanya n'és una altra, plenament legítima, però entremig n'hi ha d'altres que també es mereixen programes a TV3 i que tenen una presència en els àmbits universitaris i jurídics molt superior a les altres dues.

Segons el Centre d'Estudis d'Opinió, més d'un 30 per cent de la població voldria que Catalunya disposés d'un estat propi en el marc d'una Espanya federal. Però una opció federal desacomplexada –em sap greu que no hi sigui l'amic Iceta, perquè em dirigeixo bastant a ell– també exigeix clarificar algunes coses, perquè no parlem ben bé del mateix quan parlem de federalisme, el PSC i nosaltres.

Primera: el PSOE no és federalista; qualsevol semblança del PSOE amb el federalisme és pura casualitat. Segona: el federalisme plurinacional no té res a veure amb el «café per a tots» de disset comunitats igualades a la baixa; el federalisme autèntic defensa un estat plurinacional, pluricultural i plurilingüístic. Tercera: el federalisme és una bona solució per a estats tan prestigiosos com Alemanya, els Estats Units, el Canadà o Suïssa. Quarta: el federalisme pot ser la millor fórmula per avançar en l'increment dels drets nacionals de Catalunya preservant la cohesió social del país, per fer efectiu també de cara al futur un principi bàsic del catalanisme, som un sol poble i ho hem de continuar sent. Cinquena: el federalisme és perfectament compatible amb el dret a l'autodeterminació, tal com es demostra a un estat federal potent com el Canadà amb relació als drets nacionals del Quebec. El Tribunal Constitucional del Canadà –allò sí que és un tribunal constitucional– va establir l'any 98 que, si una voluntat majoritària de la seva població es pronunciava clarament a favor de la secessió, caldria començar una negociació política entre les parts afectades; i això també és federalisme.

I si volem fer un debat seriós no podem fer trampa. Si es diu que no hi ha federalistes a la resta de l'Estat, tampoc hi havia autonomistes quan als anys setanta Catalunya

exigia un estatut d'autonomia, i tampoc hi ha a Espanya sectors disposats a acceptar una possible decisió unilateral d'independència de Catalunya. Cal explicar que qualsevol procés pacífic i democràtic comportarà una negociació difícil amb l'Estat espanyol. Però aquest no és el debat; el debat és analitzar col·lectivament allò que pot ser més favorable a Catalunya, i després del debat el que caldrà és acceptar la decisió de la ciutadania.

En aquest sentit, apostar pel federalisme, i més després de la sentència del Tribunal Constitucional, és propugnar una reforma en profunditat de la Constitució. Avui sectors universitaris estan plantejant la possibilitat de celebrar en un futur més o menys proper una convenció catalana per establir les bases d'una possible reforma de la Constitució. No som ingenus; som conscients que la Constitució del 78 va establir uns mecanismes de reforma difícils però possibles, d'acord amb aquell sistema de partits polítics. Però el sistema de partits espanyol ha canviat substancialment: el que era un partit minoritari d'extrema dreta, Alianza Popular, es va menjar la Unión del Centro Democrático i va crear un Partit Popular ubicat molt més a la dreta que la dreta democràtica europea. Aquest partit, amb una visió centralista radical, desconeix que la dreta alemanya o nord-americana es mouen dins d'estats federals sense qüestionar-ne el model. En canvi, tal com s'ha demostrat en el cas de l'Estatut, el Partit Popular viu d'un centralisme extrem que el porta a vetar qualsevol possibilitat de reforma constitucional.

I el PSOE tampoc està per iniciar un procés de reforma constitucional, i el que és pitjor, no està disposat a donar la batalla ideològica al PP per avançar en aquest camí. Avui sembla acceptar com a inevitable la derrota de qualsevol tesi més oberta, i és incapaç de tenir un model propi d'estat més enllà de quatre paraules boniques. S'oblida que l'essència de l'esquerra és voler transformar les coses; també el model d'estat.

Però aquesta dificultat òbvia no vol dir que Catalunya no pugui decidir sense apriorismes si vol plantejar de forma solemne la modificació de la seva relació amb l'Estat espanyol, definida a la Constitució del 78. Per això, si l'Estat no respon afirmativament a les exigències catalanes, l'única sortida viable seria, si existís una

majoria que ho reclamés, que les institucions catalanes impulsessin els mecanismes jurídics i polítics per fer possible l'exercici efectiu del dret a l'autodeterminació.

Nosaltres entenem aquest dret com la capacitat de Catalunya de decidir lliurement el seu destí. Però aquesta decisió hauria de respondre a un autèntic debat de totes les alternatives i defugir el simplisme d'«autonomia o independència». L'autodeterminació no és independència; independència és *una* de les possibilitats de l'exercici del dret a l'autodeterminació, com ho són l'estat propi dins d'un estat federal o la confederació.

No estem dient coses rares. A Escòcia –s'ha citat abans, però en un sentit diferent– s'està discutint la possibilitat d'un referèndum que plantejaria, com a mínim, tres opcions a la ciutadania. A Bèlgica, s'està plantejant la possibilitat d'una reforma constitucional per configurar una confederació.

Nosaltres no som Kosovo ni volem ser-ho, tot i el nostre respecte per aquell poble. No som Lituània, ni tan sols Txèquia o Eslovàquia. Potser val més la pena mirar situacions més similars, encara que això impliqui abandonar consignes simplistes i fomentar un autèntic debat ciutadà. Un debat que, des del nostre punt de vista, hauria de preservar per damunt de tot la cohesió social i evitar qualsevol fractura de la nostra societat.

Els serveis prestats pel PSUC per construir una societat catalana cohesionada ens legitimen per fer aquest advertiment. Per això, en cas d'arribar a aquest punt, caldria mesurar molt bé les velocitats, perquè en temes delicats com aquest les presses electoralistes són males conselleres. Però per nosaltres el dret a decidir no és tan sols un concepte vinculat a una reivindicació nacional; és un principi democràtic que poden compartir tots els demòcrates.

Ens ha semblat que calia fer un avenç de les nostres posicions de futur. La ciutadania les valorarà totes durant la campanya electoral, i la propera legislatura serà el moment de sotmetre-les al debat democràtic. Però ara cal tornar a allò que és prioritari: la unitat. I per això reiterem que nosaltres treballarem i treballem per una resolució unitària, perquè estem convençuts que la ciutadania vol una veu comuna de la majoria del Parlament. Si hi ha voluntat política i deixem de banda els tacticismes, la resolució no és difícil d'aconseguir: la referència a la manifestació «Som una nació, nosaltres

decidim», el rebuig a la sentència, assumir l'anàlisi jurídica realitzada pels experts, exigir la restitució d'allò que s'ha retallat, recordar els grans principis que ens uneixen, expressar la voluntat de continuar desenvolupant l'Estatut i el compromís de treball conjunt a Madrid. Més enllà, cadascú que defensi legítimament allò que pensa, però la resolució ha de fer possible la incorporació de totes les sensibilitats, tal com ho va fer la manifestació. Tenim una greu responsabilitat, i nosaltres estem disposats a assumir-la. Per això ens agradaria arribar a un acord abans que cada grup presenti la seva proposta de resolució, i amb aquesta intenció els farem arribar una proposta que voldríem que fos un element per intentar trobar aquesta unitat.

I volem acabar amb un missatge de confiança, esperança i il·lusió. Vivim moments difícils, la crisi econòmica colpeja la vida quotidiana de molta gent, la sospita sobre diversos casos de corrupció fomenta l'allunyament de la política d'una part de la ciutadania i l'agressió del Tribunal Constitucional es viu com un pas més en les repetides ofenses rebudes per Catalunya durant els darrers anys. Cap resignació, però; cap sensació de derrota, cap abandonament de l'activitat política. Què va ser la manifestació de dissabte, si no un exercici polític de democràcia? La política en majúscules, no la politiqueria barata de curta volada, és la solució si qui la impulsa és la majoria de la població.

El país tirarà endavant, segur, però el volem més just, amb menys desigualtats, més net, més transparent, més ecològic, més lliure. Volem anar més lluny, però volem fer-ho amb la majoria de la societat. Catalunya, senyores i senyors diputats, serà allò que decideixi la seva ciutadania.

Moltes gràcies.

(Alguns aplaudiments.)

El president

Té la paraula, en nom del Grup Mixt, l'il·lustre senyor Albert Rivera.

El Sr. Rivera Díaz

Gràcies, senyor president. Diputats i diputades, «Pasqual, aprovaré el Estatut que salga del Parlament de Catalunya.» *(Diverses veus diuen: «Apoyaré.»)* Tranquils,

acabem de començar. (*Veus de fons.*) «Pasqual, aprovaré el Estatut que salga del Parlament de Catalunya.» José Luis Rodríguez Zapatero, Palau Sant Jordi, *dixit*.

Allí comienza, allí empieza un trámite que acaba con una sentencia del Tribunal Constitucional. Allí empieza una etapa de delirio, una etapa de virtualidad, una etapa de pacto entre una clase política catalana y el señor Zapatero para gobernar en el Congreso, y acaba con una sentencia del Tribunal Constitucional.

Antes se hacía mención a la sentencia como elemento separador entre Cataluña y el resto de España. Miren, donde no hay estatutos inconstitucionales no hay sentencias del Constitucional; donde no hay estatutos inconstitucionales no hay sentencias que dicen que unos artículos son inconstitucionales. En todo caso dicen que son constitucionales. Por tanto, si ustedes hubieran hecho un estatuto constitucional, aquí y en las Cortes, no habría sentencia de inconstitucionalidad. Es así de sencillo.

Lo decía muy bien Peces-Barba, muy bien lo decía. Por cierto –algunos le han quitado la categoría–, también es padre de la Constitución. Por cierto, nombrado por el partido socialista. Decía: «Se han cambiado los papeles.» Y decía: «Los pirómanos, que promovieron un estatuto con excesos, quieren llamar ahora pirómanos a los que han sido solo bomberos, es decir, al Tribunal Constitucional, que ha cumplido con su obligación.» Peces-Barba, padre de la Constitución, nombrado por el Partido Socialista Obrero Español.

¿Es un retrógrado, también, Peces-Barba? ¿Música es un retrógrado, también, señor Montilla? ¿Sus compañeros de partido son unos retrógrados? ¿Los magis...? (*Pausa.*) ¿Sí? ¿Usted dice que sí? Muy bien. El señor Montilla dice que el señor Peces-Barba..., son unos retrógrados. Lo pueden ustedes comprobar que lo ha dicho. (*Veus de fons.*) Muy bien; el señor Peces-Barba, para el señor Montilla es un retrógrado. Muy bien, usted es mucho más moderno, señor Montilla, ¡mucho más moderno!, ¡dónde va a parar!, mucho más moderno, usted, que el señor Peces-Barba, mucho más. En fin...

Esta es la realidad. Ustedes quieren vestiros una realidad de una España constitucional, democrática y moderna, y una Cataluña que vive y sigue viviendo todavía reivindicando derechos históricos que no tiene nada que ver con la realidad.

Eso es lo que nos están vendiendo. Pues no, miren, la España de hoy, del 2010, es una España constitucional, democrática y moderna, descentralizada, que ha llevado hasta los límites la descentralización autonómica. Tenemos autogobierno y estamos aquí, en esta cámara, no por gracia divina, que a algunos ya les gustaría; algunos creen que somos el pueblo elegido. Pues ya les digo yo que no, no somos el pueblo elegido; somos unos ciudadanos que pertenecemos a un país de la Unión Europea, con una constitución... Sí, señor Montilla, es así; ustedes creen que venimos de..., no sé, de algún profeta. Pues no, el pueblo de Cataluña, como el resto de pueblos de España y de ciudadanos, en lo que nos hemos constituido es en estado de derecho – en estado de derecho–, con una constitución, con unos estatutos, con una leyes.

Y lo digo para que quede claro: es legítimo cambiar la Constitución, es legítimo cambiar las leyes, pero por los procedimientos que tocan. Y cuando uno hace las cosas mal hechas, como es el Estatuto de Cataluña, pues acaba como acaba, con una sentencia que le dice: «Oiga, usted ha hecho algunas cosas mal hechas.»

Por tanto, esta es la realidad. Aquel día que el señor Zapatero prometió aquello, empezó todo este dilema del Estatut de Catalunya. Y ustedes dirán, los ciudadanos se preguntarán: «¡Hombre, pero es que era un clamor!» La ciudadanía de Catalunya..., bueno, hubieron tres, cuatro y cinco manifestaciones, con 1 millón no, 3 millones de personas había en las calles. Yo no lo recuerdo. He buscado en la hemeroteca, no he visto una sola manifestación. Es más, he visto una encuesta, de 2004, que entre las diez primeras prioridades de los catalanes en 2004 no aparecía el Estatuto de Catalunya ni su reforma. Eso es lo que he visto en la hemeroteca.

Por lo tanto, otra mentira que nos quieren vender: «Era un clamor, el poble de Catalunya volia un nou estatut.» Doncs, no, el poble de Catalunya..., tenía una serie de problemas en infraestructuras, en financiación, en sanidad, en educación, como muchas otras zonas de España, como muchas otras.

Y los catalanes, seguramente, hubiéramos encontrado un punto en común en algunos temas, no en todos. No nos vamos a poner de acuerdo en la independencia, porque unos son independentistas y otros no. No nos vamos a poner de acuerdo en si

tenemos solo una lengua o dos, como pensamos algunos. Ahí no nos vamos a poner de acuerdo.

Ahora, a lo mejor, para pedir nuevas infraestructuras para Cataluña, igual sí. O para pedir que se adecuen los parámetros de financiación autonómica del 2009, como se ha hecho, finalmente, pues ahí también. Pero no en un estatuto que toca temas cruciales, que toca los sentimientos, incluso, de las personas. Ahí no nos íbamos a poner de acuerdo. Y por eso estamos como estamos.

Por eso se divide a la sociedad cuando uno plantea temas que dividen a la gente y no que les unen. Si usted plantea un debate sobre sentimientos, coja la encuesta del CIS. Oiga, si dos de cada tres catalanes se sienten igual de catalán que español, pues, oiga, ¿qué pretende usted?, ¿decirles a esa gente que dejen de ser españoles o que hay una preferencia, o que el sentimiento mayoritario del pueblo de Cataluña...? No nos pondremos de acuerdo. Por tanto, se ha abierto un melón, en términos coloquiales, que nunca se debería haber abierto.

Había vías para conseguir recursos económicos, infraestructuras y muchos otros logros, que no era necesario hacerlo por la vía estatutaria. Ustedes se empeñaron en hacerlo por vía estatutaria. El señor Maragall se empeñó en ser más nacionalista que Convergència i Unió y superar al señor Pujol, y dijo: «Doncs, anem a fer un estatut.» Pues, así estamos. No era necesario. Teníamos aún competencias por desarrollar del Estatuto del 79. A lo mejor la gente no lo sabía, es verdad. Había competencias por desarrollar del Estatuto del 79, pero nosotros queríamos otro. Bueno, pues, esa es la realidad.

Mire, eso nos lleva al referéndum de 2006, de junio de 2006, un referéndum donde algunos no quisieron hacer autocrítica ni tomar nota; un referéndum que también ahora nos venden el clamor popular del referéndum. Mire, el día del referéndum, las caras del señor Maragall y del señor Saura pagaban. Cuando vieron que participó un 48,5 por ciento de la población dijeron: «Mare meva! Mare meva, ¿cómo decimos ahora que esto era un clamor popular, cuando ha participado un 48,5 por ciento?»

Solo uno de cada tres catalanes votó favorablemente, del censo electoral, a ese Estatuto, el 36 por ciento. Los otros o se fueron a la playa o votaron en contra. Es la

realidad; ya sé que duele, pero es la realidad. Cojan ustedes la hemeroteca. Si es muy sencillo, no hace tanto, hace siete años. No, en este caso, hace cuatro años. Cuatro años. Memoria, que a veces la memoria es muy selectiva. Esa es la realidad.

¿Ustedes hicieron autocrítica? No. Pasaron página, ya teníamos lo que queríamos y ahora diremos que es en nombre de Cataluña. Muy bien, obviaron a dos tercios de la población, que les lanzaron un mensaje: unos, que no les gustaba ese Estatuto; otros, que pasaban, ni les importaba si había un nuevo estatuto o no. Esa es la realidad. Bueno, pues no tomaron nota, cero autocrítica –cero autocrítica–, no tomaron nota y siguieron adelante.

Y ¿a qué llegamos? A una sentencia, a una sentencia que llega tarde. Y algunos dicen..., critican que haya llegado tarde. Y ¿por qué ha llegado tarde? Ha llegado tarde porque algunos hacían presiones y pegaban broncas a la presidenta del Constitucional para que retrasase la sentencia después de las generales. Y lo hemos visto todos. Los compañeros del señor Montilla, en Madrid, del PSOE. Sí, sí, retrasaban. ¿Para qué? Para que ustedes hicieran leyes y avanzasen en esas cincuenta leyes, que no fuesen declaradas directamente inconstitucionales. Y por eso estamos como estamos. Ustedes, a sabiendas de que algunas leyes podían ser declaradas inconstitucionales, tiraron adelante de una forma irresponsable; había siete recursos y algunos muy claros sobre algunas leyes en concreto. Pero ustedes tiraron millas, como se dice coloquialmente. Pues bien, ahora nos encontramos con un paquete de leyes que hay que o modificar, o derogar, o interpretar sus artículos de una forma determinada, bien distinta a la exposición de motivos de esas leyes.

¿Por qué ustedes hicieron eso? Pues porque seguían cabalgando; les daba igual, les daba igual lo que pasase, les daba igual los recursos, les daba todo igual, solo querían tirar adelante eso.

Bueno, pues, ahora llega una sentencia del Tribunal Constitucional. ¿Qué les dice, básicamente? Lo que les decíamos algunos en este Parlamento cuando votábamos en contra de esas leyes: «Ojo, que esta ley puede ser declarada inconstitucional. Anem amb compte que prendrem mal amb aquesta llei, que serà declarada

inconstitucional.» No pasaba nada, tirábamos millas. Bueno, pues, ahora tenemos ese paquete de leyes.

¿Qué hay que hacer cuando una sentencia dice que hay leyes que son parcialmente inconstitucionales o algunos artículos quedan derogados? Modificarlas, cambiarlas. En un estado de derecho, claro; en una república bananera, desde luego, no lo hacen así, pero en un estado de derecho, cuando una sentencia se dicta, se acata y se ejecuta; no solo se acata, se ejecuta. Y ejecutar la sentencia del Constitucional, señores, significa modificar todo aquello que queda derogado implícitamente, explícitamente o que no tiene sentido con el nuevo, con el Estatuto adecuado a la Constitución.

Miren, la sentencia del Constitucional, yo creo que no es una cuestión de opinión. Aquí hemos escuchado al presidente Montilla que hablaba, incluso hacía casi un psicoanálisis a los magistrados, ¿no?, porque «denota un sentimiento», «denota un sentimiento de...», «un resquemor», «una desconfianza»...

Oiga, que no hay que hacer psicoanálisis a los magistrados, simplemente hay que aplicar la sentencia. A mí lo que piensen y lo que hagan en sus horas libres los magistrados me da igual. Solo quiero que mi presidente, mi Gobierno, aplique la sentencia. Y el psicoanálisis, en todo caso, si hay que hacerlo, nos lo haremos todos; también los que impulsaron el Estatut, a lo mejor, necesitan un psicoanálisis. Claro, porque si hay que interpretar la voluntad de cada uno por lo que uno lee entre líneas de la sentencia, ¡hombre!, me parece excesivo. Lo hemos escuchado en esta tribuna del presidente y de algunos portavoces.

Por tanto, para nosotros no caben opiniones respecto a las sentencias judiciales; las sentencias se acatan y se ejecutan. Y uno opina en los programas electorales, y uno opina cuando lleguen las elecciones, y uno pide el voto en un sentido o en otro, o en un modelo de país, en las elecciones. Pero las sentencias judiciales, en un estado de derecho, no son objeto de opinión en un parlamento, que es lo que estamos haciendo hoy aquí, supuestamente.

Pero ya hemos visto hoy que, de opinión y de sentencia, poco; esto es la excusa para hablar cada uno de lo que pretende o de lo que opina. La prueba de ello es que el

presidente ni siquiera ha entrado... Esto creo que se llama «debate», ¿no?, «debate sobre el Estatut». No, debate, debate de momento no ha habido. De momento, el presidente no ha contestado ni siquiera a los diferentes portavoces, como es habitual, por cierto. *(Pausa.)* Sí, como es habitual. Bueno, pues, cojan ustedes la... ¡Sigán viviendo en la virtualidad! Cojan ustedes los registros de la cámara y verán que en los debates extraordinarios ha habido réplica, contrarréplica y ha habido debate, ha habido diálogo entre grupos y portavoces. Hoy no. Ya nos explicará el presidente por qué hoy no quiere debatir. Ya nos lo explicará el presidente; que nos diga él por qué hoy no quiere hablar con el señor Mas, con el señor Puigcercós y con todos los portavoces que nos toca intervenir, que nos lo explique el presidente.

Pero, claro, que el presidente convoque un debate para dialogar sobre la sentencia y no dialogue, pues, al final esto parece, pues, aquel programa de televisión de los monólogos, o sea, parece esto una tribuna de monólogos, porque cada uno hace su propuesta y aquí no hay debate. Bueno, pues, si alguien tiene miedo al debate que lo diga y explique el por qué. Pero si venimos a debatir y a argumentar, que es sede parlamentaria, debería haber debate, y yo, señor Montilla, le pediría que por lo menos explique por qué no ha habido ese debate con los portavoces, cosa que esperábamos todos, que es lógico en un debate como el del día de hoy.

Por tanto, ante esta sentencia lo que hay que hacer es modificar algunas leyes. Llei del Codi de consum, Llei del cinema, Llei de Síndic de Greuges, Llei d'educació, Llei de consultes, Llei de vegueries –ja veurem la Llei de vegueries com queda, perquè vostès pretenen aprovar-la sent un bunyol, literalment, tal com ha quedat després de la sentencia i abans de la sentencia–, Llei del Consell de Garanties Estatutàries – informes que no poden ser vinculants, segons la sentència–, tot això ha de quedar modificat, derogat, interpretat; això ho han de fer vostès, que són el Govern, no ho podem fer des de l'oposició; són vostès qui tenen la responsabilitat.

Mirin, vostès, com els deia, han construït un edifici amb uns ciments febles, febles perquè estaven sotmesos a la qüestió de constitucionalitat, i estaven arribant ja a uns nivells dels edificis amb molts plantes fetes, i ara els ha dit, una sentència, que la quarta, la cinquena o la sisena planta, doncs, l'han de tirar a baix, l'han de canviar,

l'han de modificar o l'han de reforçar. I vostès ara diuen que no, que vostès l'edifici..., que ja havien pactat amb el propietari que aquell edifici es feia així. I diuen..., ja, vostè pot haver pactat amb el propietari el que vulgui, però la llei diu això i la sentència diu que aquest tram de l'edifici o aquesta part de l'edifici és il·legal; vostè ho ha de remeiar. Doncs, això és el que hem de fer ara, arreglar l'edifici perquè quedi un edifici legal, un edifici constitucional, en aquest cas. Vostès no volen fer-ho. Qui és el propietari? Doncs, el senyor Zapatero.

Vostès al·leguen que era un pacte polític entre Catalunya i Espanya. Què és això? Com que Catalunya i Espanya? Que ens hem independitzat, ja? Pacte polític no; això és una llei orgànica aprovada a les Corts Generals, sotmesa al bloc de la constitucionalitat. Això és el que és la llei orgànica que hem aprovat. Aquí no hi han pactes, no som tribus; només falta que vinguem amb fletxes i amb plomes. Anem a pactar a les Corts. Això es feia en el segle XIII i XIV, senyor Montilla, ara no. Ara no anem a les Corts a cavall a pactar les coses, no; ara estem en una Espanya democràtica i constitucional, i es respecten les lleis. I això significa que no hi han pactes entre Catalunya i Espanya, perquè no som dos ens diferents: Catalunya forma part d'Espanya i Espanya s'ha d'entendre amb Catalunya a dins. I aquesta és la realitat. I si vostès... –i això ho dic i ho repeteixo mil vegades–, i si algú no ho vol, que vagi a les Corts, aconseguixi les majories suficients i ho canviï.

Abans el senyor Mas ho deia, i hi estic d'acord: hi ha un punt on l'Espanya constitucional, a la qual pertanyem, l'Estat autonòmic, ha arribat a un punt i ha dit quins són els límits de l'Estat autonòmic. Ara, els que vulguin portar aventures cap a l'abisme, cap a l'independentisme s'han de mullar. Ara vostès s'han de mullar.

Alguns ja estem còmodes: hem desenvolupat un estat autonòmic i hem arribat a unes quotes d'autogovern, de les regions europees amb més autogovern d'Europa. Una altra de les coses que s'ha de dir. Vostès vénen aquí com si hi hagués una involució. Involució? Ja els agradaria als escocesos tenir el que tenim a Catalunya, de competències, ja els agradaria. Llegeixin, vostès, les competències d'Escòcia, ni la meitat de les que tenim a Catalunya. Llegeixin, vostès, les competències d'alguns dels *Länder*. Ara mateix, amb l'IVA i amb la redistribució que hi ha hagut de tributs, tenim

moltes de les competències que tenen els *Länder*, d'un estat federal. No venguin que això és una involució, és el límit d'un Estat autonòmic. I l'independentisme, o el sobiranisme, no hi cap, això és veritat, en l'Estat autonòmic; modificar la Constitució o acatar la sentència, no els en queda una altra.

Ara, en aquesta línia, vostès feien responsable el tribunal de tot el que ha passat. Miri, jo els ho vaig dir des d'aquesta mateixa tribuna en el debat que vam tenir sobre una proposta de resolució: assumiran vostès responsabilitats d'haver fet les coses mal fetes? Vostès demanen responsabilitats i donen lliçons morals, ètiques, professionals, al Tribunal Constitucional. Els que van impulsar l'Estatut assumiran alguna –alguna, una, almenys–, alguna responsabilitat? Vostès assumiran que no han fet les coses ben fetes? Hi haurà un tant per cent d'autocrítica, mínima, abans que arribin les eleccions? Algú alçarà la veu i dirà: «Escoltin, no ho vam fer bé, no tocava fer un estatut, no era el moment, no ho necessitàvem, teníem prou competències, es podia fer d'una altra manera»?

No, això no se sent; és la fugida endavant contínua i buscar culpables a tort i a dret. Això és el que estan fent vostès: culpar els tribunals, culpar els mitjans de comunicació, culpar la resta d'Espanya. Deixin de buscar culpables, si els tenim aquí, si són vostès qui van impulsar aquest Estatut, no el va impulsar ningú més, són vostès qui el van impulsar, especialment el tripartit i Convergència i Unió.

Per tant, vostès han d'assumir responsabilitats; han d'assumir-ho: no han fet les coses ben fetes, han suspès i en tot cas que els ciutadans, com a mínim, sentin dels seus representants que no han fet les coses ben fetes.

Miri, en aquest camp de responsabilitat, hi han dos camins: o assumir les responsabilitats o convocar eleccions i deixar que els ciutadans triïn com més aviat millor. Jo crec que no hi han més plans. Si un no vol executar les sentències o no se sent còmode amb l'estat de dret, el que ha de fer és sortir i dir: «Miri, jo canviaré la Constitució.» O: «Miri, jo declararé la independència des de la Generalitat», com alguns pretenen.

Ja sé que per alguns el model de Catalunya ha de ser el Kosovo; per mi, no. No volem ser els Balcans, volem ser l'Espanya democràtica i dintre de la Unió Europea. Si algú

de vostès té el model dels Balcans, que he sentit algunes veus que els encanta el model dels Balcans, endavant. Em sembla a mi que per la majoria de catalans els Balcans no és el nostre model, tinc la sensació, tinc la sensació que no. Que vostès volen anar cap al model dels Balcans? Molt bé; això és el progrés, la situació dels Balcans va ser molt progressista, molt, vaja, supermoderna, parlant de retrògrads, va ser molt moderna, la situació dels Balcans.

No, senyor Montilla, no volem caminar cap als Balcans. Volem estar en un estat autonòmic, volem desenvolupar les nostres competències i volem treballar aquí. I sí, senyor Montilla, són els seus socis de govern qui volen anar cap als Balcans, no busqui altres llocs del Parlament, són els seus socis de govern qui posen de model, doncs, el Kosovo o altres països. Molt bé, si em sembla fantàstic, és molt legítim fer-ho. Ara, que assumeixin quin és el seu model; no és el nostre ni el de la majoria de catalans, que no estan per aventures, eh?, d'aventures ja n'estan patint prou en altres circumstàncies, en part també per la seva incompetència, del seu Govern.

Per tant, tenim aquesta sentència, s'ha d'acatar, s'ha de complir, vostès no volen fer-ho. No hi han més sortides: eleccions i que surtin governs que vulguin acatar les sentències, o proposar coses que vagin..., com a mínim que siguin propositives i diguin: «No m'agrada com està actualment, anem cap a modificar la Constitució.» Molt bé, a les Corts; aquí ja no es pot fer, eh?, ja ho saben vostès, que aquí, des d'aquí, no es modifica la Constitució, es modifica a les Corts. Per tant, aconseguixin majories, convencin tots els ciutadans espanyols que el que ens convé és anar cap a l'independentisme. Convenci'ls, vostès; vagin vostès a parlar amb tots, i molta sort, perquè crec que no, no estan *por la labor*.

Cortines de fum, senyor Montilla, això no deixen de ser cortines de fum. Mentre parlem de l'Estatut, doncs, a alguns se'ls ha aparegut la Verge, la Moreneta. Se'ls ha aparegut la Moreneta, perquè mentre parlem de l'Estatut no parlem ni dels 4 per cent, ni dels Pretòria, ni del senyor García-Bragado, ni de l'Ajuntament de Barcelona, ni dels imputats per corrupció que tenim ara sobre la taula. És la realitat. Mentre parlem d'això, no parlem d'altres coses; mentre parlem d'això, no parlem de més de 600.000 aturats; mentre parlem d'això, no hem de fer front a les entitats bancàries perquè obrin

el crèdit. És molt més fàcil sortir al carrer, fugir endavant i netejar les mans. És el que vostès fan.

Doncs, la realitat de Catalunya no és només el que parlem aquí, la realitat de Catalunya no és només l'Estatut. Vostès no van prendre nota del 36 per cent que va dir «sí». Volen fer creure que ara tot el poble de Catalunya està darrere seu. Doncs no; hi ha una part del poble de Catalunya, que és nacionalista o que és independentista, que sí, hi ha estat, hi estarà i hi estarà sempre fins que no aconseguixi el que vol. I la resta? I la majoria de catalans que no s'identifiquen com a nacionalistes o com a independentistes, què fem? Els fem fora? Marxem? No som part de Catalunya? Com ho fem? Governarem per a tots o governarem per a uns pocs?

Aquesta és la realitat: la Catalunya oficial d'esquena a bona part de la Catalunya real. És veritat que hi ha una Catalunya real, també, que és independentista, però de moment és minoritària. I, per tant, hem de fer front a les realitats de tots els catalans. Avui ho llegíem, no?, persones, famílies que han de passar el mes amb quatre-cents euros. Bé, doncs, molt bé, el missatge que els llancem és molt clar: «Miri, nosaltres no complim les sentències judicials i a més la nostra prioritat, la d'aquest Govern i la del president Montilla...», no anirà a parlar amb el senyor Zapatero per solucionar les qüestions de la crisi, no, hi ha anat dues vegades a parlar de l'Estatut de Catalunya. Molt bé, la prioritat del nostre president és l'Estatut. Doncs, potser no és la prioritat de tots els catalans. Hi han bastants més problemes que no pas aquest.

Vostè, senyor Montilla, es permetia el luxe –la veritat, que poc respectuós–, fa uns dies..., feia referència a aquells que defensen, que des del tribunal van defensar –per cert, tots, tots els vots ho van defensar– que a Catalunya hi havien dues llengües oficials i que les dues treballaven en igualtat de condicions. Vostè es va permetre el luxe de dir que qui creia que hi havien dues llengües en igualtat de condicions a Catalunya era un retrògrad, eren retrògrads. Vostè ho va dir: «Tilda de retrógrados a quienes defienden el bilingüismo.»

Senyor Montilla, jo el vull veure l'octubre, el setembre o quan sigui, al Llobregat, a Barcelona, al Besòs dient el mateix. Jo el vull veure. Jo vull que digui als seus votants

que són uns retrògrads per defensar el bilingüisme o per parlar castellà. Ho vull veure. I si no ho fa vostè, no es preocupi, que algú ja els ho farà veure. (*Veus de fons.*)

Sí, senyor Montilla, vostès quan van a buscar vots parlen el que calgui, però després des d'aquí, de la Catalunya oficial, diu que són uns retrògrads els magistrats que defensen el bilingüisme. Per cert, tots els magistrats, els que va posar el PSOE també, perquè aquí sembla..., vostès ens venen que retrògrads i que ells són els antics i vostès els moderns. Escoltin, abans he citat el Peces-Barba, però és que la senyora María Emilia Casas, totes les persones nomenades pel PSOE dintre del Constitucional han dit això, eh?; no són els vots particulars, és la sentència, eh?, majoritària. El senyor Aragón, també.

Per tant, no ens venguin, hi insisteixo, un tribunal conservador, ultraconservador, no; és un tribunal constitucional que ha dictat sentència, amb gent de tots colors. Alguns d'ells pertanyen a Jueces por la Democracia. Que jo sàpiga, fins ara Jueces por la Democracia era la part de la magistratura progressista. I ara els ha tornat vostè retrògrads. Tothom que va en contra de vostè és retrògrad, és increïble. Ara, els que van amb les torxes a demanar la independència són supermoderns i són els seus companys de govern. Anar amb les torxes a demanar posar fronteres el segle XXI és l'exemple de modernitat; ara, el senyor Peces-Barba, el senyor Múgica, la senyora María Emilia Casas són uns retrògrads, perquè demanen que hi hagin dues llengües oficials, com diu la Constitució i l'Estatut.

No, senyor Montilla, no es pot dir una cosa aquí i una altra cosa quan un va a Cornellà, o a Barcelona, o a l'Hospitalet, o a Sant Adrià, o a tots aquests llocs a què vostè va després a fer el contrari del que diu aquí.

Per tant, nosaltres li demanem que almenys sigui coherent, i si vostè no vol ser-ho, no es preocupi que ja ens encarregarem de dir i recordar a la gent el que vostè diu aquí, eh?, no el que diu allà, el que diu aquí i el que diu el seu partit quan governa amb el tripartit.

Miri, sincerament, jo crec que el que ha passat aquí és que hi ha un partit polític –un partit polític– que pateix la síndrome d'Estocolm –que pateix la síndrome d'Estocolm. Aquí tenim Convergència i Unió, que es declara sobiranista; Esquerra Republicana,

que es declara independentista; Iniciativa, que uns dies són confederals, altres federals i altres independentistes; el Partit Popular, autonomistes; Ciutadans, autonomistes. Però el Partit Socialista de Catalunya és capaç de dir una cosa i la contrària en un quart d'hora. I això, senyor Montilla, amb aquesta sentència, amb això, s'ha acabat, els fa triar, els fa triar el camí, els fa triar si estan amb l'estat autonòmic o si se'n van cap a l'independentisme. No es pot governar set anys i donar ales a l'independentisme, com ha fet vostè, i alhora voler estar a l'estat autonòmic. No és possible, no és factible; ho ha dit la sentència.

Sap vostè que els passa als que tenen la síndrome d'Estocolm? Que acaben defensant les tesis d'aquells que els segresten. Sí, acaben defensant les tesis d'aquells que els segresten. Aquí políticament, evidentment. Jo no sé si és un segrest. Jo veig més un contracte que no pas un segrest, aquí, no?, perquè és vostè qui vol pactar amb Esquerra Republicana; no són ells qui li ho demanen, ni el segresten, és voluntari, és el PSC qui decideix governar set anys amb Esquerra Republicana. Doncs, vostès estan assumint aquestes tesis per mantenir el Govern de la Generalitat. És així, ho veu tothom, és claríssim. Vostès han fet unes polítiques que, vaja, el senyor Pujol no s'hauria atrevit a fer. El discurs que ha fet vostè aquí avui parlant de la nació i de moltes més coses, doncs, la veritat, ja dic, m'agradaria veure quan vostè vagi al Llobregat i al Besòs i a Barcelona i a alguns barris de Barcelona si ho defensa igual. Jo penso que no, perquè ja li he sentit dir el contrari alguna vegada.

Per tant, vostès, el PSC, tenen aquest doble discurs, però es pot enganyar molta gent poc temps o poca gent molt de temps, però no es pot enganyar molta gent molt temps. I vostès fa massa temps que enganyen molta gent. Per tant, aquesta dicotomia PSOE-PSC –la senyora Chacón se'n va el dissabte perquè té agenda i no ve a la manifestació, però jo dic una altra cosa i vaig al capdavant, som una nació, el senyor Peces-Barba ara els diu això, el senyor Zapatero al matí diu que intentarà desenvolupar l'Estatut i a la tarda diu que no, que farà complir la sentència–, aquest doble discurs arriba a un punt que quan hi ha una sentència d'aquestes vostès s'han de mostrar i treure's la careta, i dir què trien, i han de triar. I el Partit Socialista té un problema ara: que ha de triar, ha de triar quin camí. Els altres, doncs, més o menys...,

no ho sé, Convergència potser també s'hauria de definir, però la resta més o menys tenim clar el camí que volem, però vostès s'han de definir.

Miri, abans el senyor Iceta deia que el que hauria d'haver fet el tribunal és no dictar sentència; que el tribunal el que hauria d'haver fet és no dictar sentència. Doncs, home, això és com dir a un policia que no ha de fer la seva feina o a un bomber que no ha d'apagar un incendi. És a dir, dir a un tribunal que no dicti sentència no entra dintre de la normalitat ni democràtica ni de l'estat de dret. Els tribunals estan per dictar sentència. I si tenen set recursos, entre ells el del Defensor del Pueblo i d'algunes comunitats autònomes socialistes, el que han de fer és dictar sentència; malament aniríem si els tribunals no dictessin sentència.

Per tant, no li demanin vostès que no dicti sentència a qui té feina i cobra per dictar sentències. És la seva feina; clar que han de dictar sentències. Per tant, nosaltres sí que volem que es dictin sentències, i les acatem i les respectem. I en aquest cas estem d'acord amb bona part de la sentència. Però això, hi insisteixo, és indiferent; l'important és aplicar-la i acatar-la.

Miri, parlàvem abans del PSC. Miri, a mi m'agradaria que el Partit Socialista de Catalunya defensés, per exemple, el que defensava el senyor Obiols l'any 94. El senyor Obiols defensava que era fonamental que a l'escola catalana s'estudiés en dues llengües vehiculars, l'any 94. Senyor Montilla, el senyor Obiols; vostè és del mateix partit, si no ho tinc mal entès. L'any 94, quan estaven a l'oposició.

Això és el que diu el tribunal; no enganyi la gent. Hi ha una llengua vehicular que és el català, efectivament. Hi estem tots d'acord, tots; no, no enganyin la gent, tots hi estem d'acord. Ara, diu una altra cosa, que hi ha una segona llengua que també és vehicular i que és el castellà. El que deia el senyor Obiols, per cert. Això és el que volem i el que diu la sentència. I això és el que vostès han de fer i aplicar abans que comenci el curs escolar. Aplicar el que diu la sentència. I el setembre a Catalunya, d'una vegada per totes, hi hauran dues llengües vehiculars, i si fos per Ciutadans, tres, incorporant l'anglès, per tant..., que, per cert, a alguns els agrada molt, perquè els seus fills a les escoles privades també fan això.

Per tant, apliquin vostès el que alguns de vostès fan amb els seus fills a l'escola pública, que és de tots. Seria molt bo fer-ho d'aquesta manera. Perquè, clar, criticar que hi hagin dues llengües vehiculars, dir que és retrògrad el que tu fas amb els teus fills, home, ja arriba un punt que el cinisme no té fronteres, no? Per tant, si us plau, apliquem amb coherència el que diu la sentència i fem que les escoles catalanes a partir del setembre estudiïn en les dues llengües vehiculars de Catalunya: en català i en castellà. Això és el que li demanem i el que intentarem fer complir, com diu la sentència.

Per acabar, realment des de Ciutadans pensem que no queden massa camins per explorar; estem en una cruïlla, davant d'una cruïlla que diu clarament: «Ens quedem a l'estat autonòmic o anem cap a l'abisme i cap a l'independentisme.» És la cruïlla que tenim; vostès ens hi han volgut portar. Els que van impulsar l'Estatut, eh?, no els de la sentència, els que el van impulsar. Si no l'haguessin impulsat, segurament no s'hauria tensat la corda. Vostès ens han portat a la cruïlla i ara vostès han de triar quin camí agafen. Nosaltres ho tenim ben clar: Catalunya, autonomia, autogovern, estat autonòmic, Espanya i Europa. Aquest és el nostre camí, aquí ens quedem, hi estem a gust i ens sentim a gust amb l'estat autonòmic, amb l'autogovern de Catalunya i amb tenir una Espanya plural, però també una Catalunya plural, que també és plural Catalunya, igual o més que Espanya, fins i tot.

Miri, nosaltres volem una Catalunya on no es visqui en la virtualitat, sinó en la realitat; una Catalunya on els governs no ens diguin com ens hem de sentir; una Catalunya on els governs no ens diguin com hem de parlar o retolar els nostres negocis; una Catalunya que no reparteixi més carnets de catalanitat, perquè tots som catalans; una Catalunya on no es divideixi la gent, sinó que es busqui allò que ens uneix, no allò que ens divideix; una Catalunya amb gent competent, exempta de mediocritat. Expulsem la mediocritat de les institucions, expulsem la mediocritat de Catalunya. Catalunya ha de ser excel·lent, i per tant tots hem de tenir un compromís per treballar per aquesta excel·lència. I sobretot Catalunya ha de tenir gent al capdavant amb la lleialtat institucional i que respecti l'estat de dret. Un pot opinar el que vulgui, és legítim en democràcia, però un, quan té les responsabilitats de govern, ha de fer complir i complir les lleis. No podem escapar-nos d'aquí mentre estem a la cadira.

Per tant, nosaltres ni volem més mediocritat, ni volem gent que es salti les sentències judicials, ni volem insubmissió, ni volem que ens diguin què hem de sentir, ni volem que ens diguin què hem de parlar. A la Catalunya de tots no té cabuda això; això és una Catalunya del passat, una Catalunya mediocre, una Catalunya que ha de tancar pàgina per obrir una nova etapa. I jo crec que aquí els ciutadans hauran de triar què volen per al futur de Catalunya.

Però evidentment nosaltres, senyor president, estem obligats a dir-li que vostè, com a president, aquests quatre anys, havia començat amb una suposada aura de canvi dintre del Partit Socialistes, i vostè ha estat el president que ha donat ales, que ha fet tot allò que necessitaven els independentistes per arribar més lluny.

Passarà vostè a la història, senyor president, com a aquest president, el president que des de les sigles socialistes ha col·laborat per portar Catalunya a una cruïlla, a una cruïlla desagradable, perquè haurem de triar. I a alguns no ens agrada que ens facin triar entre el nostre pare i la nostra mare, o entre Catalunya i Espanya, no ens agrada gens. Però li dic que, si alguns hem de triar, ho tenim ben clar: volem que Catalunya sigui part d'Espanya. I no volíem arribar a aquest punt; vostès ens hi han fet arribar. I li dic que el nostre model no és Kosovo, el nostre model és l'Espanya constitucional i l'Europa dels estats europeus.

Per tant, nosaltres no volíem arribar aquí, ens hi han portat vostès, ens faran triar, no és agradable, però nosaltres no conduïem el cotxe, el conduïen vostès. Senyor Montilla, avui, precisament avui, el CIS deia que dos de cada tres catalans se senten igual de catalans que espanyols; i això és un sentiment, no és política. El que hem de fer simplement és saber que això existeix i conèixer-ho, i no fer sentir la gent incòmoda, i no fer un únic sentiment uniforme a Catalunya. *(Sona el senyal acústic que indica que s'ha exhaurit el temps d'intervenció.)* Hem de respectar que cadascú a casa seva faci el que vulgui, se senti com vulgui, posi la bandera que vulgui, o no posi cap bandera, parli la llengua que vulgui; però a les institucions, neutralitat, respecte, convivència, pluralitat. Aquests són els nostres principis i són els principis que haurien de ser aquí, no sectarisme ni portar la gent cap a un lloc o un camí sense sortida.

Per tant, nosaltres, lògicament el que demanem... –i acabo, senyor president–, li demanem, president, que o acati la sentència i l'executi, o convoqui eleccions i deixin que altres que sí que volem governar, complir les lleis, que sí que volem governar dins de l'Estat autonòmic i dins de l'Europa federal, tots aquells que volem fer això tinguem l'oportunitat també que els catalans puguin sortir d'aquesta mediocritat de què parlàvem i anar cap a aquesta excel·lència i, sobretot, cap a una Catalunya de tots. Perquè si volem ser tots s'ha de comptar amb tots, i alguns han tingut la temptació massa anys d'excloure una part de la realitat catalana. Qui governi Catalunya, tant el senyor Montilla, com el senyor Mas, com qui sigui, ha de saber que han de comptar amb tots.

El president

Senyor diputat...

El Sr. Rivera Díaz

Si només compten –acabo, president– amb una part de Catalunya, seguirem dividint la gent. I per unir la gent no pots posar sobre la taula conflictes sentimentals d'origen, de llengua ni d'altres tipus. És així, ho han d'admetre, Catalunya és així, i a nosaltres ens agrada molt com és Catalunya.

Gràcies, senyor president, senyors diputats i diputades.

El president

El president de la Generalitat farà la rèplica a les quatre, que és quan reprendrem la sessió.

La sessió se suspèn a dos quarts de dues del migdia i set minuts.